

KONVERZE ZLÍCHOVSKÉHO LIHOVARU, PRAHA - SMÍCHOV

DIPLOMOVÁ PRÁCE - FA ČVUT - ZS 2011/12

AUTOR Bc. MIROSLAV PETERKA

VEDOUcí PRÁCE Ing. arch. JAN AULÍK

OBSAH:

I.) TEXTOVÁ ČÁST str. 2 - 14

II.) GRAFICKÁ ČÁST - SOUČASNÝ STAV str. 15 - 35

III.) GRAFICKÁ ČÁST - NÁVRH str. 36 - 62

I.) TEXTOVA CAST - OBSAH:

- PROHLÁŠENÍ DIPLOMANTA / ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

- PRŮVODNÍ ZPRÁVA - KONVERZE

- HISTORIE SMÍCHOVA

- HISTORIE LIHOVARU

AR KČVUT
JETA
- 6. 10. 2011

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE	
FAKULTA ARCHITEKTURY	
AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Miroslav Peterka AR 2011/2012, ZS	
NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: (ČJ) KONVERZE ZLÍCHOVSKÉHO LIHOVARU, PRAHA - SMÍCHOV (AJ) CONVERSION OF ZLICHOV DISTILLERY, PRAGUE - SMÍCHOV	
JAZYK PRÁCE: ČESKÝ JAZYK	
Vedoucí práce:	Ing. arch. Jan Aulík Ústav: 15127 Ústav navrhování 1
Oponent práce:	
Klíčová slova (česká):	Praha, Smíchov, lihovar, hotel, inkubátor
Anotace (česká):	Projekt se zabývá konverzí Zličovského lihovaru, který se nachází v jižní části Smíchova - oblast Zličov. Předmětem projektu je základní urbanistické řešení areálu a nalezení vhodného využití stávajících objektů a jejich začlenění do kulturně - společenského života městské části.
Anotace (anglická):	The project deals with the conversion of Zličov distillery, located in the southern part Smíchov - Zličov area. The project is a fundamental solution to urban finding a suitable site and use of existing buildings and their integration into cultural - social life of the city.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“
(Celý text metodického pokynu je na www.FA.studium/ke-stazeni)

V Praze dne 2. ledna 2012

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury
2/ ZADÁNÍ diplomové práce
Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Bc. Miroslav Peterka

datum narození: 30. 9. 1984

akademický rok / semestr: 2011/2012

ústav: 15127 Ústav navrhování 1

vedoucí diplomové práce: Ing. arch. Jan Aulík

téma diplomové práce:

KONVERZE ZLÍCHOVSKÉHO LIHOVARU, Praha - Smíchov

viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

- 1/popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení
- 2/popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování
- 3/seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Ad1) Diplomní projekt se zabývá konverzí Zlatého lihovaru („Zličovského lihovaru“), který se nachází v jižní části Smíchova – oblast Zličov. Předmětem diplomové práce je základní urbanistické řešení areálu a nalezení vhodného využití objektů a jejich začlenění do kulturně-spoolečenského chodu obce.

Ad2) Výkresová část:
Púdorysy, řezy, pohledy – měř.: 1:200 - 1:1000 (měřítka přizpůsobena zobrazovaným částem areálu)
Situace – měř.: 1:2000
Situace širších vztahů – 1:5000

Ad3) Model projektu v měřítku 1:500

Datum a podpis studenta 3. 10. 2011

Datum a podpis vedoucího DP

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

- křižovatka Anděl
- Smíchov, nákladové nádraží
- Vyšehrad
- Smíchovské nádraží
- ostrov Císařská louka
- Nádražní ulice
- **Zlíchovský lihovar**
- Dívčí hrady
- kostel sv. Filipa a Jakuba
- čtvrť Zlíchov
- Strakonická ulice

KONVERZE ZLÍCHOVSKÉHO LIHOVARU

Předmětem projektu je areál bývalého lihovaru a octárny založený Samuelem Fischlem a Adolfem Rosenbaumem (dnešní vlastník firma Zlatý lihovar), který leží v jižním cípu Smíchovského nábřeží.

Práce se zabývá místem, které jako součást i jedné z rozvojových oblastí Smíchova, v budoucnosti výrazně přispěje spolu s okolím k dalšímu rozvoji centra města Prahy.

V průběhu hledání odpovědí na otázky, jakým způsobem přistoupit ke konverzi areálu lihovaru, bylo zapotřebí vycházet nejen z urbanistických rozborů, záměrů územního plánu a konceptů, ale také z principů nakládání s industriálními památkami a zejména ze stavebních dokumentací a stavebně- historických analýz areálu.

V současné době je areál již přes 10 let mimo provoz a postupně chátrá - na zodpovědnost soukromého majitele a to i přesto, že dva dominantní objekty lihovaru jsou památkově chráněny (komín a rafinerie).

Oblast Smíchova již řadu let prochází díky výrazným stavebním zákrokům velkými změnami. Jedná se o rozvojovou oblast, napojenou na různé druhy dopravy s bezprostředním propojením na centrum města. V současném územním plánu jsou oblasti Smíchovského nádraží a Smíchovského nábřeží brány jako významná transformační území.

Dříve čistě industriální čtvrť s nádechem perifernosti, již desítky let mění tvář a z původního charakteru zbývají pouze některé zbytky průmyslového dědictví minulosti.

Otázkou je, jak naložit s historickým průmyslovým areálem v kontextu s budoucím rozvojem města v oblasti Smíchova?

Po posouzení dostupných materiálů, s návazností na plánovaný rozvoj, spolu s představou budoucího obrazu městské čtvrti a v souvislosti s polohou /potenciálem celé oblasti jako centra městského významu, byla zpracována konverze areálu v předkládané podobě.

Jižní cíp Smíchovského nábřeží (zahrnující areál lihovaru) by se dal označit jako jižní brána do města (při příjezdu od jihu - ať už automobilovou, lodní či železniční dopravou).

Areál Zlíčovského lihovaru obsahuje jednu z posledních zbytků industriální zástavby / historie Smíchova, která zatím nebyla v průběhu rozvoje města pohlčena, jako tomu bylo a je u architektonicky i produkčně významnějších průmyslových objektů blíže centru města (např. dnešní křižovatka Anděl). S tímto faktem ve své práci k areálu přistupují.

Jde o areál s výjimečně zachovalou autenticitou - v podstatě od svého vzniku až do ukončení výroby se jedná o tentýž soubor staveb, avšak, které prošli mnoha přestavbami v rámci změn a vývoje výrobní technologie. Ve svém okolí lihovar vytváří i určitou pohledovou dominantu zejména objektem komínu a budovou rafinerie.

Zachování areálu, či vhodným zakomponováním nejvýraznějších prvků do nové zástavby, lze podpořit industriální historii dané oblasti a zároveň podtrhnout image nově vznikající čtvrti, vytvořit tak oblast umožňující i společenské, kulturní případně sportovní využití.

Na základě dostupné dokumentace a materiálů zabývajících se stavebně historickým průzkumem areálu byly vybrány objekty k zachování a objekty k demolici. Areál byl v době vzniku navržen jako čistě jednoúčelový (bezprostředně vázaný na technologii výroby) a proto i některé objekty nebyly již delší dobu využívány. Mnohé z objektů lihovaru jsou v současné době v havarijním stavu. Hlavní dominantní stavby, které jsou kulturními památkami, budou zachovány a spolu s nimi i další objekty s nevhodnější možnou mírou pro konverzi. Záměrem je většinu stávajících objektů ponechat. Po odstranění závadných objektů, rekonstrukci vybraných budov a dostavbě nových, by celá oblast měla co nejlépe sloužit navrženým účelům a oživit tuto část města.

Projekt řeší vybrané objekty areálu a v rámci konverze byly navrženy jako hotelový komplex, nabízející zajímavou formu ubytování a kreativní inkubátor s galerií jako centrum pro podporu mladých tvůrců v kulturních a kreativních průmyslových odvětvích, případně v rámci areálu polyfunkční soubor objektů s kancelářemi a obchody (urbanistická hmota). Dále se předpokládá konverze některých zachovalých objektů na multifunkční kulturní zařízení s konferenčními a jednacími sály, případně prostory pro sportovní využití (částečně v návaznosti na propojení s rekreační oblastí Císařská louka). V rámci areálu je možné předpokládat využití některých objektů pro administrativu, bydlení ale i pro případně levnější ubytování i v návaznosti na plán rozšíření cyklotras.

Dopravní obsluha je ulicemi Strakonická a Nádražní, které jsou navzájem provázány. Areál je v pěší docházkové vzdálenosti od metra linky B - stanice Smíchovské nádraží, kde se rovněž nachází železniční nádraží Smíchov. V blízkosti areálu jsou zastávky městské hromadné dopravy mnoha linek a to jak autobusu, tak tramvaje.

Jižní cíp Smíchovského nábřeží, ve kterém leží lihovar, je také neodmyslitelně spjat s rekreační oblastí/přístupem na ostrov Císařská louka. Možnost využití říčního přívozu, kterého další rozvoj lze předpokládat, dávají naději většího využití navrhovaných funkcí objektů areálu. Z tohoto důvodu se v návrhu počítá i s vybudováním pěšího podchodu pod komunikací Strakonická, čímž by se vytvořil pěší koridor mezi nábřežím a areálem lihovaru, který bude plynule přecházet do plánované obytné zástavby nábřeží. Vzhledem k postupnému vytvoření nové podoby nábřeží navazujícího na Hořejší a Janáčkovu, lze předpokládat i zvýšený zájem veřejnosti o tuto oblast. Předpokladem do budoucna je i propojení tohoto území novými mosty, čímž by se částečně snížila zatíženost Strakonické ulice.

POPIS JEDNOTLIVÝCH OBJEKTŮ - KONVERZE

(označení pod písmeny A,B,C,E - viz. strana 11)

A/ - Objekty bývalého hlavního výrobního bloku -> hotelový komplex

Poloha bloku je v jihozápadní části areálu lihovaru. Půdorysně jsou objekty orientovány kolmo k ulici Nádražní a část souboru se stáčí podél bývalé kolejové vlečky (nákladové rampy souběžné s uhýbající Nádražní ulicí).

Blok je tvořen souborem objektů převážně z 19. století s dominantní stavbou budovy rafinerie lihu (varná síň). Jedná se o objekt charakteristický určitým typem industriální architektury 19.století s trojicí vysokých obloukových oken v čelní fasádě. Interiér varné síně tvoří na celou výšku objektu vysoký prosvětlený prostor (+/- 24m), tvořený podpůrnými a obslužnými ochozy a galeriemi, které sloužily pro obsluhu instalované technologie. Ochozy a galerie se nacházejí po obvodu půdorysu - střední prostor je volný po celé výšce. Objekt varné síně je památkově chráněn.

S varnou síní sousedí objekt tzv. odparky, která s ní technologicky bezprostředně souvisela. Odparka má podobné prostorové řešení interiéru.

Na rafinerii dále navazuje často přestavovaná 4 podlažní budova. Poslední využití objektu bylo: v suterénu elektrocentrála, v patře laboratoř, dále administrativa, archiv a garáže z východní strany. Jedná se o dvojtrakt se 4 nadzemními podlažními a suterénem, s diagonálními přístavbami.

Podélně s původní trasou vlečky a uhýbající ulicí nádražní je část souboru sloužící dříve jako skladiště lihu a melasy, na rohu částečně jako administrativa a laboratoř. Budova má 3 podlaží, jejichž počet se mění ve vztahu k niveletě klesajícího terénu.

Přestavba:

Z hlavního výrobního bloku je navržen objekt sloužící jako hotel vyšší kategorie (dle velikosti pokojů a možného zařízení - 4*). Počet pokojů v hotelu je 63, s rozdílnou velikostí a počtem lůžek 126 (v některých pokojích je možné ubytovací kapacity navýšit přistýlkou).

Objekt bude očištěn od jednotlivých přístavků/přístřešků, objektů za hranicí životnosti a staveb nevhodných pro účel konverze. Z křídla, které přiléhá k bývalé vlečce, bude zachováno pouze suterénní patro.

Budova rafinerie spolu s objektem odparky budou upraveny pro účely vstupního a komunikačního zázemí hotelu. Budova odparky bude přebudována na hlavní vstup s lobby hotelu, minibarem a prodejnou drobných předmětů pro hosty. V druhé etáži objektu počítá návrh s administrativním zázemím hotelu.

Varná síň by měla sloužit zejména jako komunikační prostor se schodišti a výtahy, k čemuž poslouží i využití stávajících konstrukcí galerií a ochozů. Ve spodní části se bude nacházet recepce hotelu, vstup do restauračních prostor, dále vstup do nového křídla s hotelovými pokoji a přístup do podzemních garáží, které se nacházejí v bývalém dvoře areálu a jsou přístupné přes suterénní patro. V nejvyšších patrech ochozů rafinerie se počítá s příležitostnou vyhlídkovou kavárničkou s možností drobných výstav.

Pozn.: dle dostupné projektové dokumentace a podkladů, spolu s průzkumem se ve věži nachází několik zadržovaných okenních otvorů, se kterými návrh počítá pro obnovu.

Administrativní křídlo (dříve laboratoř a administrativa) se v přízemní části změní na restaurační a kavárenské prostory (v kombinaci se společenským sálem), s přístupem na terasu ve dvoře/zahradě hotelu. Bývalé sklepy a sklepení se stanou zázemím pro restauraci a běžný i technický provoz hotelu.

Jednotlivá patra by měla být přestavěna (počítá se s částečnou přestavbou a revizí stropních konstrukcí a jejich uzpůsobení) na moderní hotelové pokoje.

Druhé křídlo hotelu, bude kromě částečně podzemního patra dostavěno celé nové. V zachovaném podzemní podlaží bude vybudováno wellness studio s bazénem a saunami spolu se vstupem do podzemních garáží. Z prostoru wellness je možný přístup na venkovní terasu, což je částečně umožněno stávajícím terénním rozdílem mezi jižním koncem objektu a bývalou nákladovou rampou přiléhající k objektu varné síně. Stávající podzemní základové konstrukce jsou masivní zděné stěny s pilíři a kombinované s kamenem. Návrh zde počítá s případným využitím mikropilot nebo doplňkových konstrukcí pro zvýšení únosnosti základů. Nové křídlo je navrženo jako třípatrové s posledním patrem lehce ustupujícím s přesahující střechou. Jedná se převážně o železobetonový skelet s výplňovým keramickým zdivem.

B/HLAVNÍ VÝROBNÍ BLOK OCTÁRNÝ -> objekty multifunkčního využití

Během provozu lihovaru prošel celý blok největším množstvím a velikostí stavebních úprav. Původně sloužil pro výrobu potaše (jedná se o sůl kyseliny uhličitě - použití při výrobě skla, v textilním a papírenském a chemickém průmyslu). V roce 1957 byla výroba změněna pro potřeby výroby octa. Část objektů je určena ke zbourání - jedná se o bývalé stáčecí linky (přistavěné po r. 1957) nacházející se mezi objekty skladu lihu a octárnou. Počítá se i s odstraněním jednotlivých přístavků, které vznikaly v rámci obměny technologií.

V tomto bloku se nacházejí v současné době převážně halové skladovací prostory, které je možné variabilně přizpůsobit pro záměr multifunkčního kulturního centra (konference, sjezdy, školení, koncerty, výstavy, přehlídky, trhy a další) případně doplnit i o sportovní vyžití (např. bowling).

Objekt pro výrobu potaše, neboli - potašovna. Původně sloužila k výrobě potaše, později pro skladovací účely. Jedná se o jednoduchou halu s rozměry 50x25m. Objekt má cihelné obvodové zdi vyztužené v pravidelném rastru cihelnými pilíři. Budova je zastřešena na velký rozpon dřevěnou konstrukcí v kombinaci s ocelovými táhly. V současnosti je střední část střechy potašovny zřízená a v případě realizace a obnovy některých konstrukcí by bylo nutné tuto skutečnost řešit.

Objekt by po úpravách sloužil jako konferenční sál, variabilně dělitelný na více sálů pro různé akce. Jídlo a občerstvení by zprostředkovávala kuchyně hotelu v kooperaci s kavárnou, kterou by bylo možné umístit v části bývalého skladu lihu přiléhající k potašovně.

V západní části haly je v současnosti vestavěn suterén, který by mohl sloužit jako technologické zázemí a dále v druhém patře pod zastřešením této části by bylo možné vybudovat pronajímatelné menší konferenční a prezentační sály.

Octárna prošla poslední modernizací technologie v roce 1995. Dle dostupných podkladů jsou stavební konstrukce v dobrém stavu. Návrh předpokládá vytvoření doplňkových multifunkčních prostor ve dvou patrech, které by doplňovaly hlavní sál zřízený v potašovně. Objekt může fungovat i samostatně. Bývalá octárna je tvořena trojicí spojených objektů. Jedna z trojice budov by mohla sloužit jako pronajímatelné kancelářské prostory - formou tzv. podnikatelského inkubátoru.

Budova skladů lihu (bílý objekt v severní části areálu rovnoběžný s Nádražní ulicí). Objekt je složený ze tří částí. Jižní část má 3 nadzemní podlaží a podkroví s klenutým suterénem. Střední část je halový prostor s rozponem 13,5 m a výškou hřebene 13 m. Severní část je obdobou jižní. Objekt je zděný se zastřešením tvořeným kombinací dřevěného krovu a ocelových táhel.

V těchto prostorech by bylo možné vytvořit v přízemí pronajímatelné komerční prostory a kavárnu, ve vyšších patrech kancelářské prostory, případně přestavbu na bydlení nebo ubytování.

Mezi objekty bloku octárny je možné vybudovat zastřešenou pasáž, která by všechny 3 budovy komunikačně spojila. Pasáž by bylo možné využívat jako respirium - místo oddechu mezi programem akcí, spojující krček - zastřešený přechod mezi budovami. Z prostoru pasáže, která se nachází mezi potašovnou, octárnou a bývalým skladem lihu je přístupný dvůr (dříve prostor stáčecích linek). V tomto prostoru by bylo možné zbudovat prostor k odpočinku s úpravou pro terasu a zahradu.

Objekt kotelny s komínem předpokládá rekonstrukci a využití jako samostatný prostor kavárny, muzea bývalého lihovaru a informačního turistického centra (napojení na cyklotrasy) s terasou a možností občerstvení. Objekt komínu je památkově chráněn.

C/ Objekty pomocného pásma -> polyfunkční objekt

Projekt počítá s demolicí pomocného pásma budov. Objekty vznikaly v různých etapách života lihovaru. Jde o objekty doplňující technologické požadavky, případně objekty provizorní. Návrh předpokládá v jižní části areálu s výstavbou polyfunkčního objektu s komerčními prostory v přízemních patrech/parteru a pronajímatelnými kancelářskými plochami a luxusním bydlením s výhledy ve vyšších patrech objektu. Podzemní parkování pro objekt je napojeno částečně na vjezd pro hotelové parkování.

Objekt by sloužil jako určité komerční zhodnocení pozemku, jakási jižní brána do Prahy a zároveň jako hluková bariéra ve vztahu k hotelovému komplexu proti provozu v ulici Strakonická. Výšková zástavba dle územního plánu počítá s hladinou zástavby mezi 2 - 5NP, objekt by tuto hladinu respektoval, přičemž by kopíroval cíp vymezený ulicemi Strakonická a Nádražní.

E/ OSTATNÍ OBJEKTY AREÁLU - POMOCNÝ OBJEKT -> kreativní inkubátor a galerie

Jedná se o železobetonový objekt s plochým zastřešením z počátku 20. století. Původní účel byl spjat zřejmě s výrobou potaše, případně v dřívější době se skladováním uhlí.

Celý objekt byl několikrát přestavován, přičemž v průčelí nese znaky dobové architektury. Průčelí je profilováno římsami a lemy okolo pilířových prvků a oken. Okenní otvory jsou evidentně zmenšeny zazděním.

V západním traktu budovy se v přízemí nacházely jednotlivé garáže a sklady. V jižní části objektu se nacházelo v druhém patře zázemí pro zaměstnance se šatnami a umývárny. Konstrukce objektu je železobetonový skelet s výplňovým cihelným zdívem.

V projektu je navržena konverze tohoto objektu pro účely kreativního inkubátoru/studiových dílen, ateliérů a galerie. V rámci stavebních úprav, budou jednotlivé garáže propojeny a veškeré prostory očištěny od vestavěných dělicích příček. Fasáda objektu projde úpravami, vratové a některé dveřní otvory budou nahrazeny zasklením případně přizděním a v celém objektu dojde k nahrazení současných okenních otvorů.

Navrženo je vybudování několika uměleckých ateliérů/inkubátorů/dílen - dle dispozice objektu s rozdílnou velikostí - pro jednotlivce i skupiny s možností následné prezentace v prostorách galerie. Samotná galerie může sloužit jednak kulturním účelům, tak i jako prodejna prototypů, případně vzorků a různých designových doplňků.

V původní konstrukci zastřešení skladu jsou střešní světlíky, které umožní prosvětlení celé části studiových dílen. V severní fasádě budou zbudovány nové okenní otvory. Kromě pracovních částí dílny je v jednotlivých ateliérech vybudováno zázemí s kuchyňkou, kanceláří a odpočinkové plochy. V části druhého patra objektu se počítá s vybudováním pronajímatelných ateliérů se s společným zázemím - prostor může sloužit jako inkubátor jednotlivým firmám.

Část areálu lihovaru - okolo hotelového komplexu bude ohraničena oplocením v kombinaci se živým plotem. Vybudovat lze i protihlukovou stěnu oddělující železniční trať. Ostatní plochy areálu budou volně průchozí, sloužící jako komunikační propojení mezi jednotlivými objekty. Vznikne polo-veřejný prostor s nově vybudovanými pochozími plochami (respektive úpravou stávajících povrchů) a plochami zeleně, spolu s parkovacími místy zejména pro návštěvníky a uživatele areálu. Areál se stane součástí městského systému.

Dopravně je lihovar přístupný zejména z ulice Nádražní (což odpovídá době jeho založení s orientací k veřejné komunikaci, která vedla mezi lihovarem a dráhou - dnešní Nádražní ulice). Z ulice Strakonická je zamýšlen vyřazovací pruh, který by svedl přijíždějící na obslužnou komunikace v areálu s předností pro chodce.

SMÍCHOV

CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ A JEHO HISTORIE

Smíchov je tradiční pražskou industriální čtvrtí, která zaznamenala prudký rozvoj během 19. století. Jako i jiné čtvrti v Praze, mění i Smíchov postupně svoji atmosféru vlivem výrazných stavebních zákroků.

První hustější osídlení vznikalo podél cest vedoucích z Prahy (v oblasti Malé Strany) směrem na Zbraslav a na Plzeň. Na křižení těchto historických cest se dnes nachází významná pražská křižovatka Anděl. Již ve 14. století zde začala vznikat středověká vesnice. Za vlády Rudolfa II. vzniklo v těchto místech několik velkých hospodářských dvorů (např. Malvazinka, Šalamounka), letohrádků (např. Klamovka, Bertramka, Mlynářka) a na začátku 19. století zde bylo již přes 70 usedlostí, dvorců a panských sídel.

V první polovině 19. století začaly na Smíchově vznikat nové továrny. Byly zde tkalcovny a dílny na výrobu oblečení, kartounky, porcelánka, cukrovar, továrny na papír, továrna na mlýnské hasičské stroje, barvírna kůží, prádelna, tiskárna, strojírna ČKD. Rozvoji pomáhala zejména poloha vůči centru Prahy, dále blízkost železnice a řeky.

Koncem 19. století byl Smíchov po vnitřní Praze II. největším městem. Začátkem 80. let 19. století zde bylo 30 větších průmyslových závodů, včetně strojíren. Později byly továrny vytlačovány obytnou zástavbou (největší rozvoj na přelomu 19. a 20. století).

V meziválečném období se struktura Smíchova změnila a doplnila o některé nové budovy a soubory. Nejvýraznějším zásahem byla výstavba a vyústění Jiráskova mostu (1923-1933). Došlo k proražení ulice V Botanice - od Jiráskova mostu k ulici Kartouzská, která prolomila stávající blokovou zástavbu. Snahou o dotvoření vzniklého prostoru okolo ulice byla výstavba budovy Komerční banky ve druhé polovině minulého století.

V 90. letech 20. století byla zahájena radikální přeměna Smíchova. Vzniklo několik urbanistických rozvojových studií. Strahovský tunel (1996), prodloužený kapacitní komunikací směrem k Barandovskému mostu tunelem Mrázovka, byl jedním z velkých počínů. Kromě Smíchovského pivovaru byly veškeré velké průmyslové závody ze Smíchova odsunuty za město. Vznikli projekty Zlatý Anděl, Anděl City, Anděl Business Center, Nový Smíchov, Smíchov Gate, Anděl Park atd.

Velký nevyužitý prostor se zatím nachází v místech nákladového nádraží Smíchov a dále v místech Smíchovského nábřeží, které se počítají mezi další rozvojová území pražského centra města.

V současné době má zatím Smíchov různorodý charakter, nejen ve vztahu na okolí, ale i uvnitř vlastní zástavby.

POLOHA VE MĚSTĚ/MORFOLOGIE TERÉNU

Smíchov leží na levém břehu Vltavy. Navazuje na Malou Stranu a přes řeku na Nové město, Vyšehrad a Podolí. Na jihu k němu přiléhá oblast Hlubočep (průmyslové objekty a dopravní koridor). Z jihozápadní strany je Smíchov lemován zeleným svažitém terémem Radlic.

Městská část Smíchov tvoří určitou přechodovou hranici mezi historickým jádrem města a novými sídlištními celky na okraji Prahy. Tato poloha z něj dělá spádovou oblast (spádové centrum) tvořící rozšíření centra města.

PŘÍRODNÍ PODMÍNKY

Smíchov je na jedné straně ohraničen řekou Vltavou - výrazným přírodním prvkem, který stále v Praze hledá větší uplatnění v podobě využití nábřežních prostor (např. promenád, přístavišť apod.). Na druhé straně se terén od řeky postupně zvedá do příkrých svahů, na kterých se nachází vilová zástavba.

Unikátním přírodním prvkem navazujícím na Smíchov je ostrov Císařská louka (dříve i nyní využíván jako rekreační oblast Prahy).

FUNKCE

Území je smíšenou městskou zónou. Severní část je zastavěna převážně obytnou kompaktní blokovou zástavbou. Okolní svahy jsou zastavěny volněji a převažuje nízkopodlažní drobnější vilová zástavba. Těžiště území - křižovatka Anděl - je obchodním a komerčním centrem. Na jihu je obytná zástavba provázána se stavbami průmyslových provozoven a postupně řídne.

Velké území zabírá Smíchovské nádraží, jehož podstatná část spadá pod nákladový obvod nádraží. Na tuto část Smíchova (spojenou s redukcí velikosti) existuje řada koncepčních i reálných zastavovacích rozvojových studií.

Břehy u Císařské louky (přístav) jsou využívány jako nákladový a rekreační přístav. Ostrov Císařská louka slouží k rekreačním účelům (pozemky sportovních klubů a rekreačních kempů).

KOMPOZICE

Urbanistická kompozice Smíchova si dodnes zachovává stopy (principy) zástavby z nejstaršího období osídlování.

Centrum čtvrti se utvářelo okolo dvou historických os. Sever-jih tj. dnešní ulice Nádražní a Štefánikova. Východ-západ - ulice Plzeňská a Lidická. Na průsečíku os (ulic) vznikl postupně silný bod - křižovatka Anděl.

První urbanizační kroky proběhly okolo křižovatky Anděl, v dnešní Štefánikově ulici směrem k Malé Straně. Nejdříve byla zastavována rovinná oblast v okolí řeky.

Továrny zůstávaly na nábřeží - po jejich postupném vytlačení obytnou zástavbou vzniklo reprezentativní Janáčkově nábřeží. Rodinné domy a vily na svazích v okolí Smíchova začaly být stavěny až na konci 19. století.

Zástavba je na Smíchově tvořena převážně bytovými domy se smíšenou funkcí v parteru. Je zde dodržena klasická bloková zástavba. Směrem na jih od centrální oblasti se postupně urbanistická struktura rozpadá.

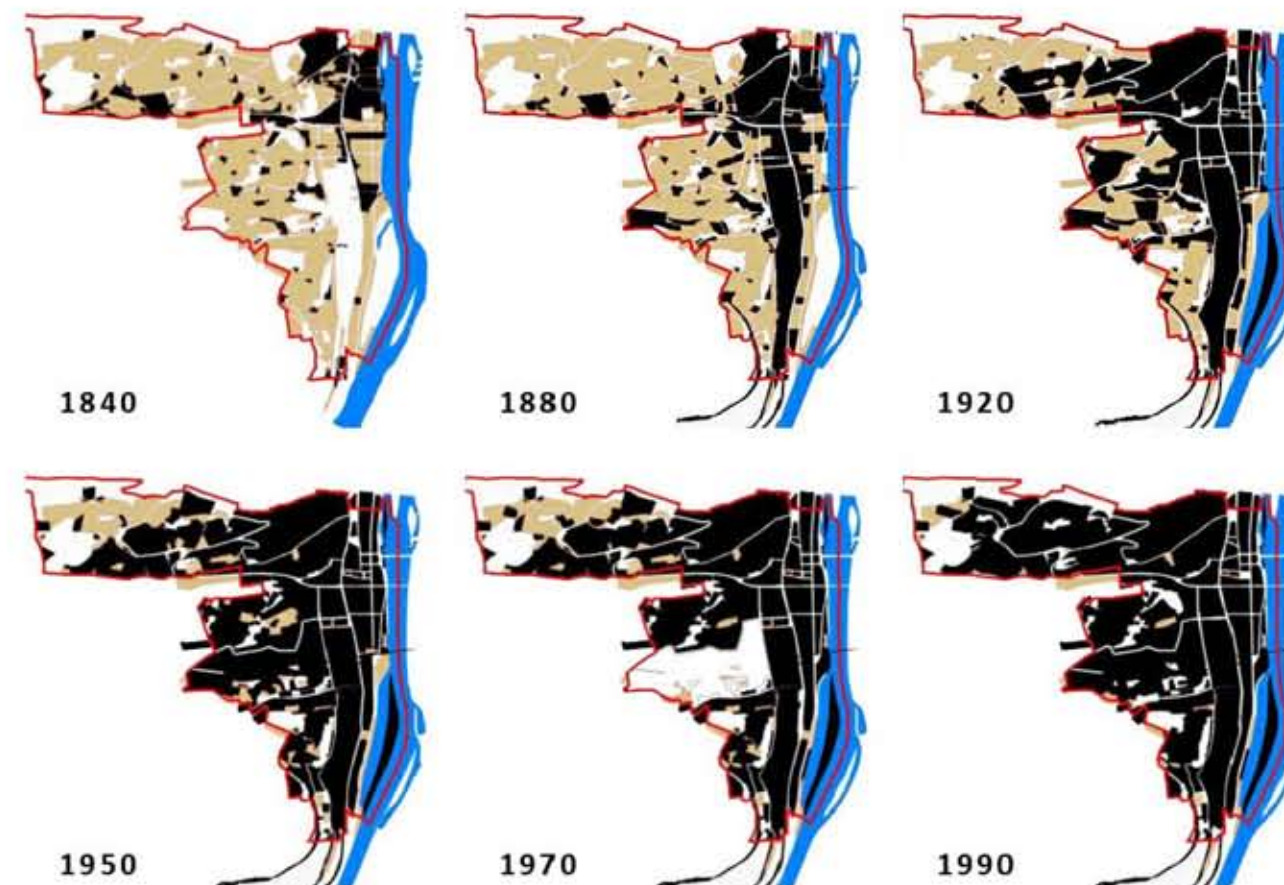
Maximální výšková hladina (vyjma dominant a samostatných objektů) je v současnosti přibližně 22,5 m a tato hladina by neměla být překročena.

Největší stavba v území širších vztahů je komín Smíchovského pivovaru vysoký 63 metrů. Velká část Smíchova se nachází v území se zákazem výškových staveb.

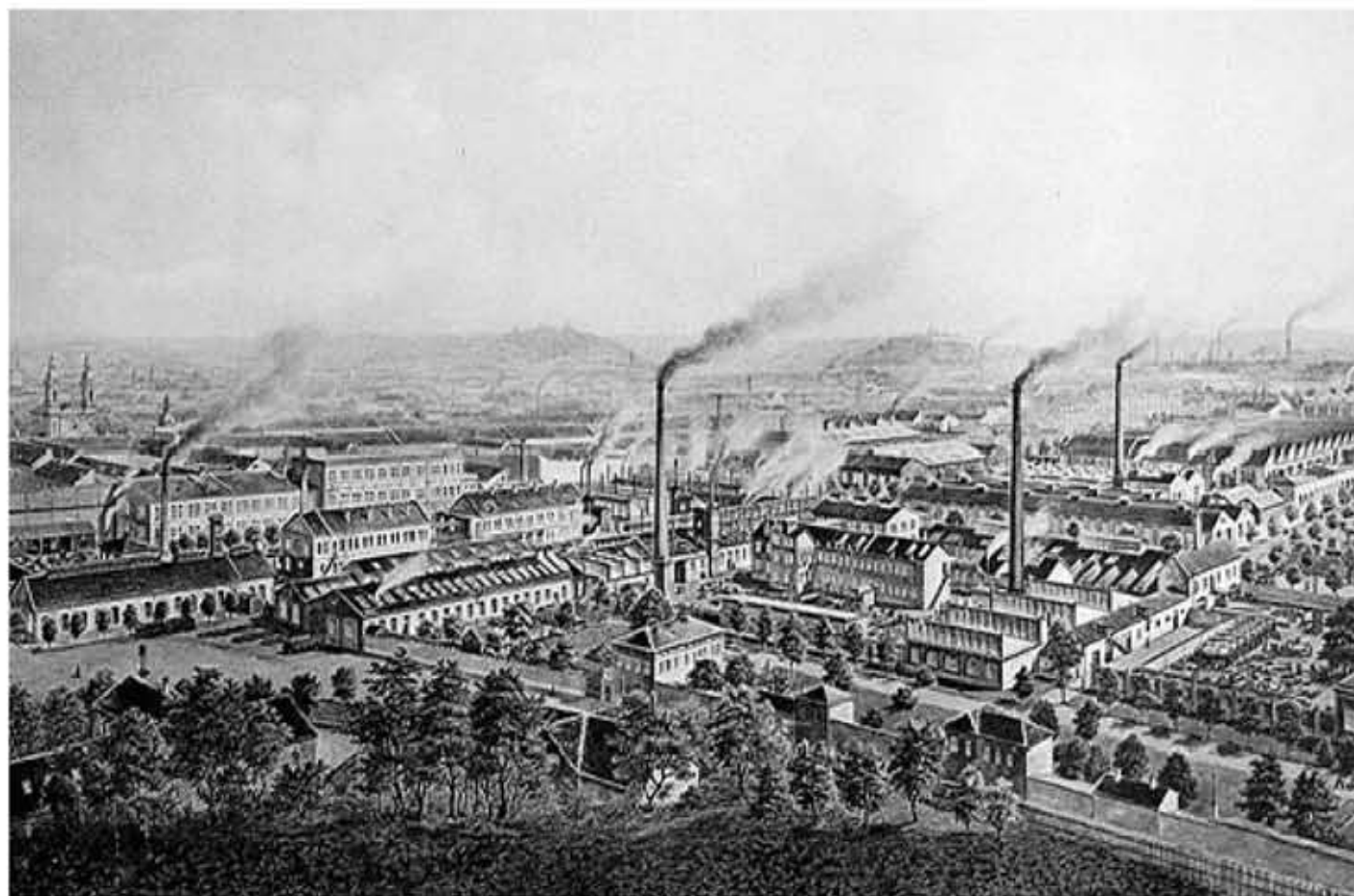
DOPRAVA

Velkým impulsem pro rozvoj čtvrti (ale obecně i města) byla výstavba další trati metra v 80. letech - linka B. Nově vznikající výstavba se soustředila v okolí výstupů ze stanic metra a v místech bývalých průmyslových areálů - blíže k centru.

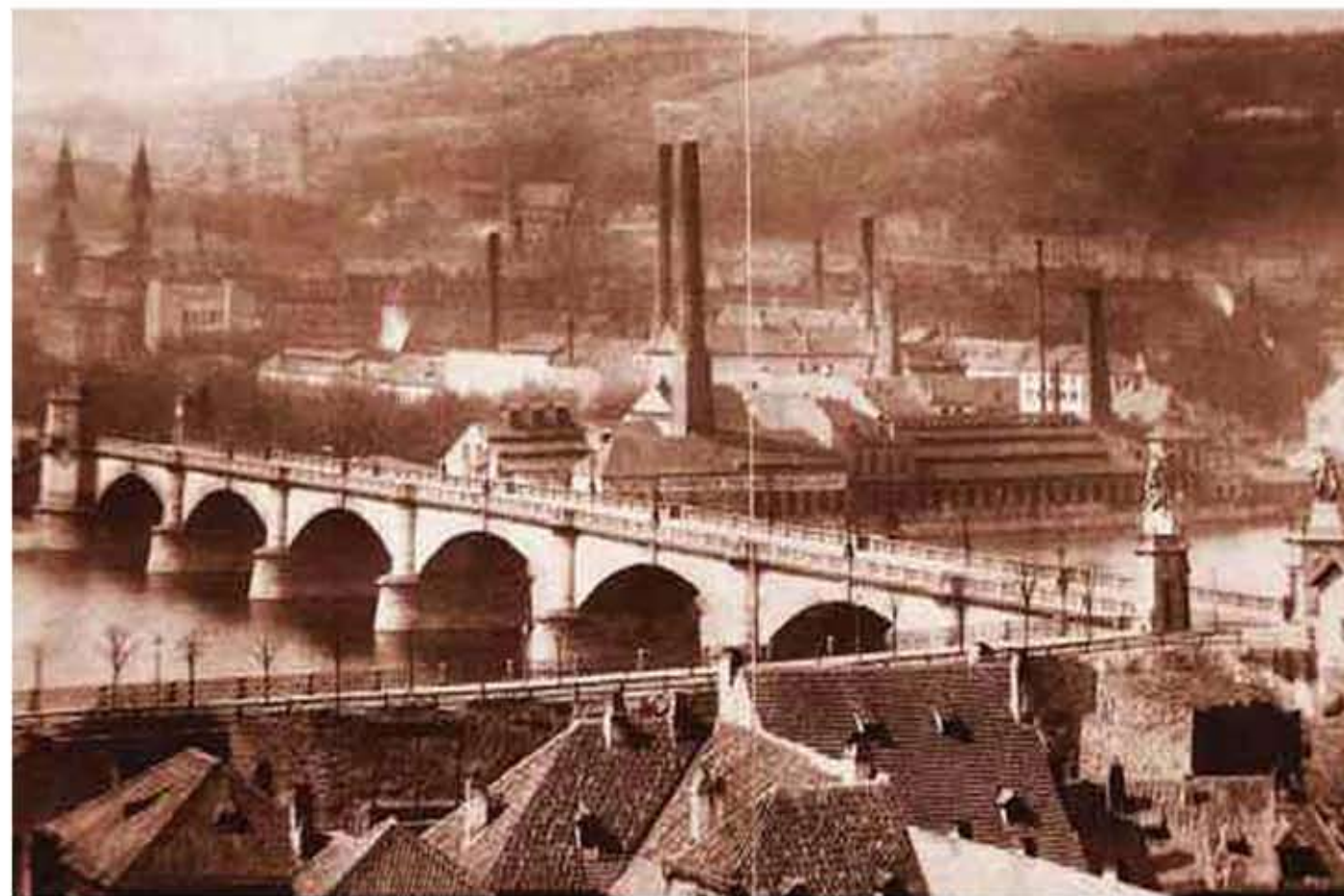
Nejfrekventovanější pohyb lidí a dopravy je v oblasti křižovatky Anděl, autobusového nádraží Na Knížecí a v okolí železniční stanice Smíchovské nádraží.

obr.: VÝVOJ MĚSTSKÉ STRUKTURY SMÍCHOVA

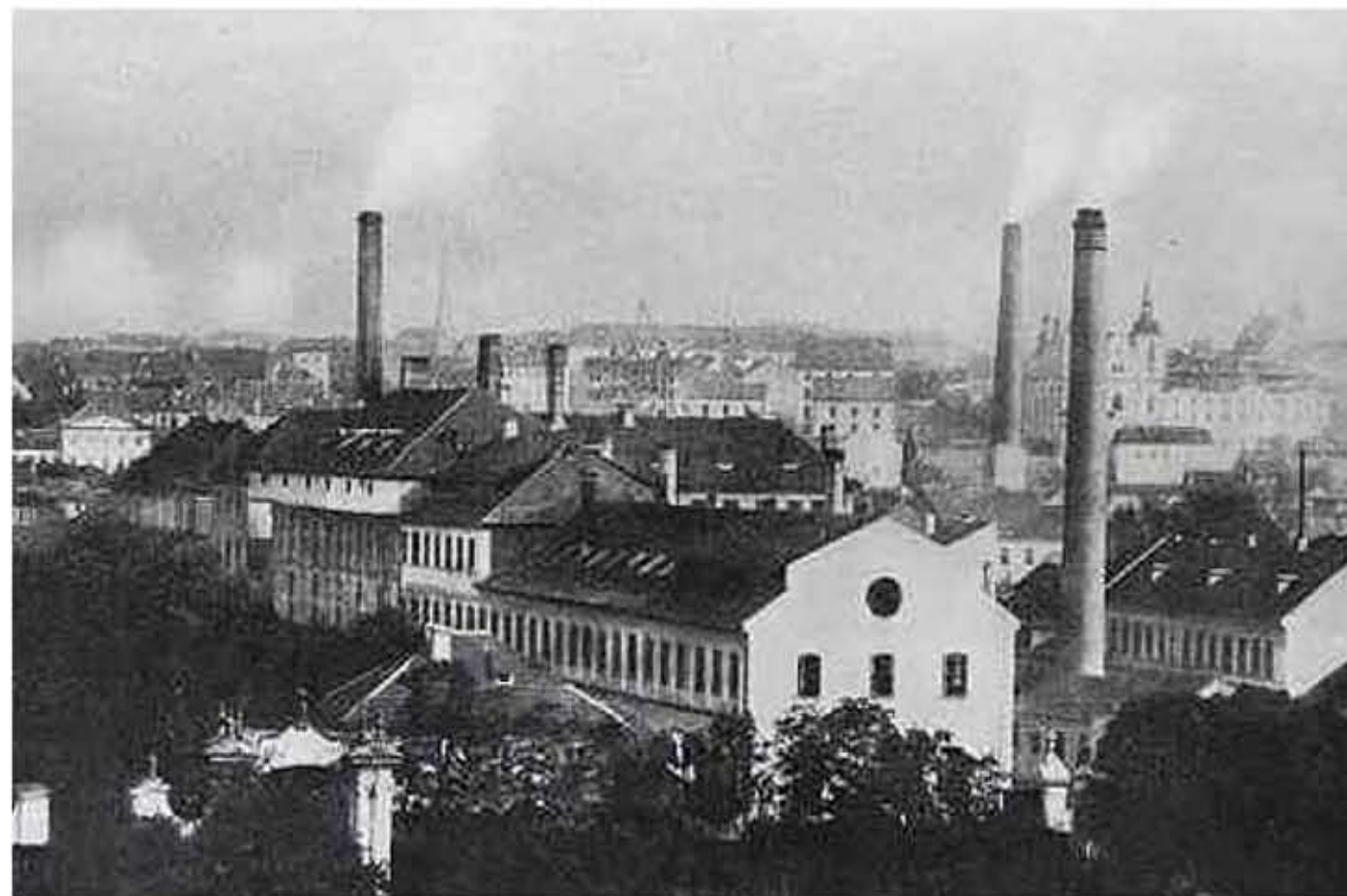
SMÍCHOV - RINGHOFFEROVY ZÁVODY, dobová kresba z r.1904

SMÍCHOV PŘI POHLEDU OD EMAUZ, fotografie z počátku 20.století

OSTROV CÍSAŘSKÁ LOUKA; ostrov byl využíván také jako přístaviště dřevěných vorů, fotografie z konce 19.století

SMÍCHOV - PORGESOVA KARTOUNKA, fotografie z konce 19.století

ZLÍCHOVSKÝ LIHOVAR - HISTORIE

Lihovar byl založen v r. 1880 Samuelem Fischlem a Adolfem Rosenbaumem. Vyráběl se zde lih z melasy, dále potaš - surovina na výrobu skla, byla zde i rafinerie a později se zde stácel ocet. Objekt patřil k tzv. průmyslovým lihovarům.

Zastavovací plán vycházel ze směru Nádražní ulice a směru vlečkové koleje, která se k lihovaru stáčela. Obě dvě tyto urbanistické linie byly pro koncipování zástavby areálu v té době velmi důležité (čistě funkční organizace a řešení).

Hlavní výrobní a pomocné objekty byly realizovány hned v první fázi výstavby.

Areál lihovaru se dělil na dvě části - jižní a severní.

Jižní část: samotný lihovar / rampa na stáčení melasy a lihu z vagonů, sklad melasy a lihu, věžové budovy výroby a rafinerie lihu, laboratoř, expedice a administrativa.

Severní část: doprovodné výrobní budovy a objekty.

Největší hmotu areálu tvořila hala výroby potaše spolu s kotelnou a komínem. Na halu navazovaly dvě kolmá křídla (současný stav), kde se nacházely prostory na zpracování a skladování produktů potašovny a prostory skladiště lihu.

Areál měl několik vjezdů včetně vlečky.

První výkresové podklady k lihovaru se datují do roku 1880. Již v r.1907 byl ale lihovar přestavěn a byla rozšířena výroba. Budova rafinerie byla zvýšena o 4,8m, přistavěn byl další skladovací prostor. V této době se zřejmě do lihovaru zavedl i elektrický proud.

V r. 1912 byly postaveny bunkry na uhlí a transportér na jeho dopravu. Kotelna spolu s komínem prošla rekonstrukcí s třechy.

K dalším stavebním úpravám došlo v r. 1913 - byla změněna destilační aparatura, v r. 1914 byla postavena železobetonová budova v severo-východní části pozemku.

Počátkem 20. let byla rozšířena i vagonová vlečka - druhá kolej, přistavěna váha na vagony a lanový posunovač vagonů.

Ve 30. letech získala firma různá povolení k výrobě několika dalších druhů lihů, což mělo vliv na stavební úpravy.

V letech 1934/35 byla postavena nová kotelna a přistaven zásobník na melasu.

V r. 1936 byla ukončena úprava sběrného kanálu pro odvod odpadních vod do Vltavy a dokončen přívod vody do studní.

V roce 1946 byl lihovar znárodněn, v roce 1949 byl provoz zastaven, následně bylo zařízení rozebráno a rozvezeno do lihovarů po Čechách. V tomto období byla odstraněna i věžová budova filtrace (nacházela se přibližně ve středu dvora poblíž budovy rafinerie) a také melasové nádrže (průměru 15-18m).

Posledním výrazným stavebním zásahem do areálu lihovaru byla přestavba části bývalé potašovny na octárnu (výroba octa začala v r. 1957). Při výstavbě octárny byla část potašovny zbořena (v části přiléhající ke kotelně). Došlo k propojení severní a jižní části pozemku/dvora.

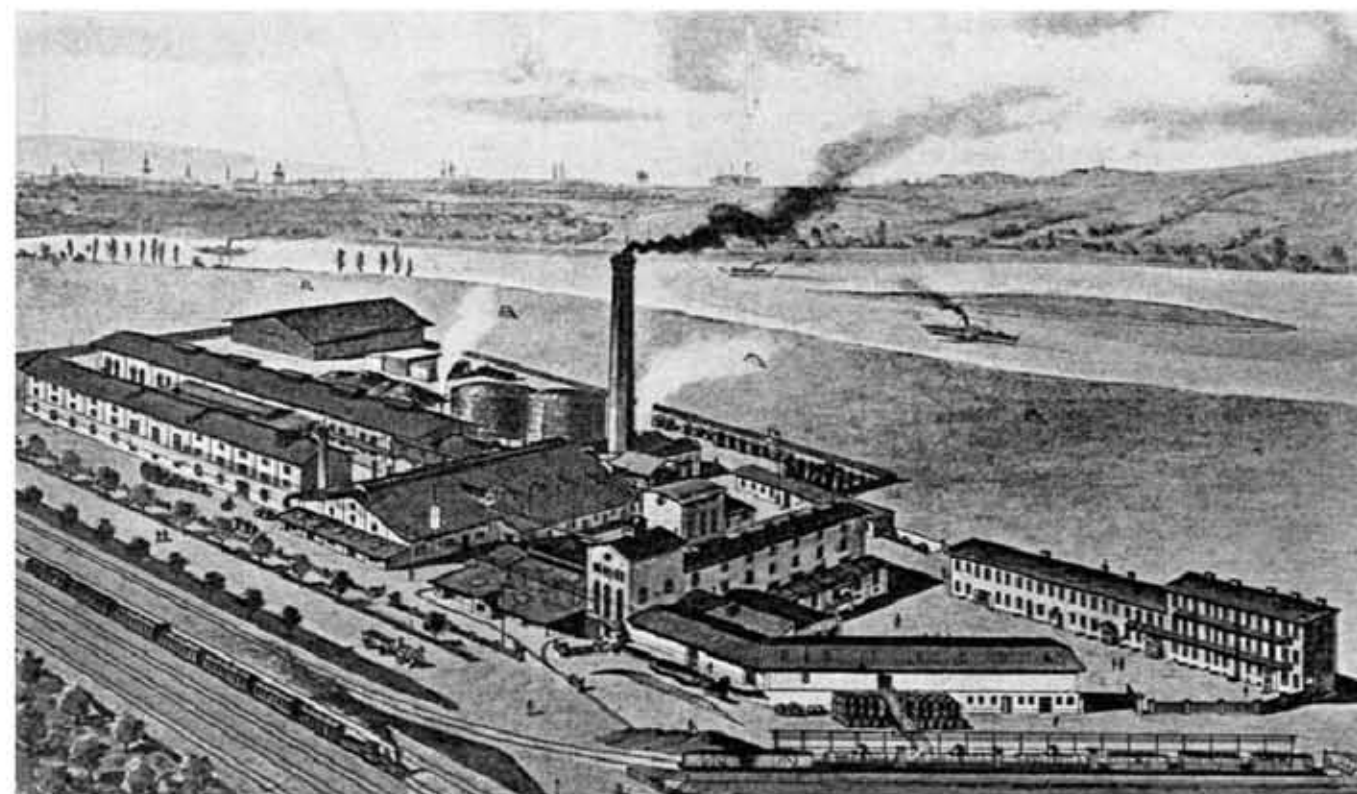
Od r. 1960 byly prováděny jenom částečné stavební úpravy v souvislosti se změnami technologie nebo udržovacími prací. Provoz lihovaru byl zastaven v r. 2000.

Od svého vzniku prošel lihovar mnoha úpravami, které navazovaly zejména na změny pracovních a provozních postupů případně modernizaci výroby. Jednotlivé stavební úpravy tudíž souvisely zejména se změnami vážícími se na obchodní úspěšnost a splňování potřeb objemu výroby.

Areál lze popsat jako jednoúčelový (stavební úpravy byly přímo vázány na potřeby výrobní technologie).

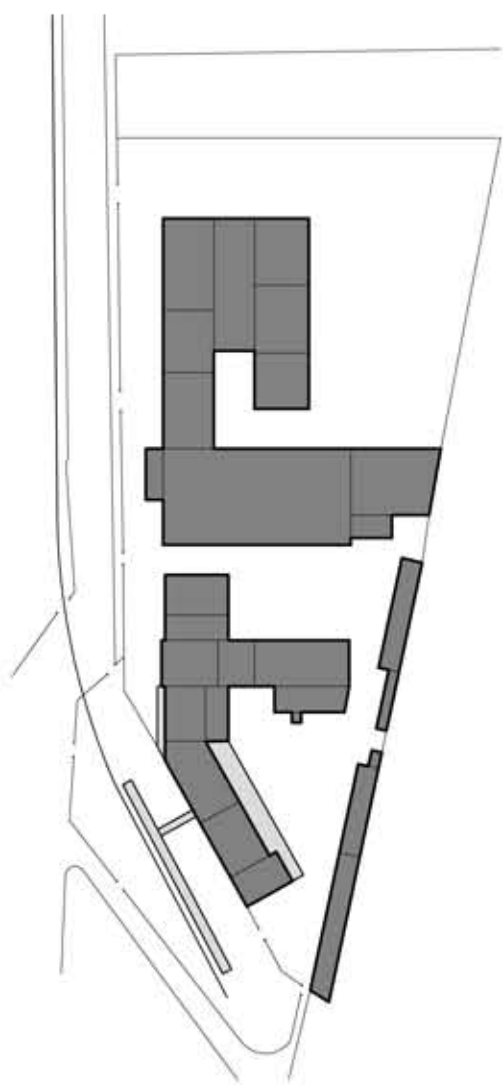
ZLÍCHOVSKÝ LIHOVAR, fotografie při pohledu z Dívčích hradů z r. 1903

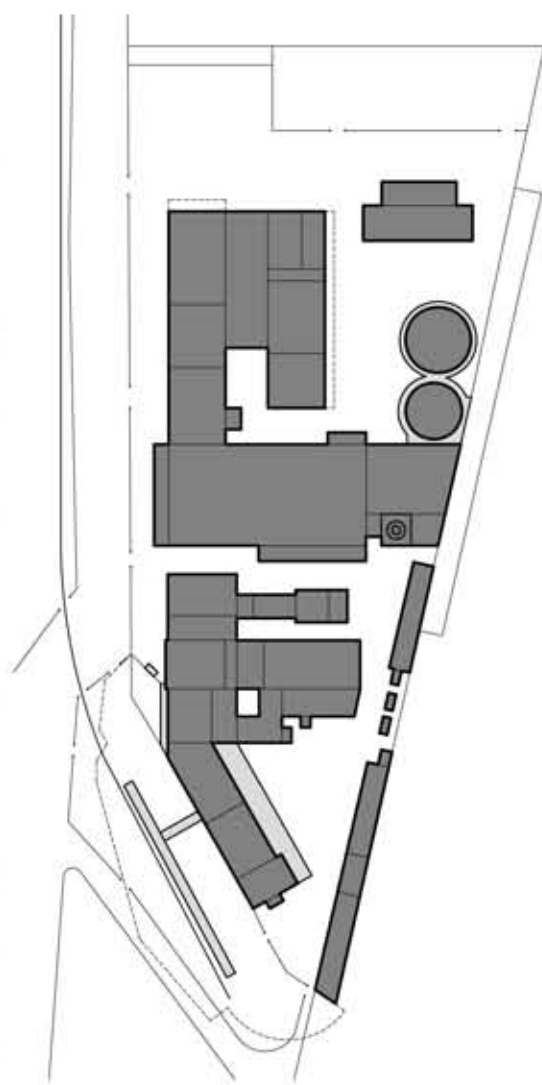
ZLÍCHOVSKÝ LIHOVAR, obrázek z r.1989

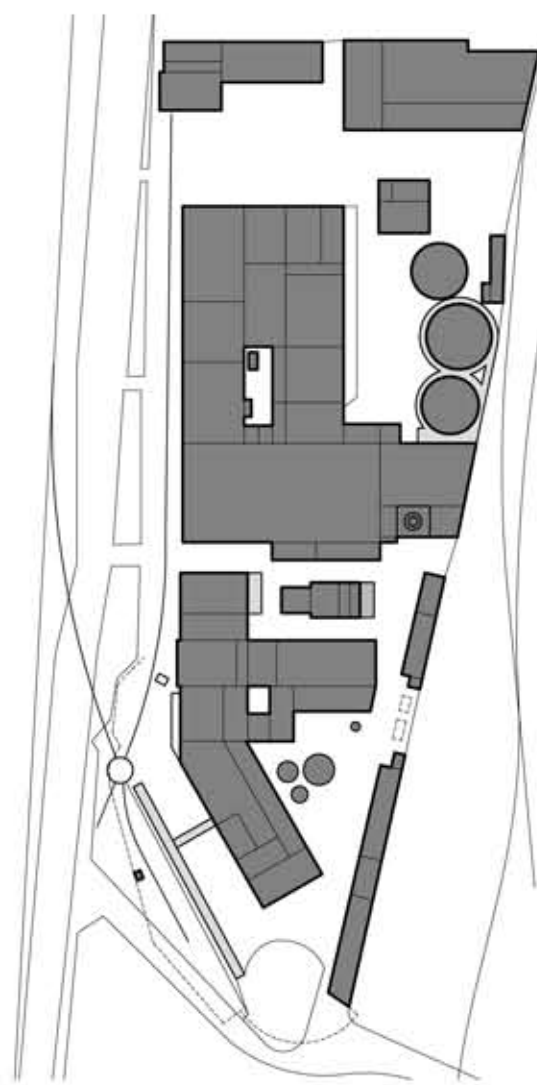
ZLÍCHOVSKÝ LIHOVAR, dobová fotografie

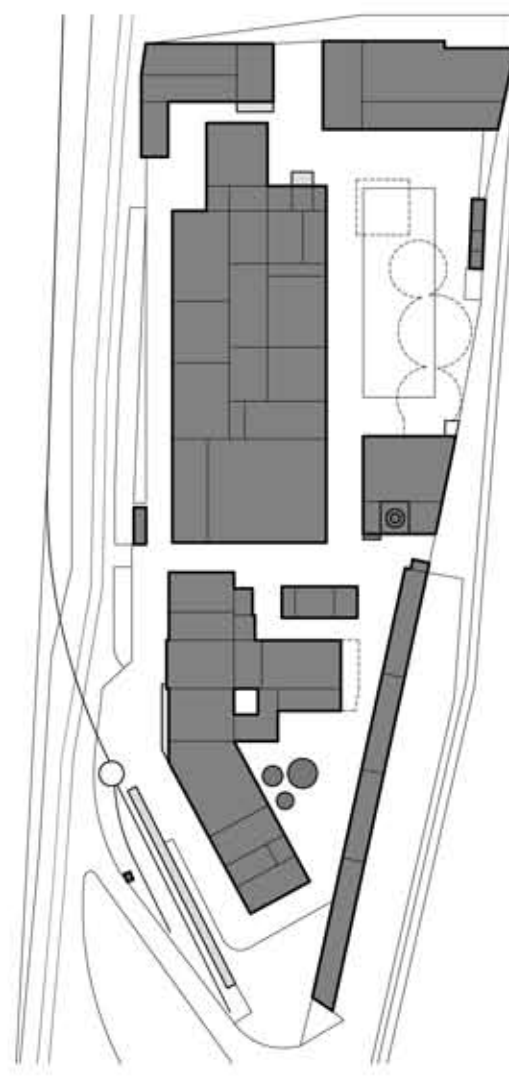
1880

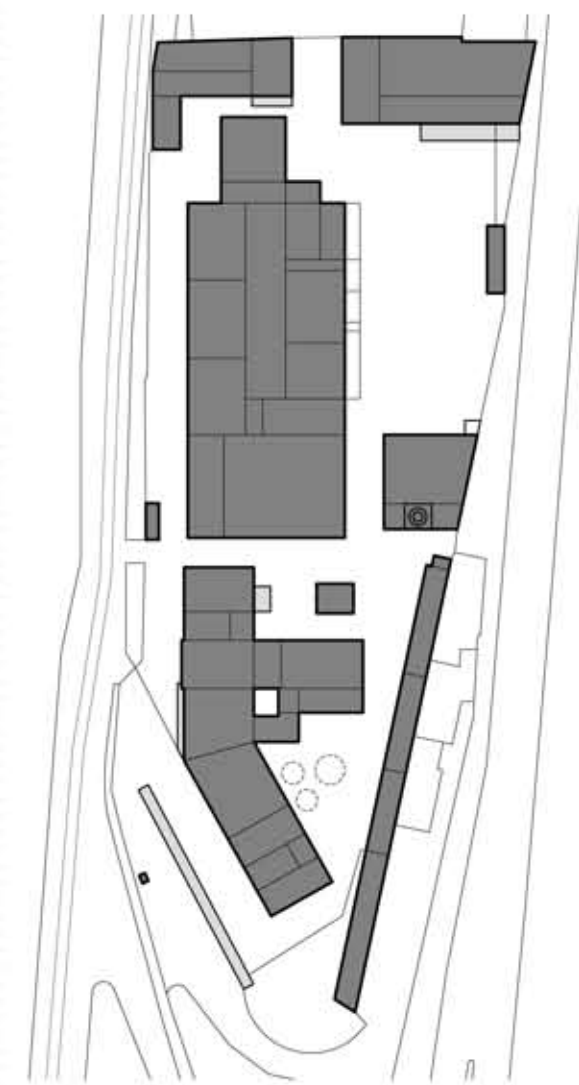
1904

1938

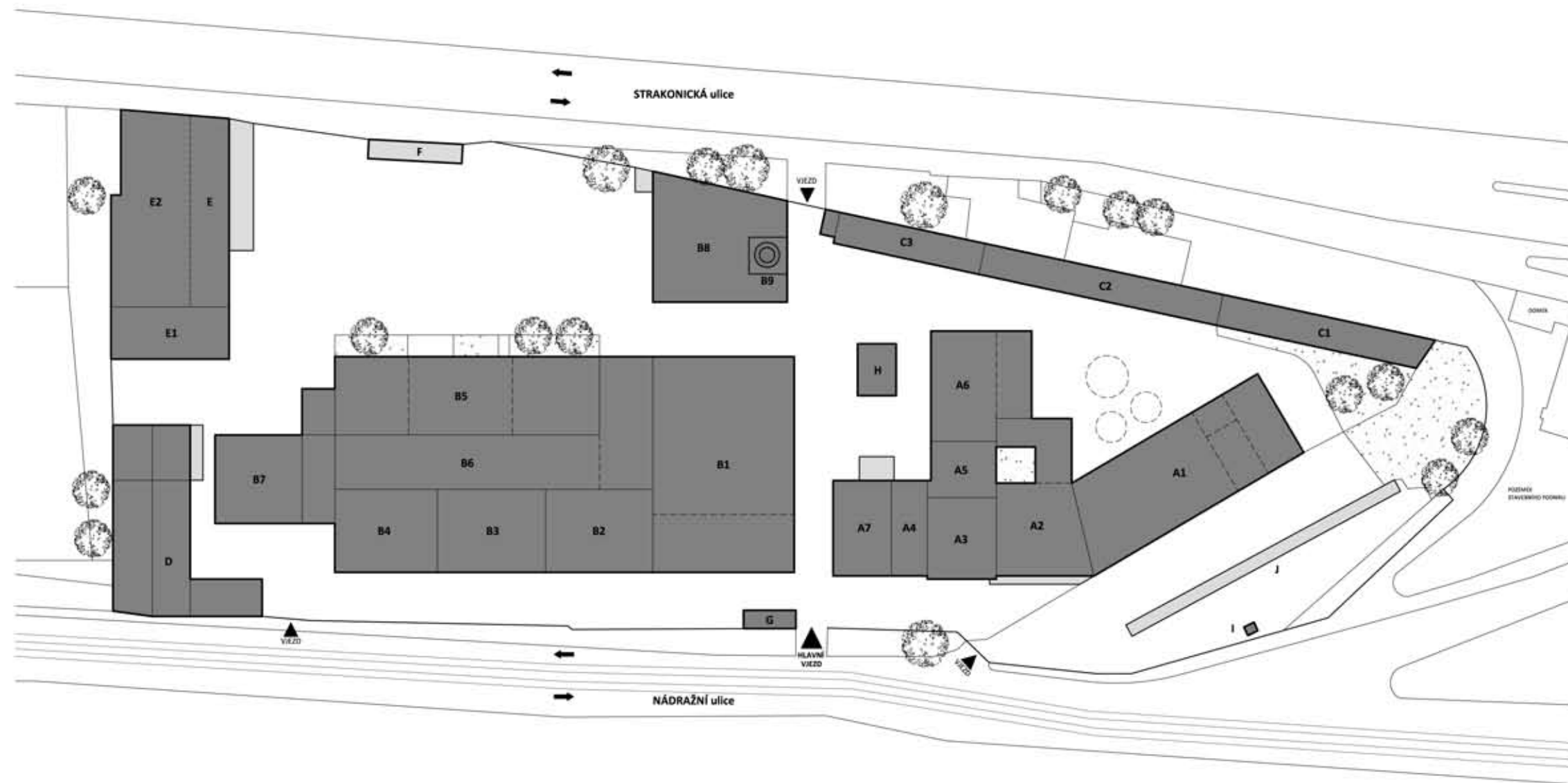

1973

2001

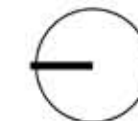

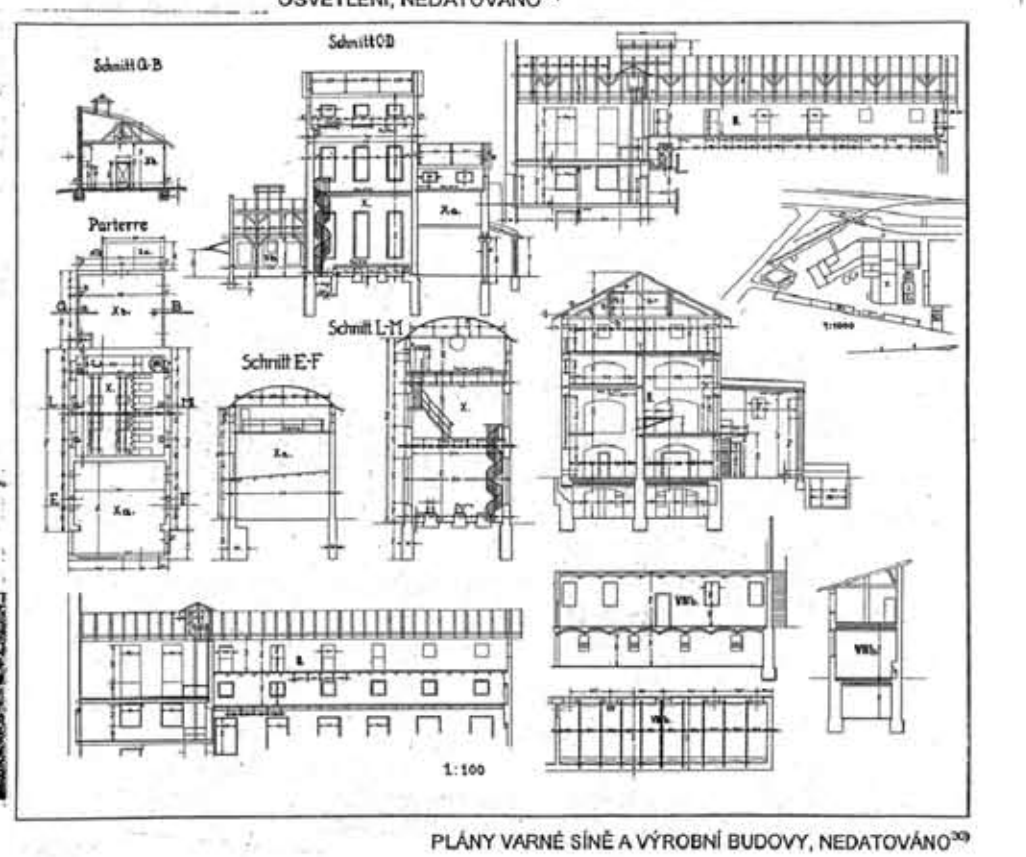
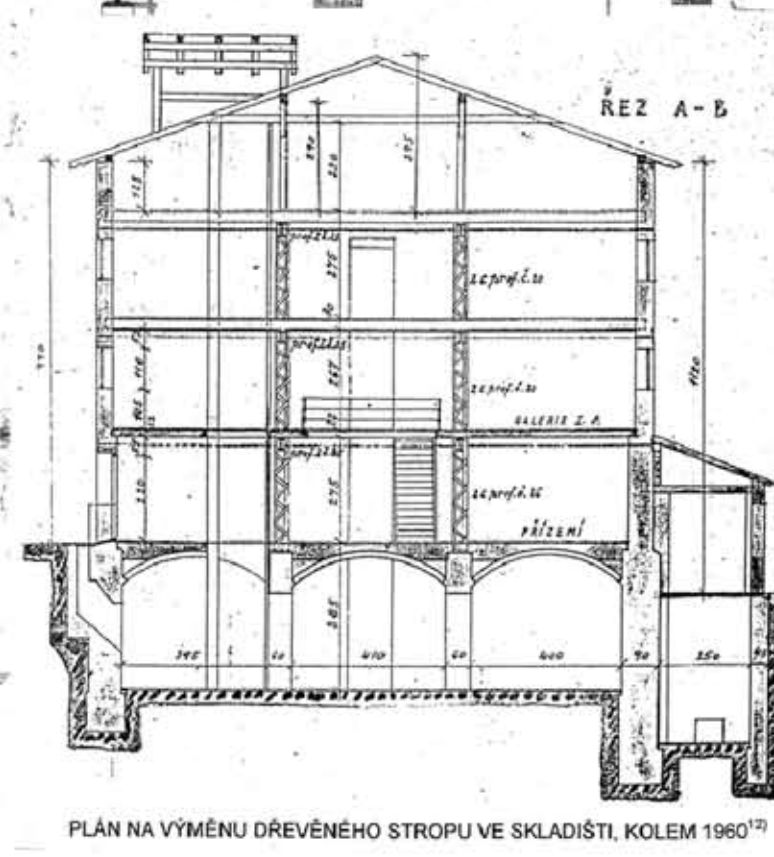
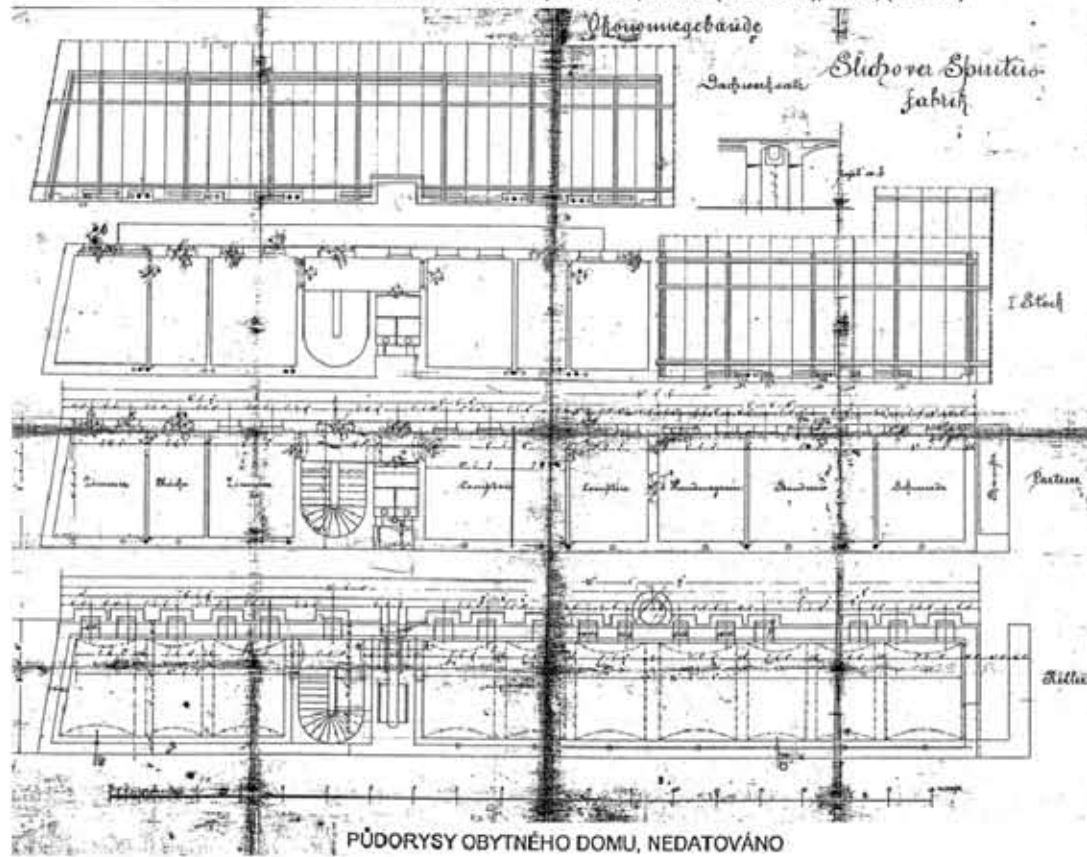
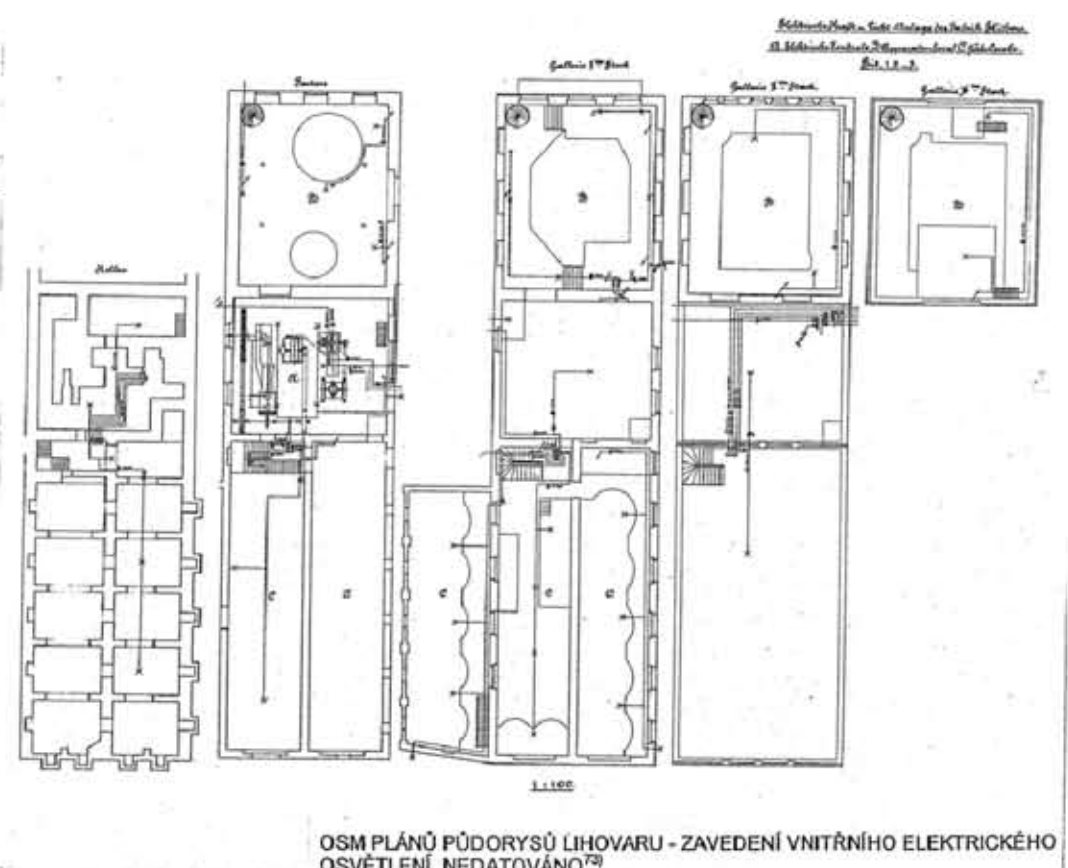
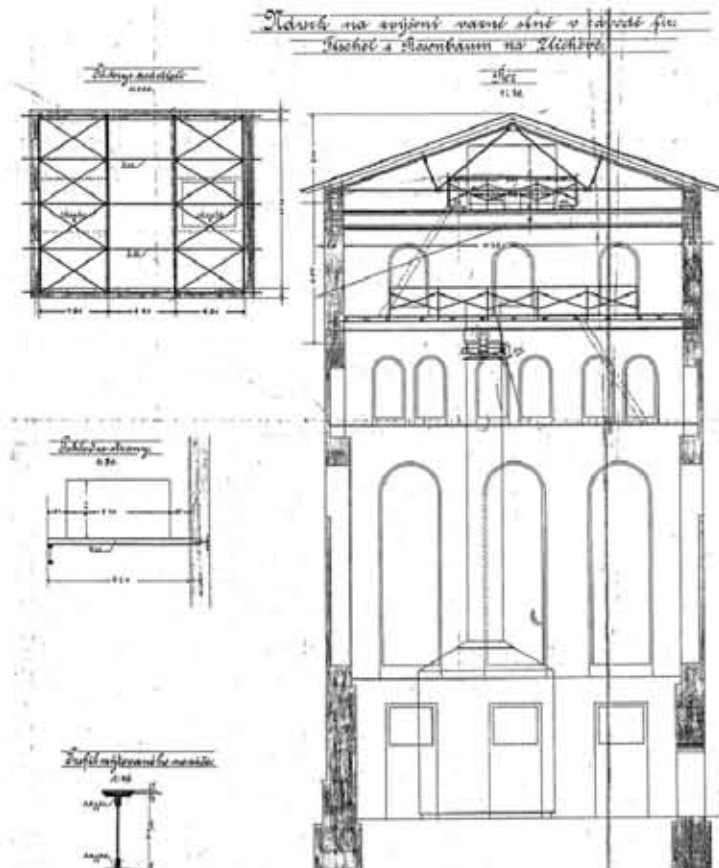
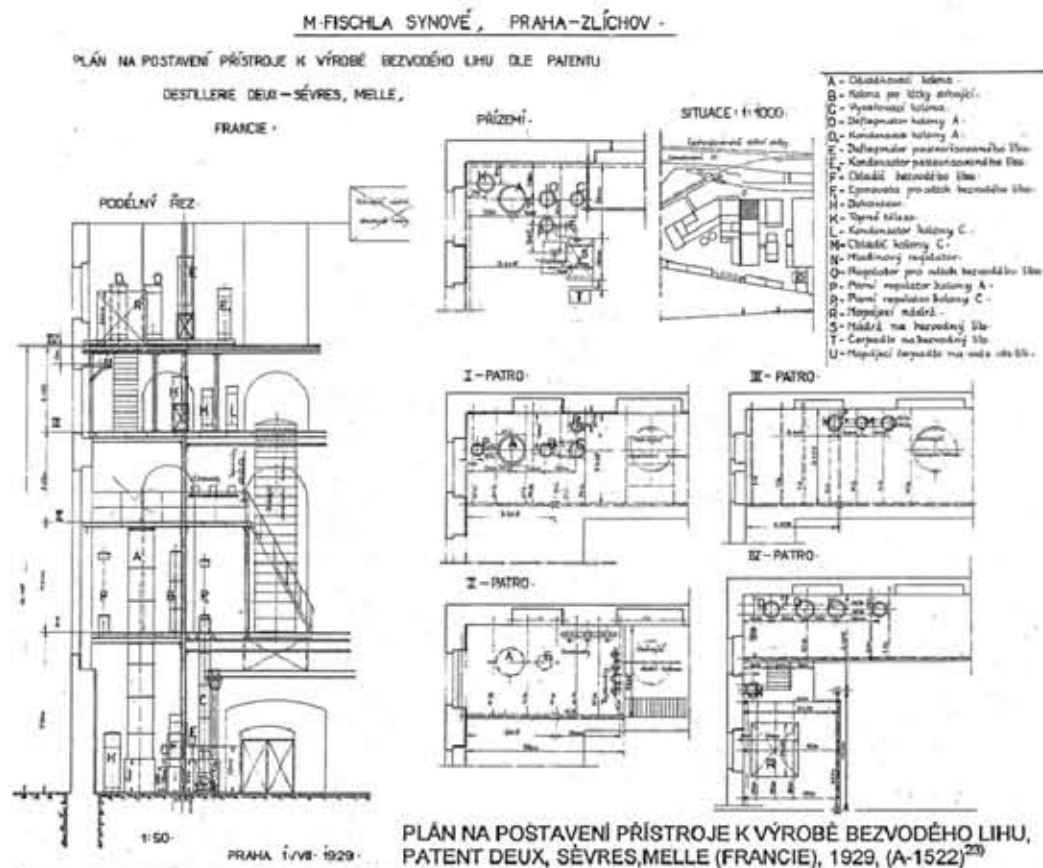
A - HLAVNÍ BLOK VÝROBY
 A1 sklad lihu/administrativa
 A2 sklad lihu
 A3 rafinerie lihu
 A4 odparka
 A5 laboratoř
 A6 administrativa
 A6 dílna údržby

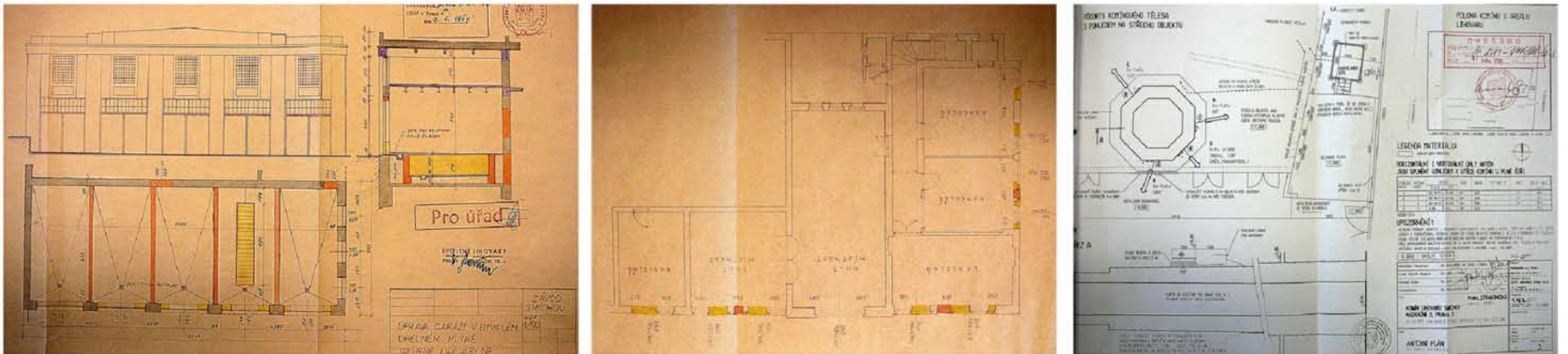
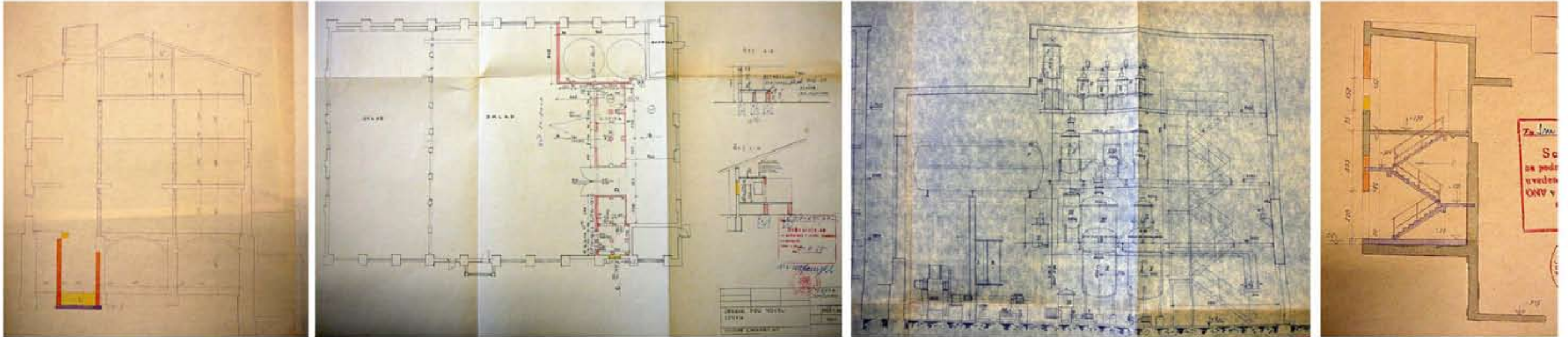
B - HLAVNÍ BLOK / VÝROBA OCTA
 B1 sklady/pův. výroba potaše
 B2 sklady
 B3 sklady lihu
 B4 sklady lihu
 B5 octárna
 B6 stáčecí linky
 B7 přístřešek
 B8 kotelna
 B9 komín

C - POMOCNÉ PÁSMO
 C1 obytná budova
 C2 administrativa
 C3 kantýna

OSTATNÍ OBJEKTY
 D pomocný objekt
 E pomocný objekt
 E1 garáže/sklad
 E2 šatny/sklad
 F přístřešek
 G vrátnice
 H trafostanice
 I budka posunovače
 J rampa

MĚSTO PRAHA

Jiří Hrůza

KULTURNÍ A KREATIVNÍ PRŮMYSLY V KULTURNÍ POLITICE EVROPSKÉ UNIE

Eva Žáková

ZLATÝ LIHOVAR - PRŮZKUMY A HODNOCENÍ

Šenbergerová, Šenberger architekti

ÚZEMNÍ PLÁN HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

ÚRM

STAVEBNÍ ÚŘAD PRAHA 5

FAKULTA STAVEBNÍ

Katedra silničních staveb

NPÚ - národní památkový ústav

INDUSTRIAL ARCHITECTURE GETS ITS SECOND WIND

Petr Vorlík

ANALÝZA FUNGOVÁNÍ PODNIKATELSKÝCH INKUBÁTORŮ

Michaela Žitková

LABYRINT MĚST

Benjamin Fragner

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR - PRAHA 5

ŠÉFKUCHAŘ HOTELU OLŠANKA - PRAHA 3

2666 PRAHA ODYSSEY

Bigg Boss a Labyrint

GIS FA ČVUT - mapové podklady

www.zastarouprahu.cz

www.fotopraha.cz

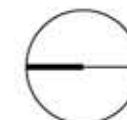
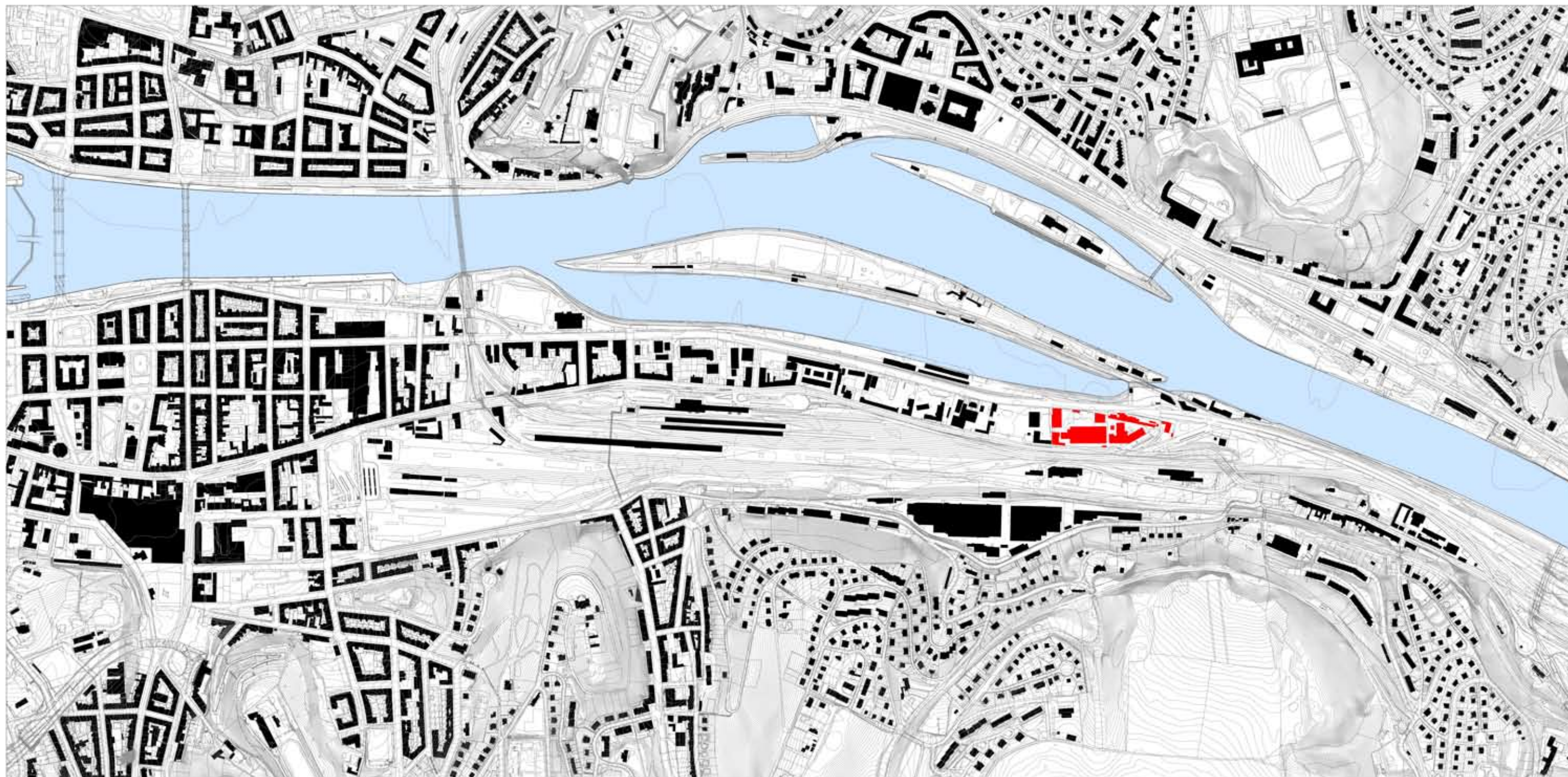
www.starysmichov.cz

www.hrady.cz

VCPD - Výzkumné centrum průmyslového dědictví FA ČVUT v Praze

II.) GRAFICKÁ ČÁST - SOUČASNÝ STAV - OBSAH:

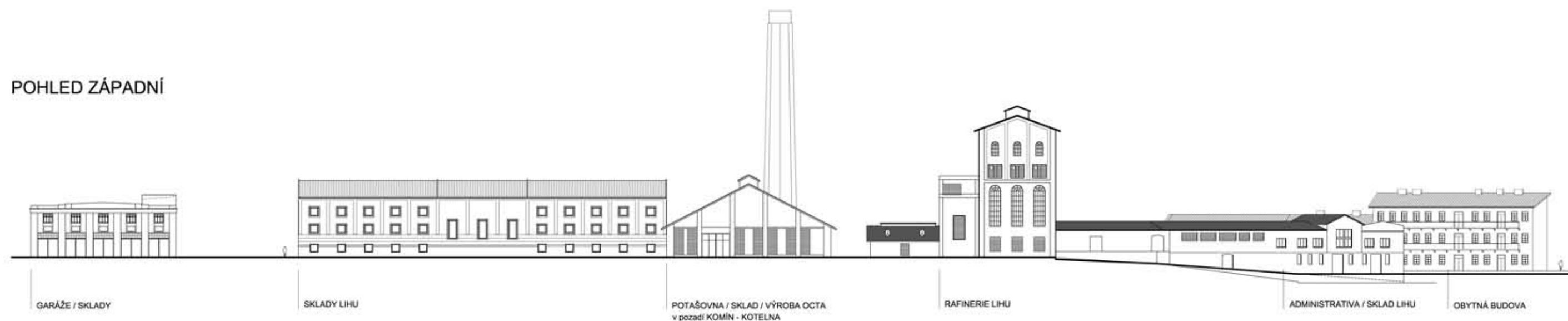
- SITUACE ŠIRŠÍCH VZTAHŮ
- SITUACE AREÁLU ZLÍCHOVSKÉHO LIHOVARU
- OBJEKT RAFINERIE A ADMINISTRATIVY
- OBJEKT GARÁŽÍ A SKLADŮ
- BOURACÍ PRÁCE
- FOTODOKUMENTACE

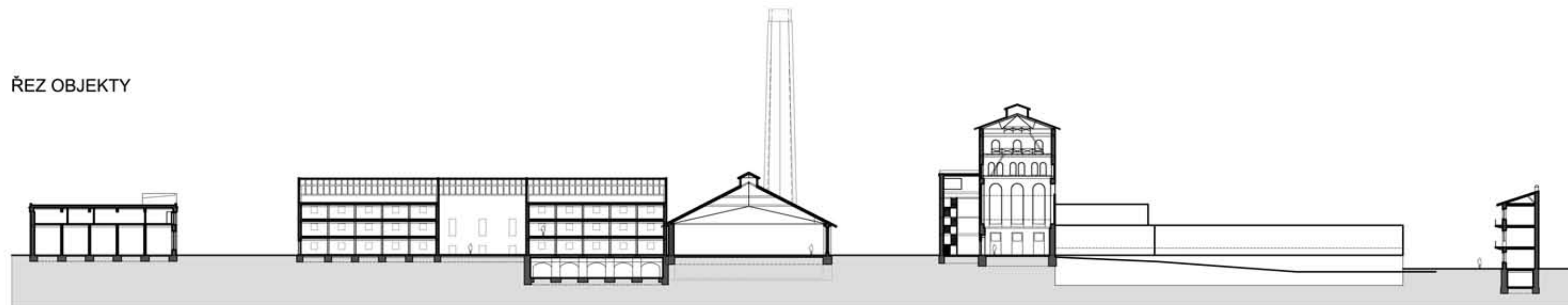

ZÁPADNÍ POHLED NA AREÁL OD KOLEJIŠTĚ / ZE STRANY NÁDRAŽNÍ ULICE

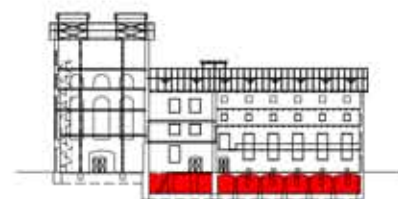
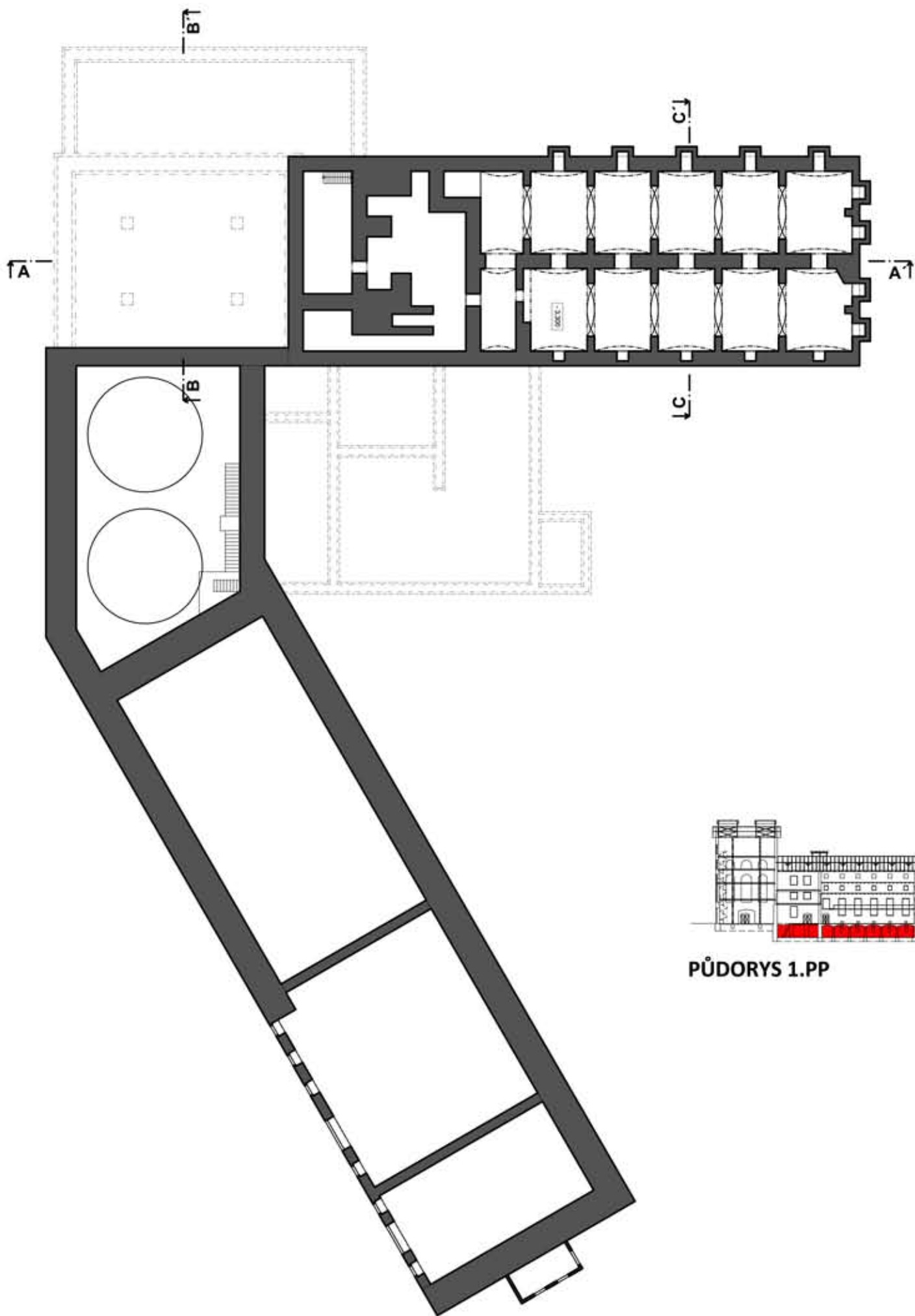
POHLED ZÁPADNÍ

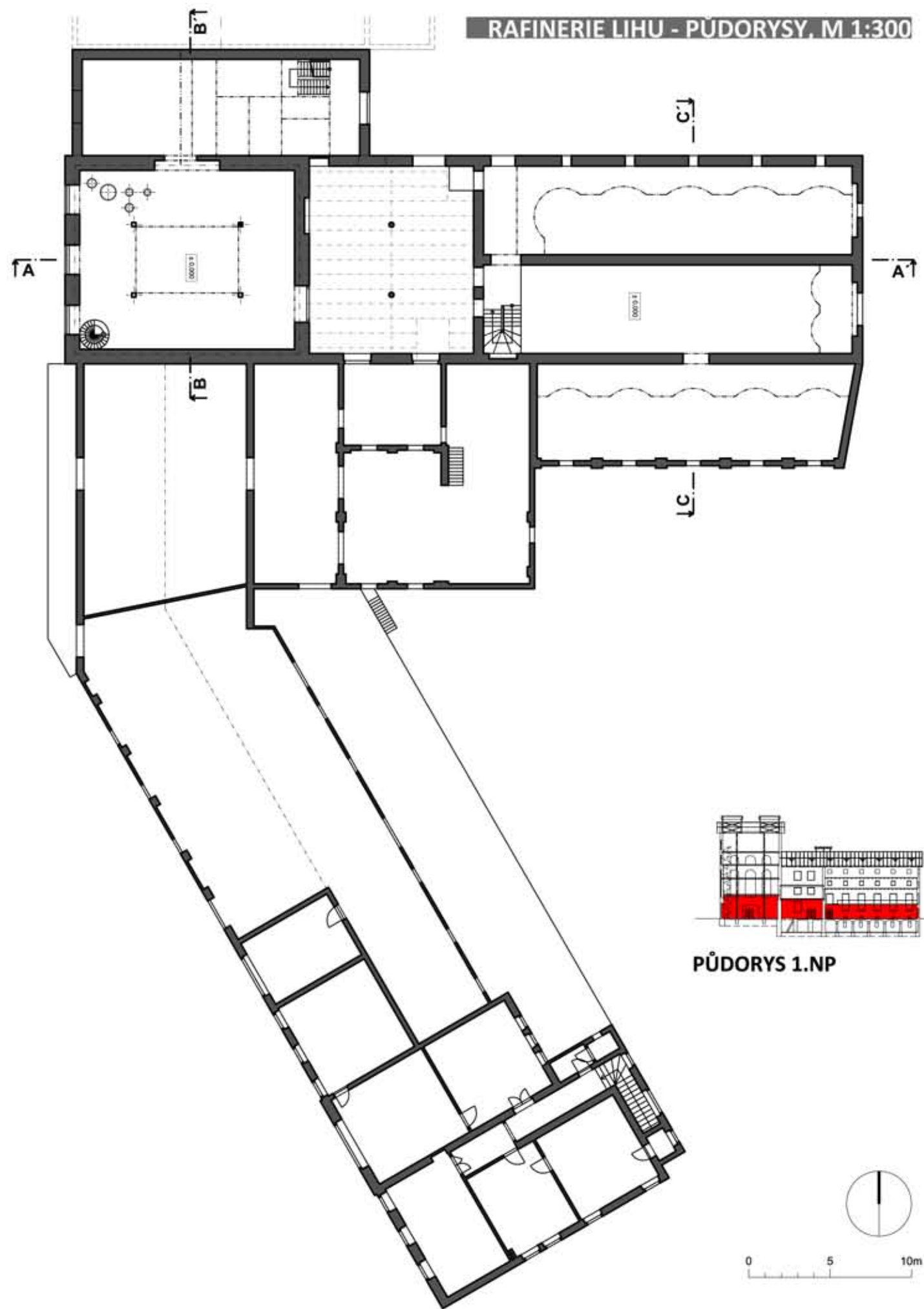
ŘEZ OBJEKTY

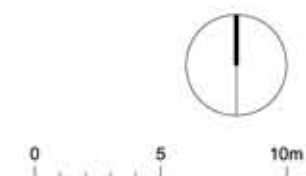
0 5 10 15 20 25 50m

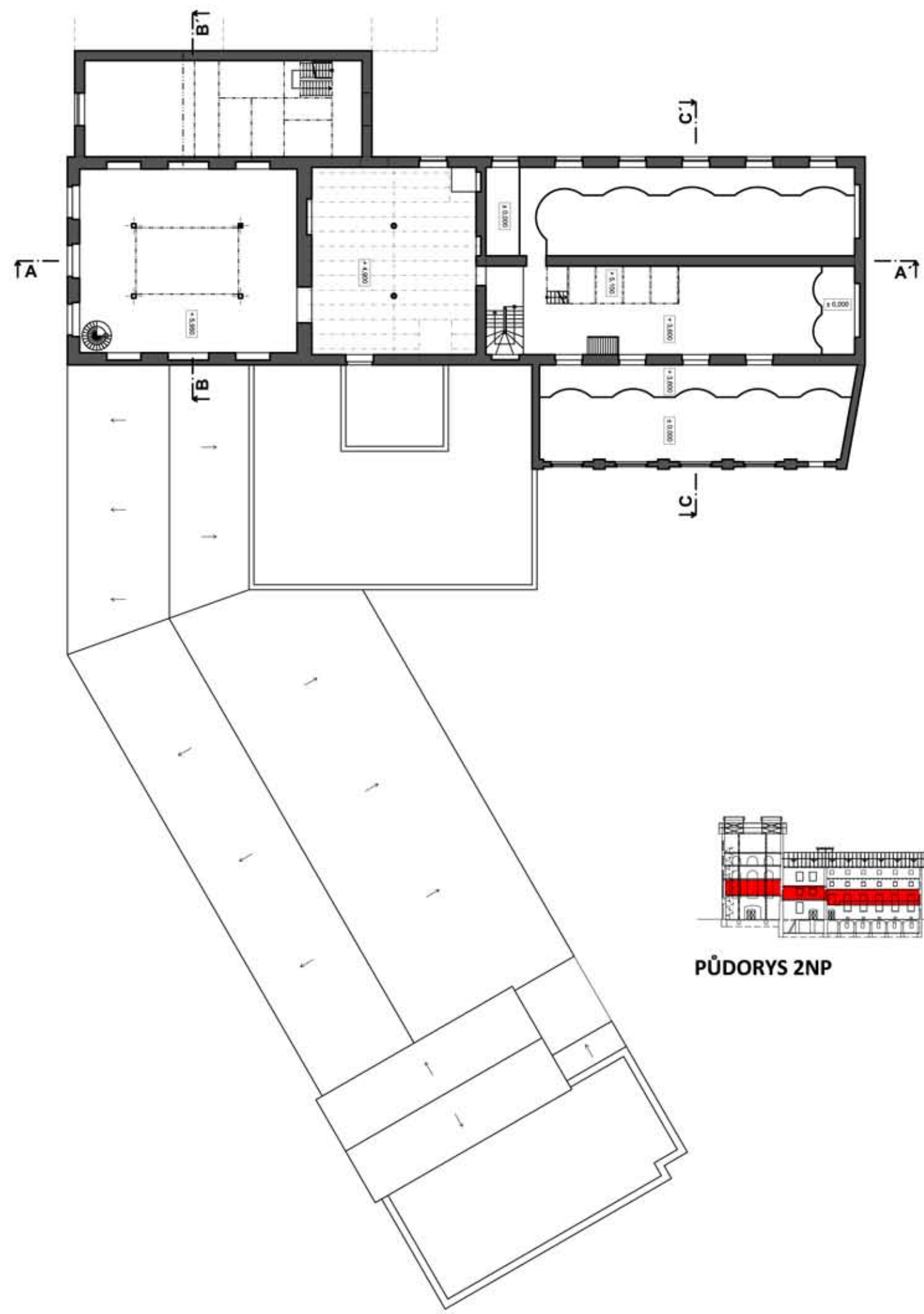

PŮDORYS 1.PP

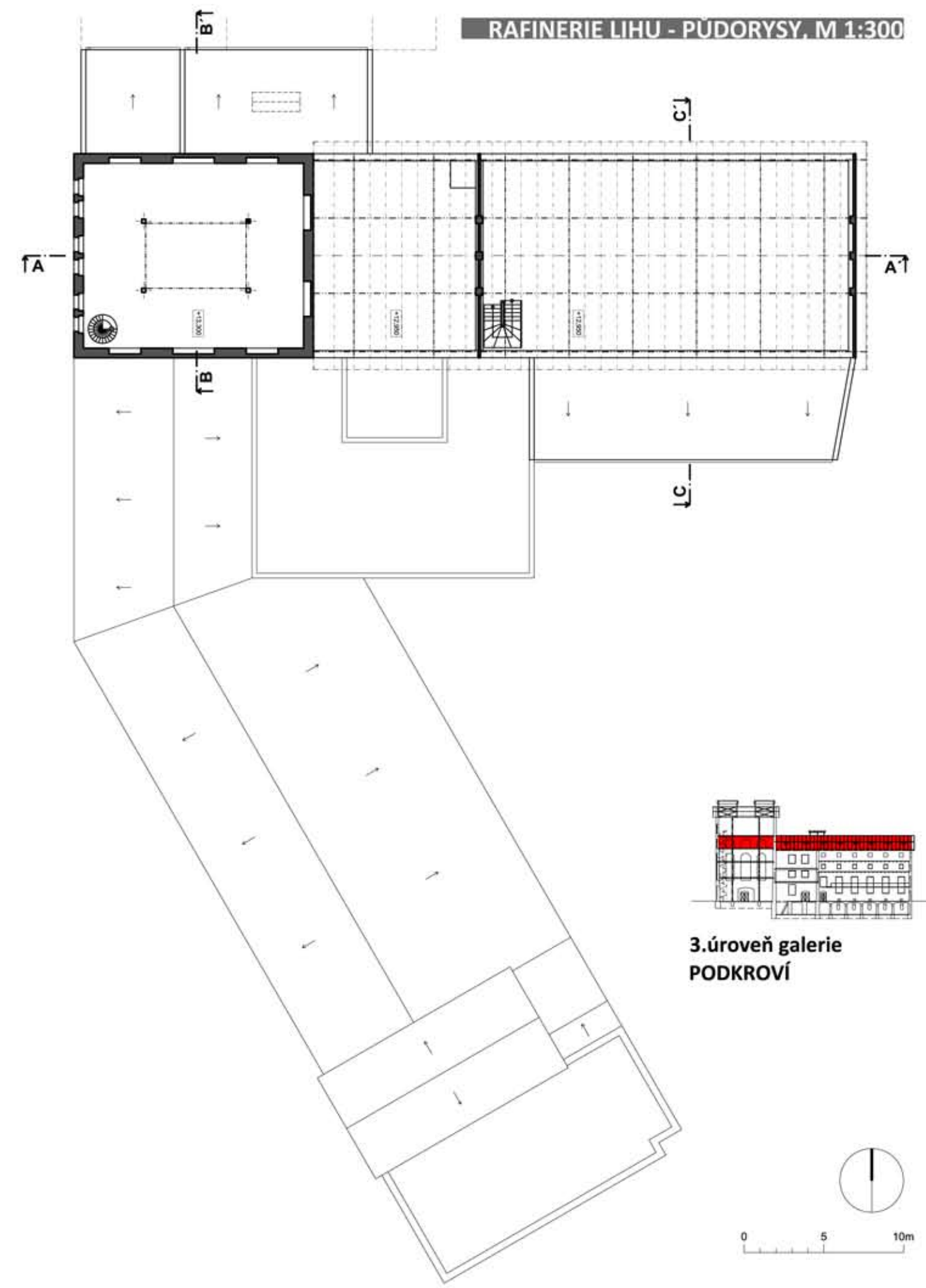

PŮDORYS 1.NP

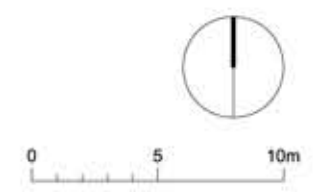

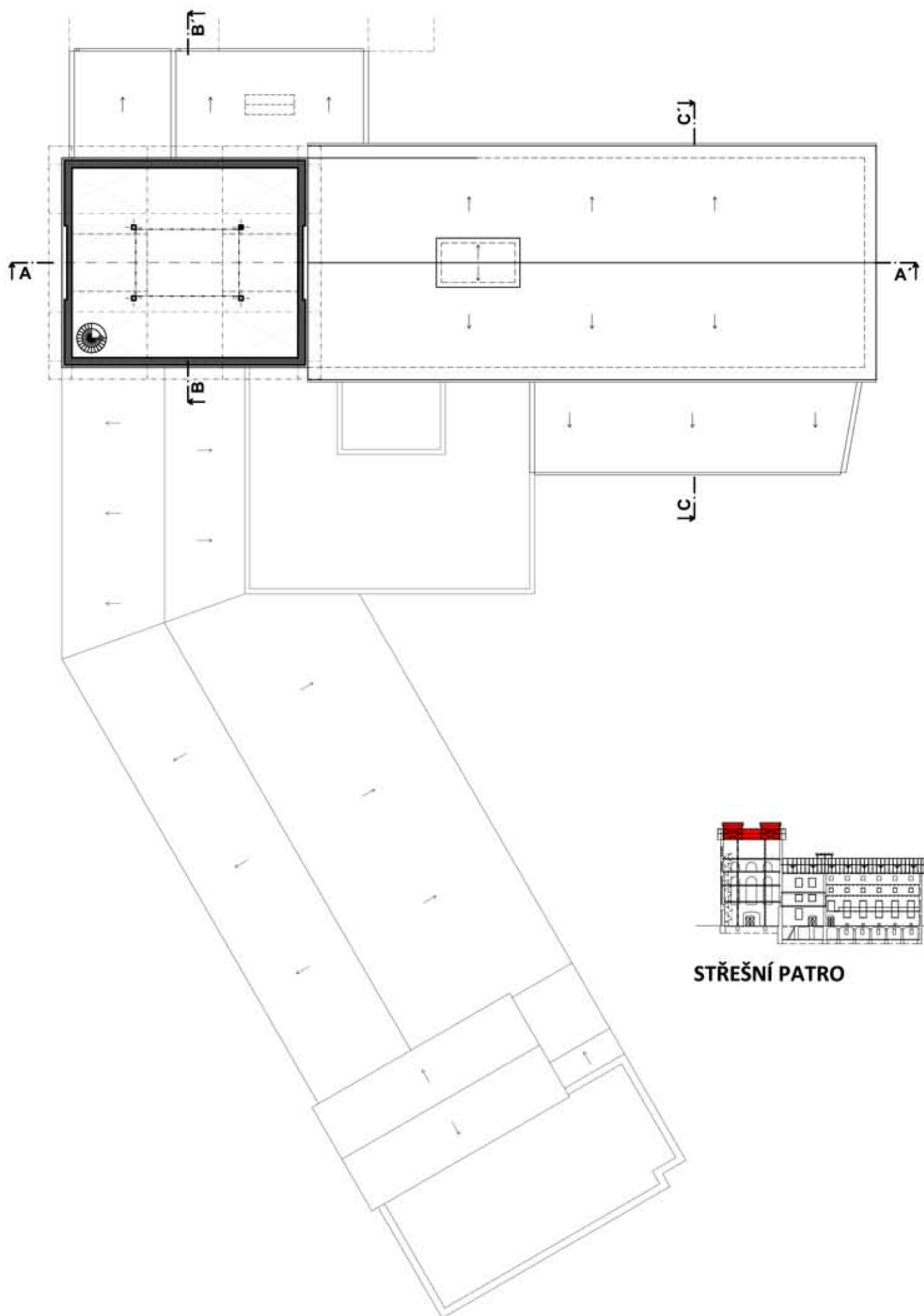

PŮDORYS 2NP

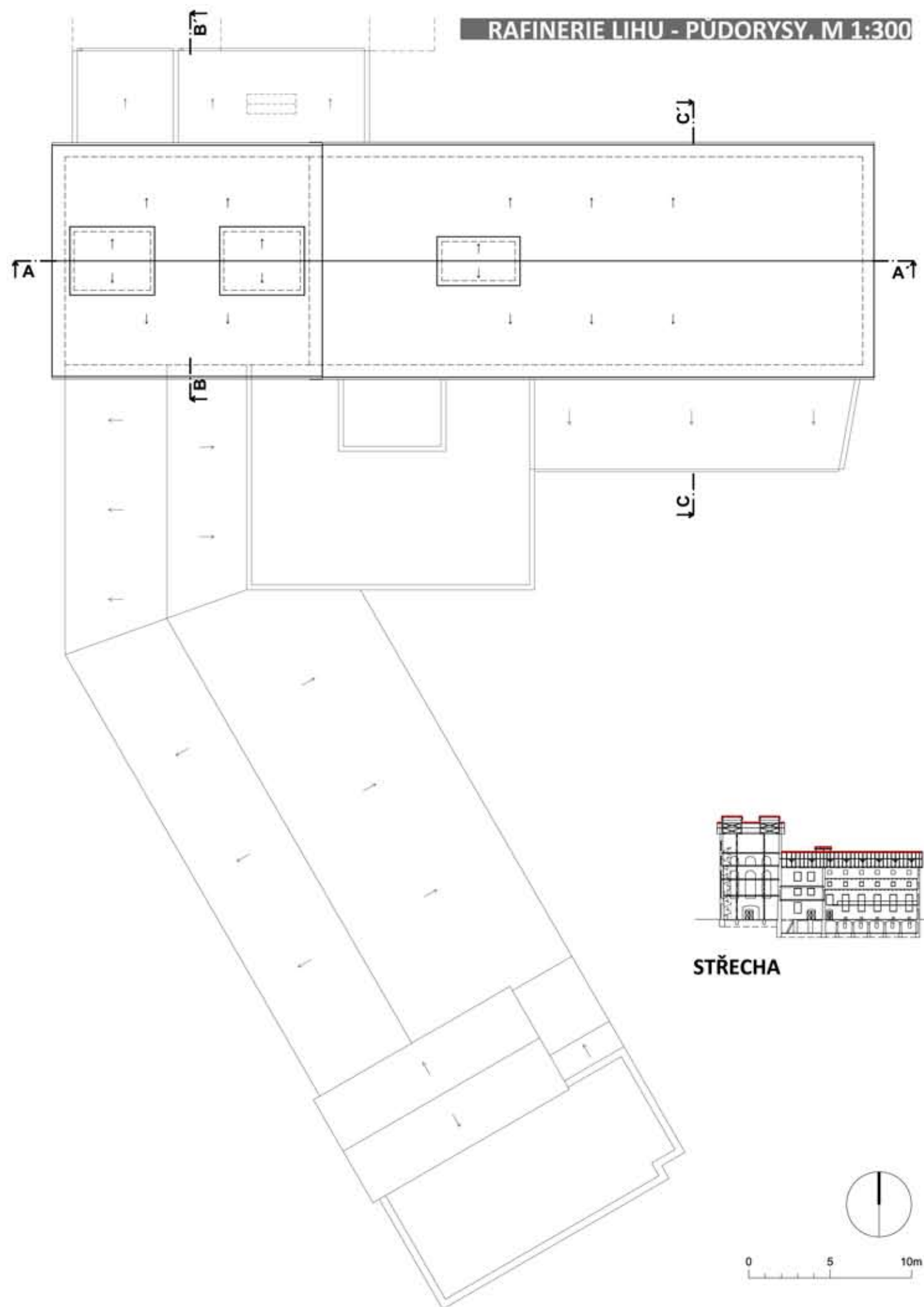

3.úroveň galerie
PODKROVÍ

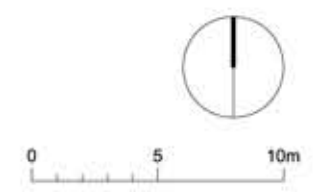

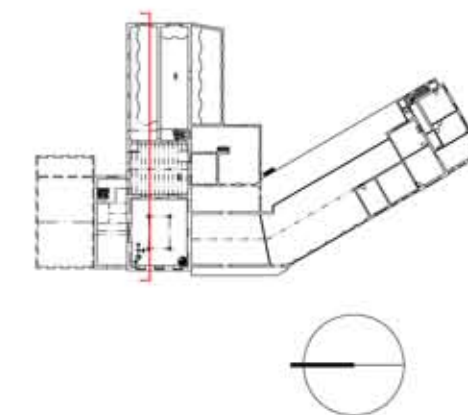
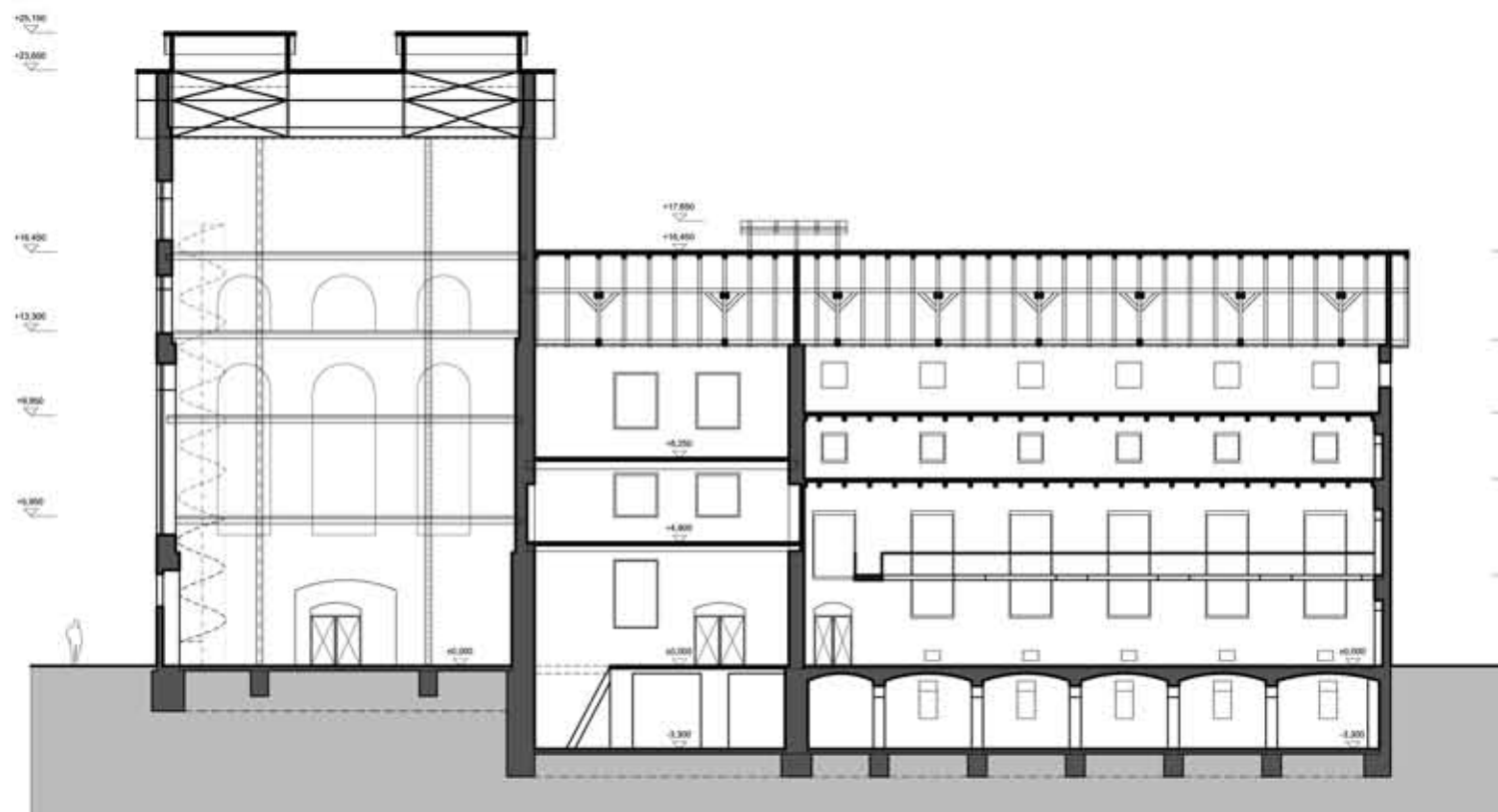
STŘEŠNÍ PATRO

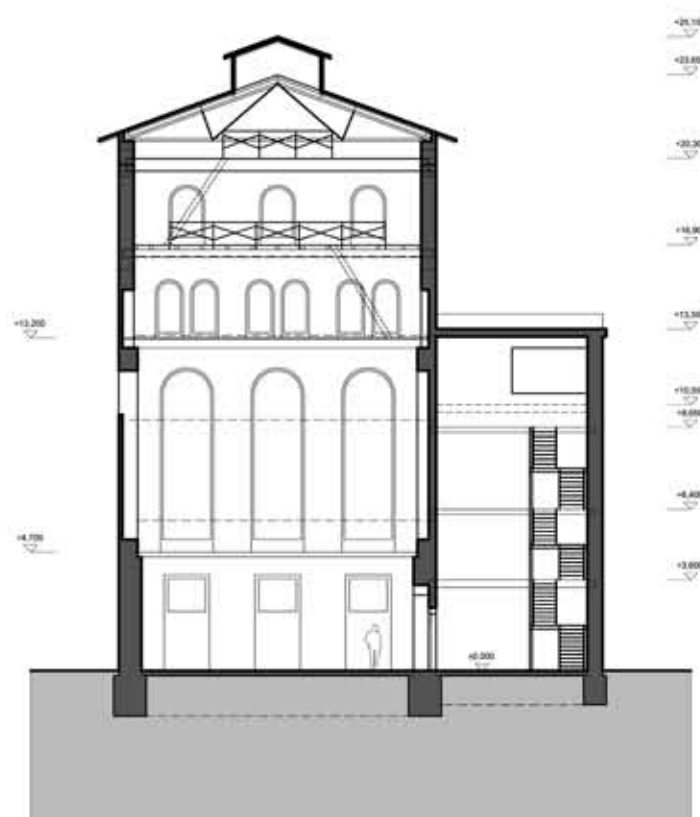
STŘECHA

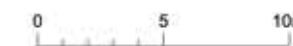
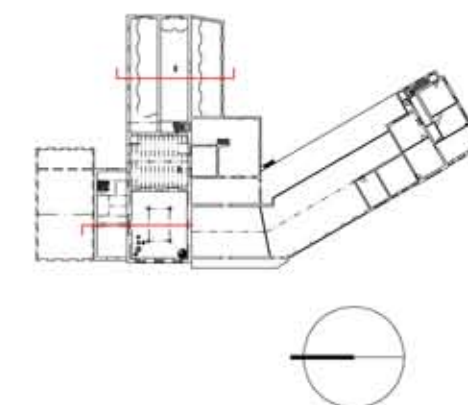
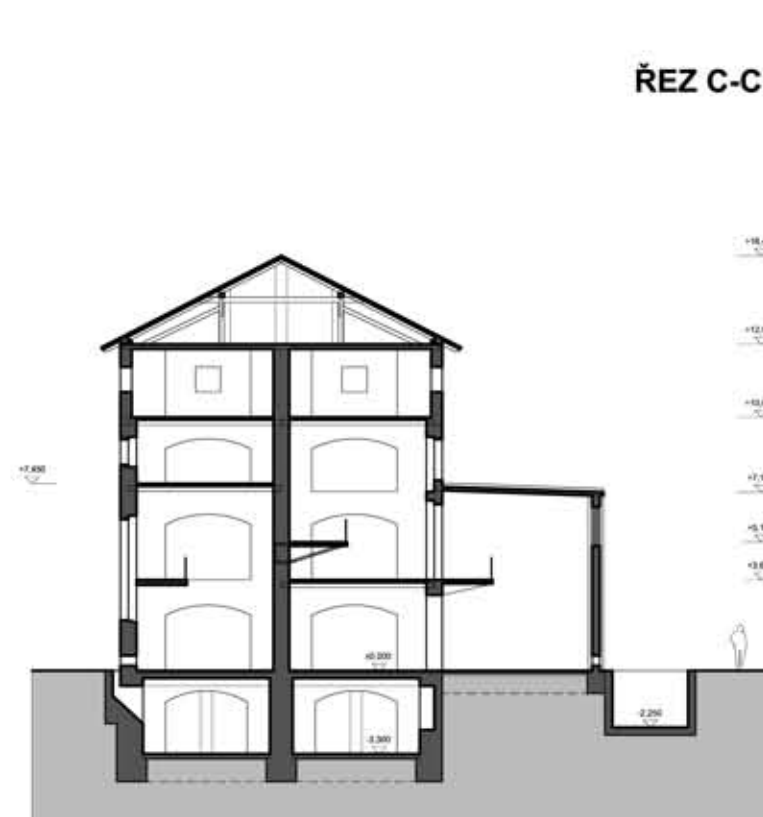
ŘEZ A-A'

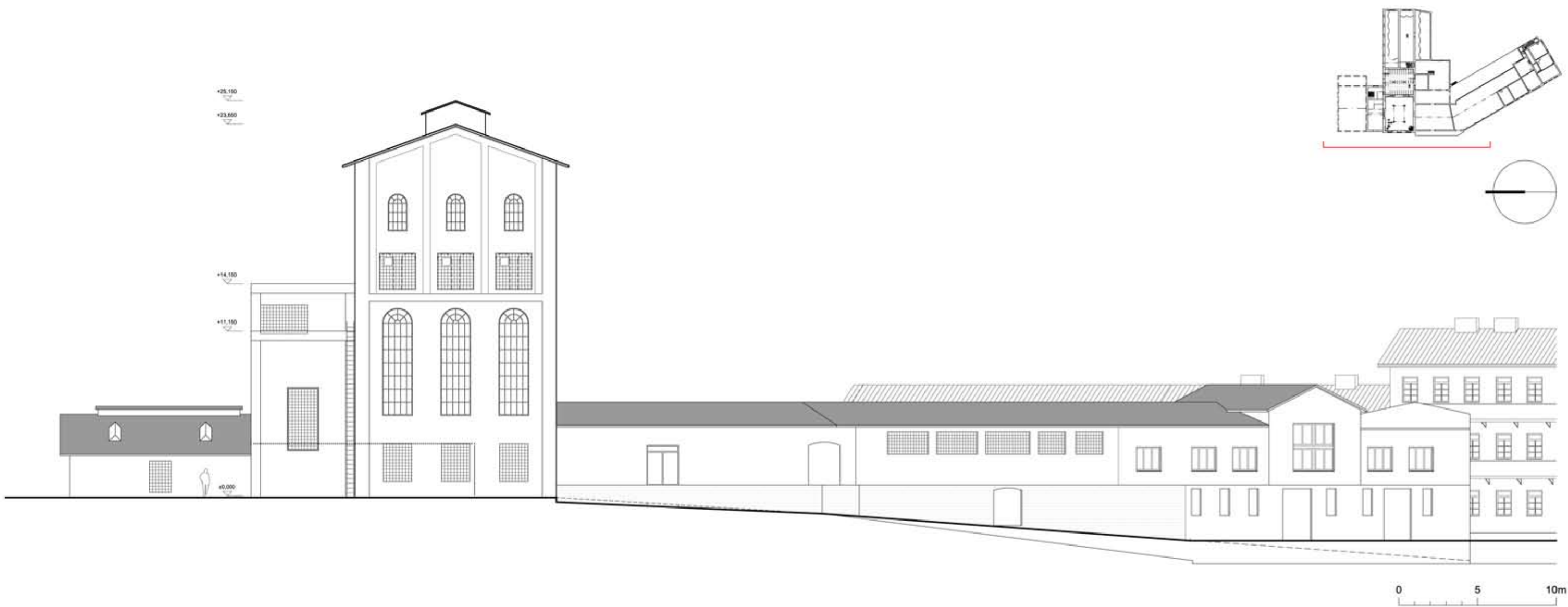

ŘEZ B-B'

ŘEZ C-C'

HLAVNÍ OBJEKT RAFINERIE LIHU - POHLED OD VJEZDU DO AREÁLU

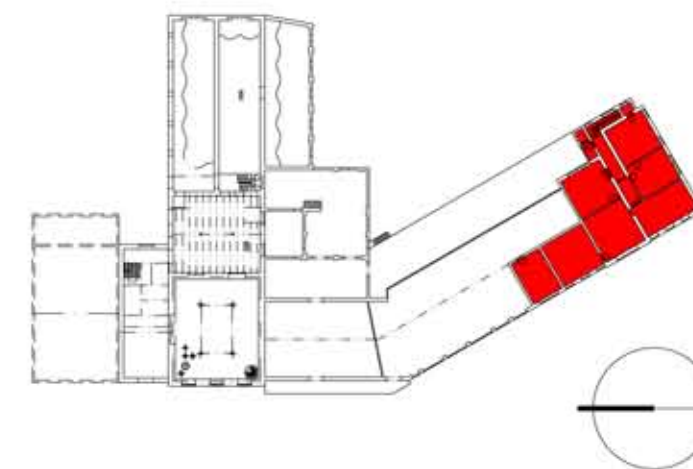
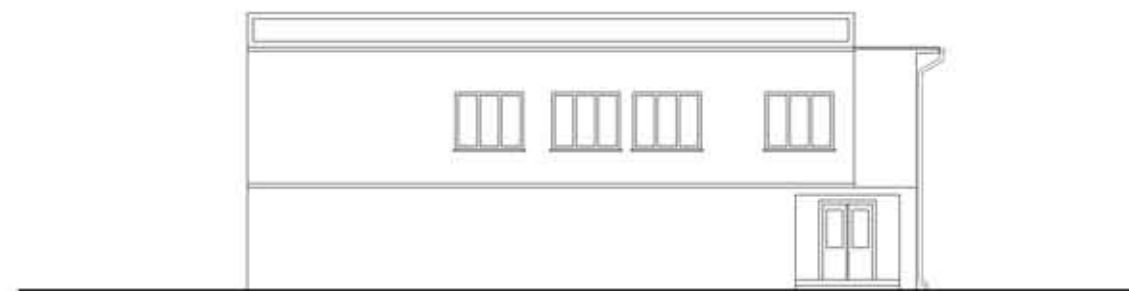

RAMENO BÝVALÉHO HLAVNÍHO VÝROBNÍHO BLOKU - OBJEKTY SKLADŮ A ADMINISTRATIVY

POHLED ZÁPADNÍ

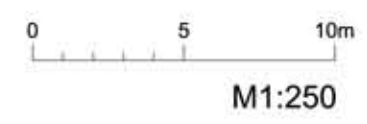
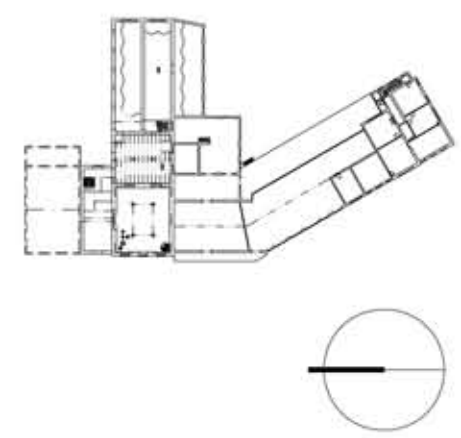
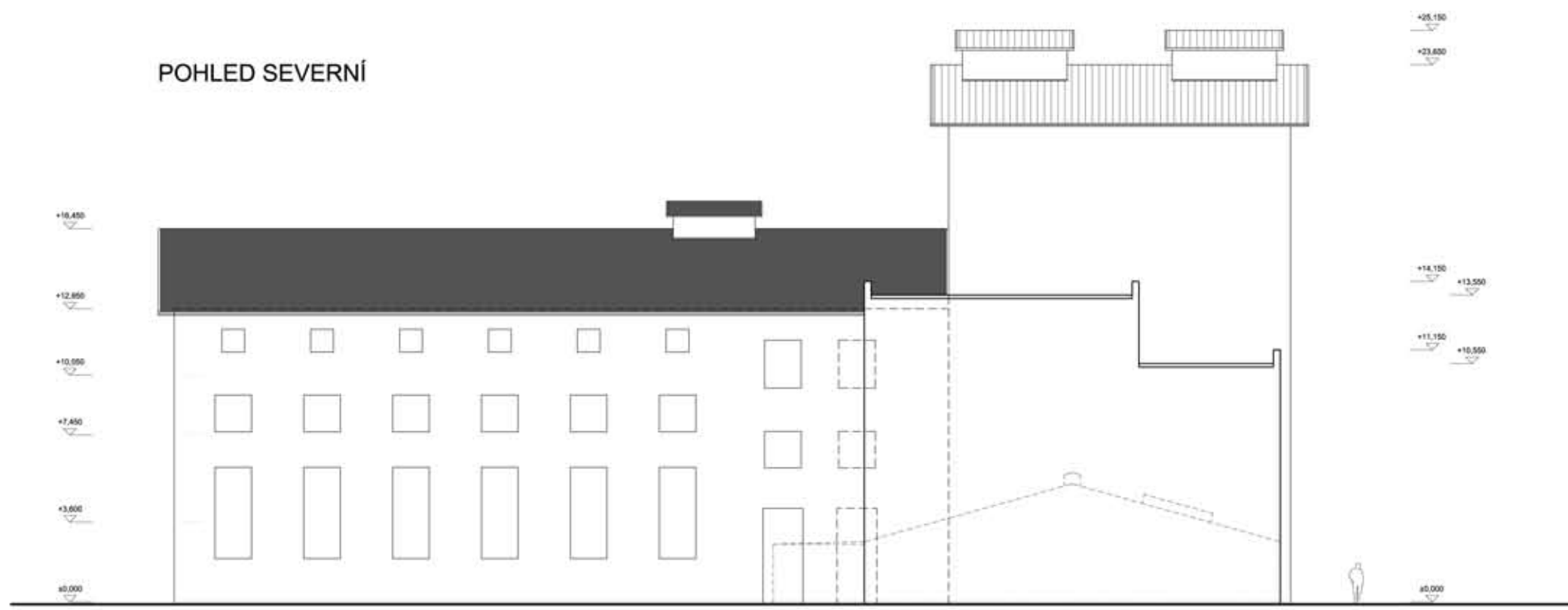
POHLED JIŽNÍ

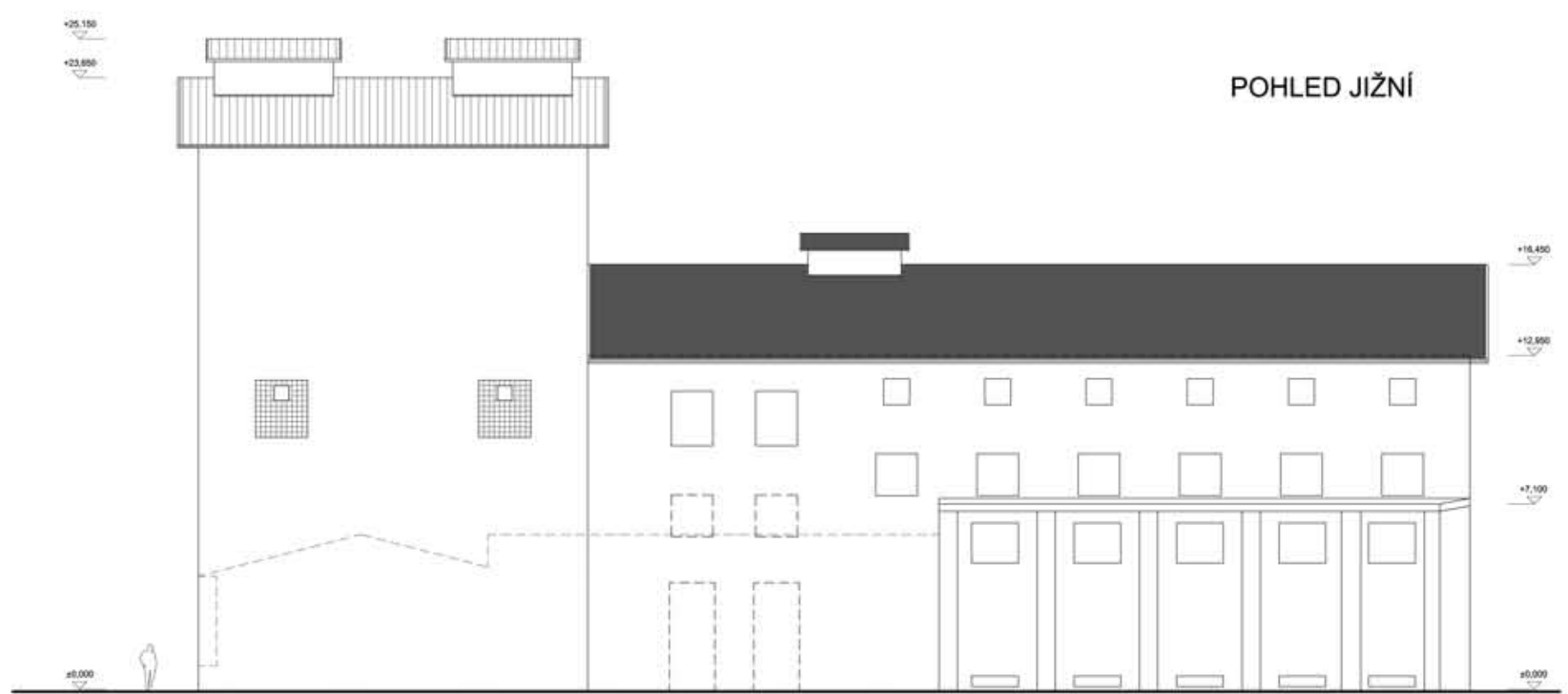
BÝVALÁ NÁKLADOVÁ RAMPA PŘED OBJEKTEM SKLADŮ - SLOUŽÍCÍ PRO OBSLUHU KOLEJOVÉ VLEČKY

pozn.: fasády objektu dle dostupné dokumentace (původní plány, stavební výkresy a dokumentace z r. 1960)

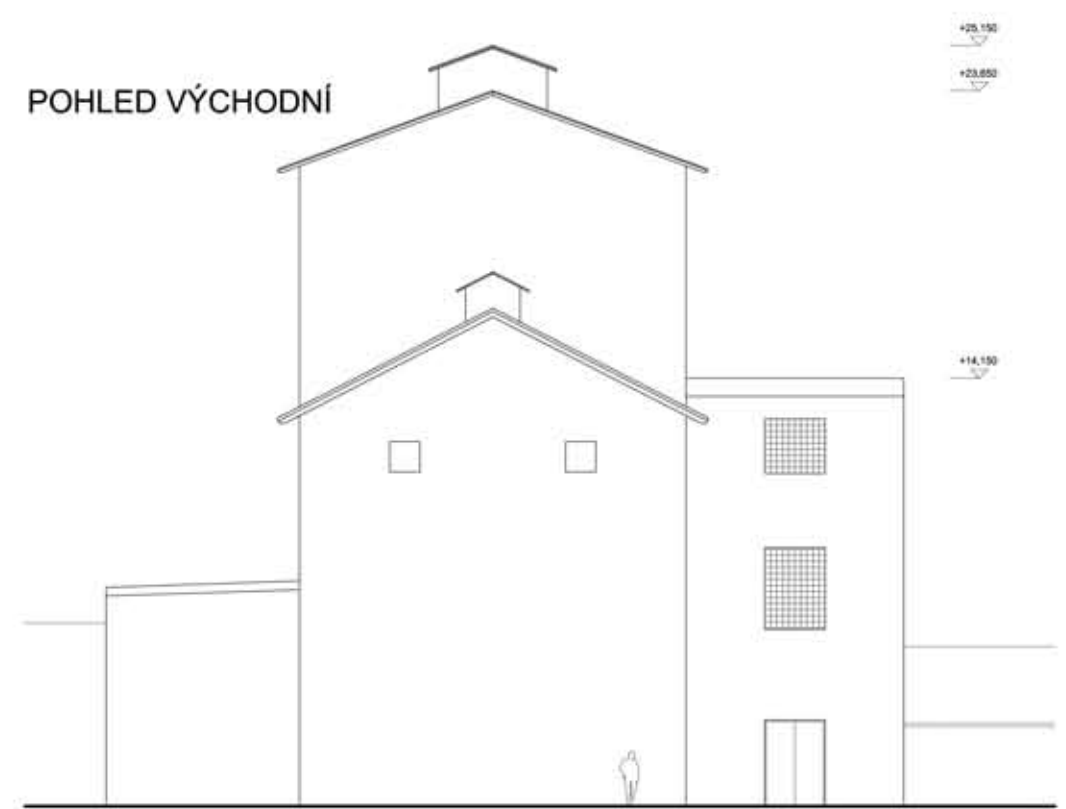
POHLED SEVERNÍ

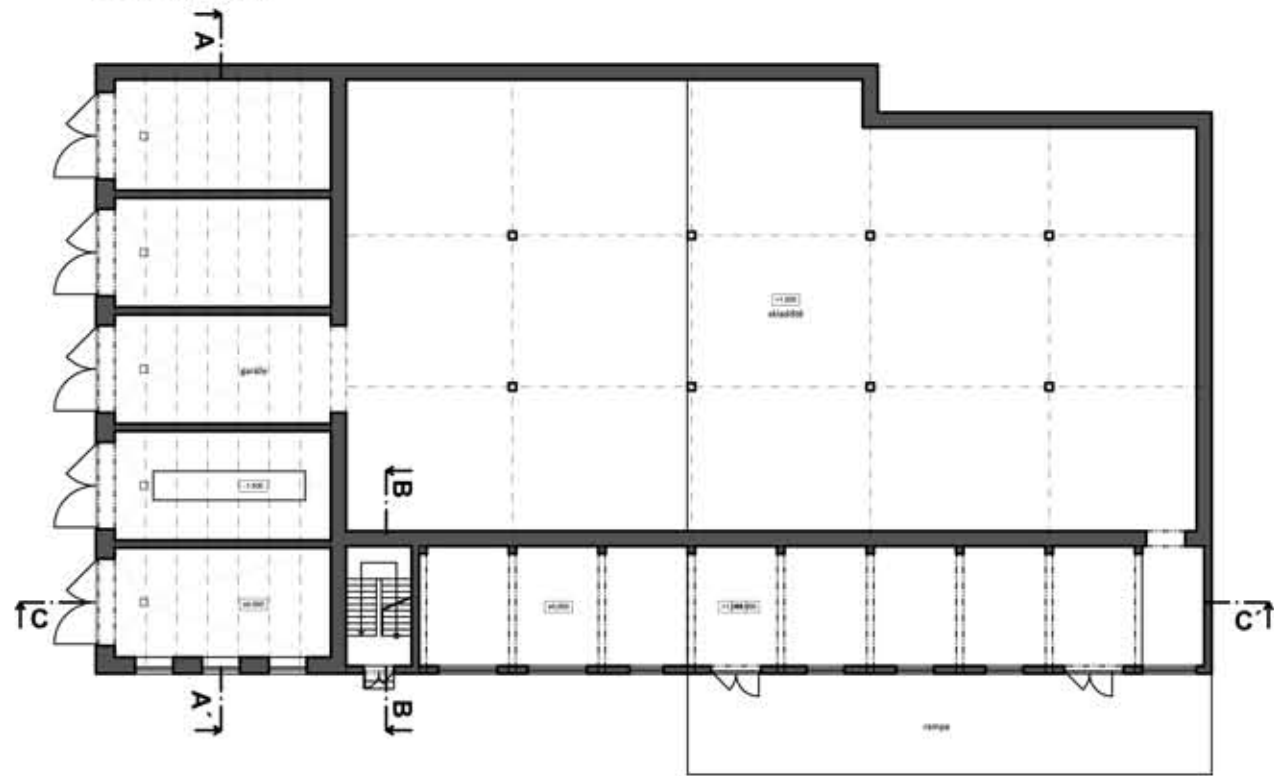
POHLED JIŽNÍ

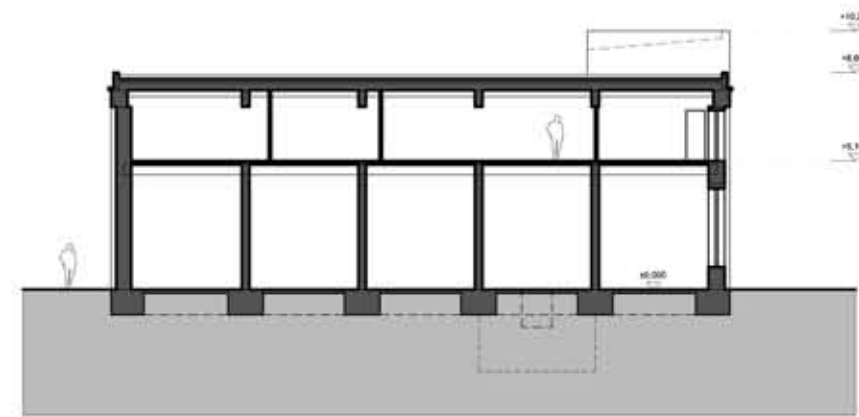
POHLED VÝCHODNÍ

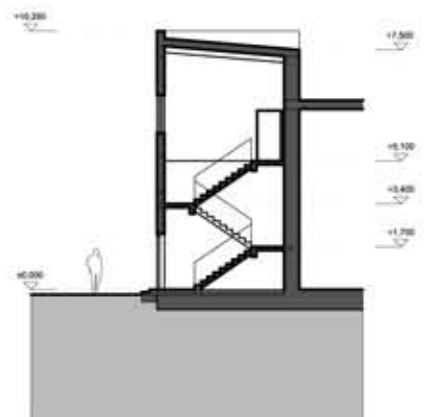
PŮDORYS 1.NP

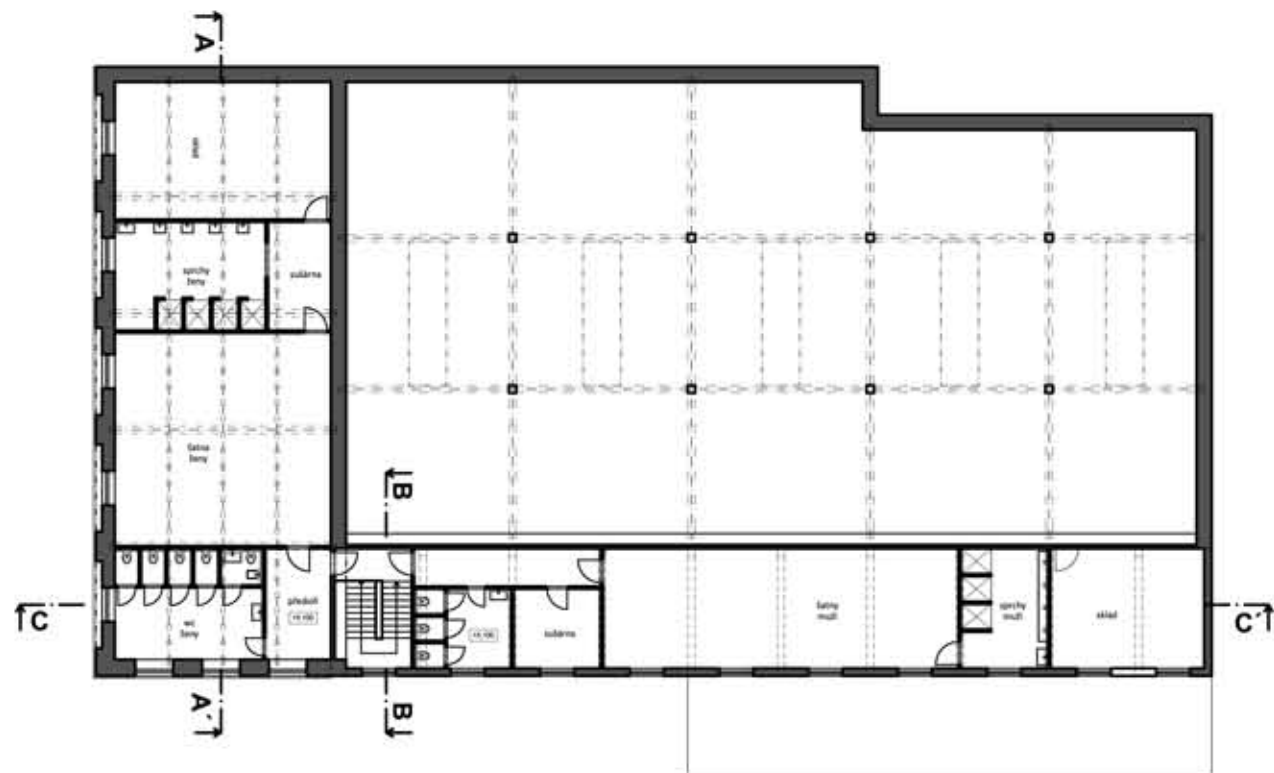
ŘEZ A-A'

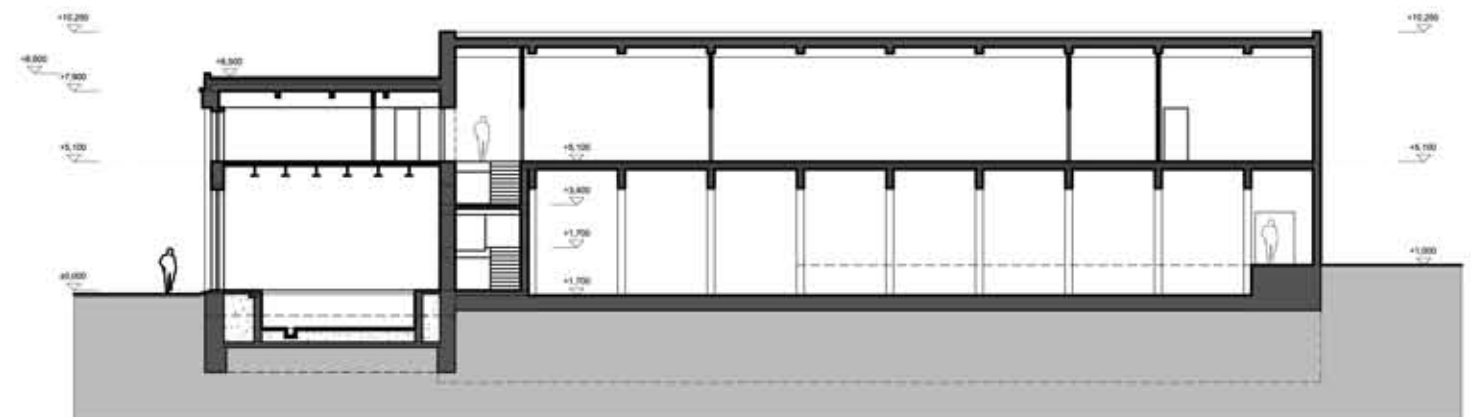
ŘEZ B-B'

PŮDORYS 2.NP

C-C'

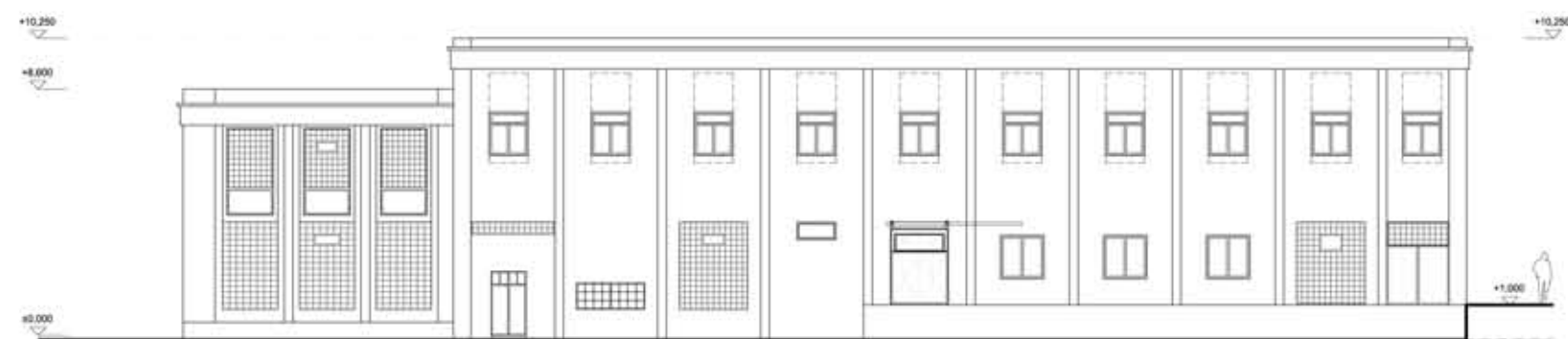

0 5 10m

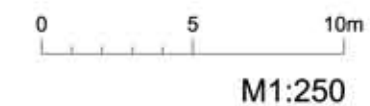
M1:300

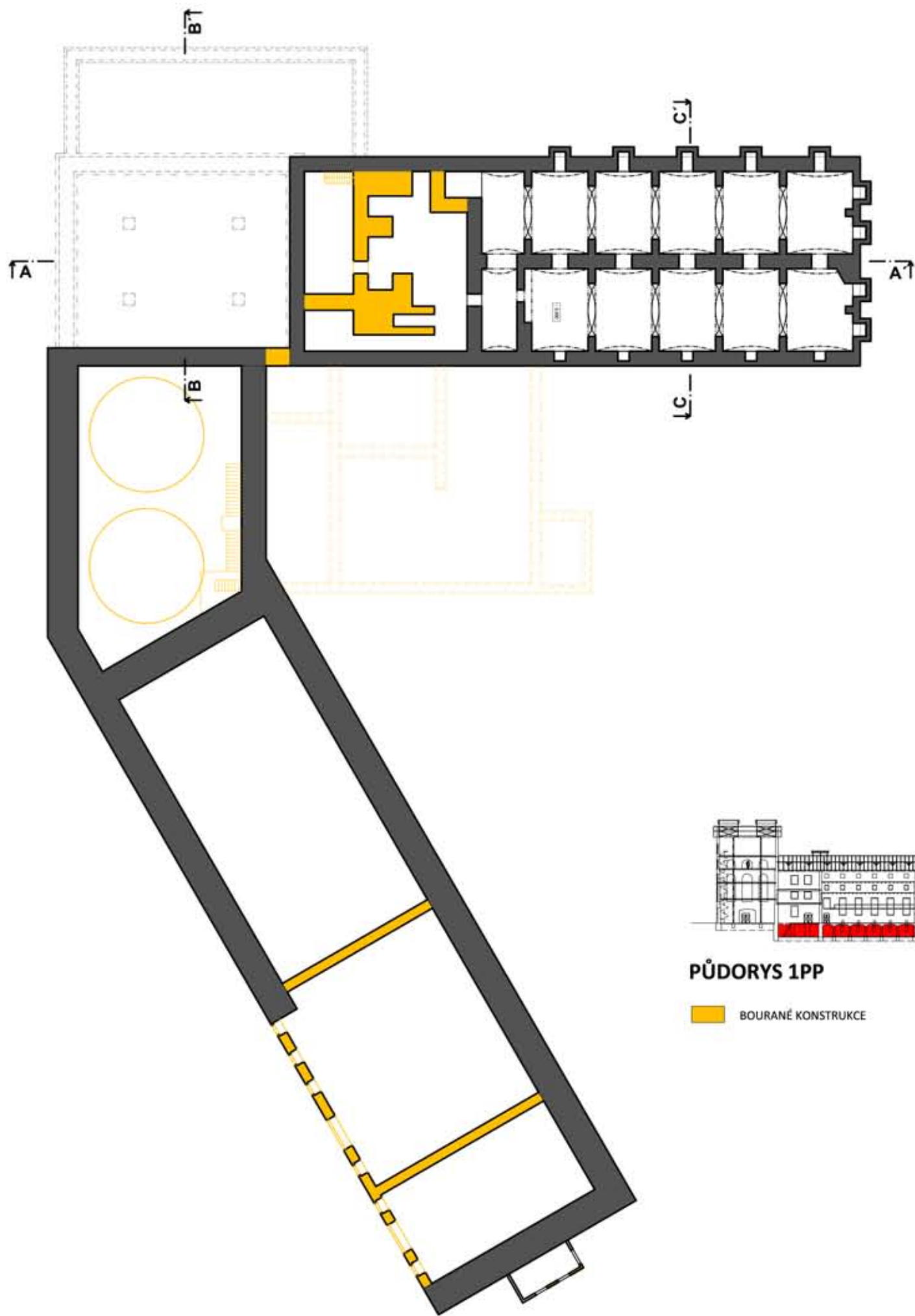
pohled západní

pohled jižní

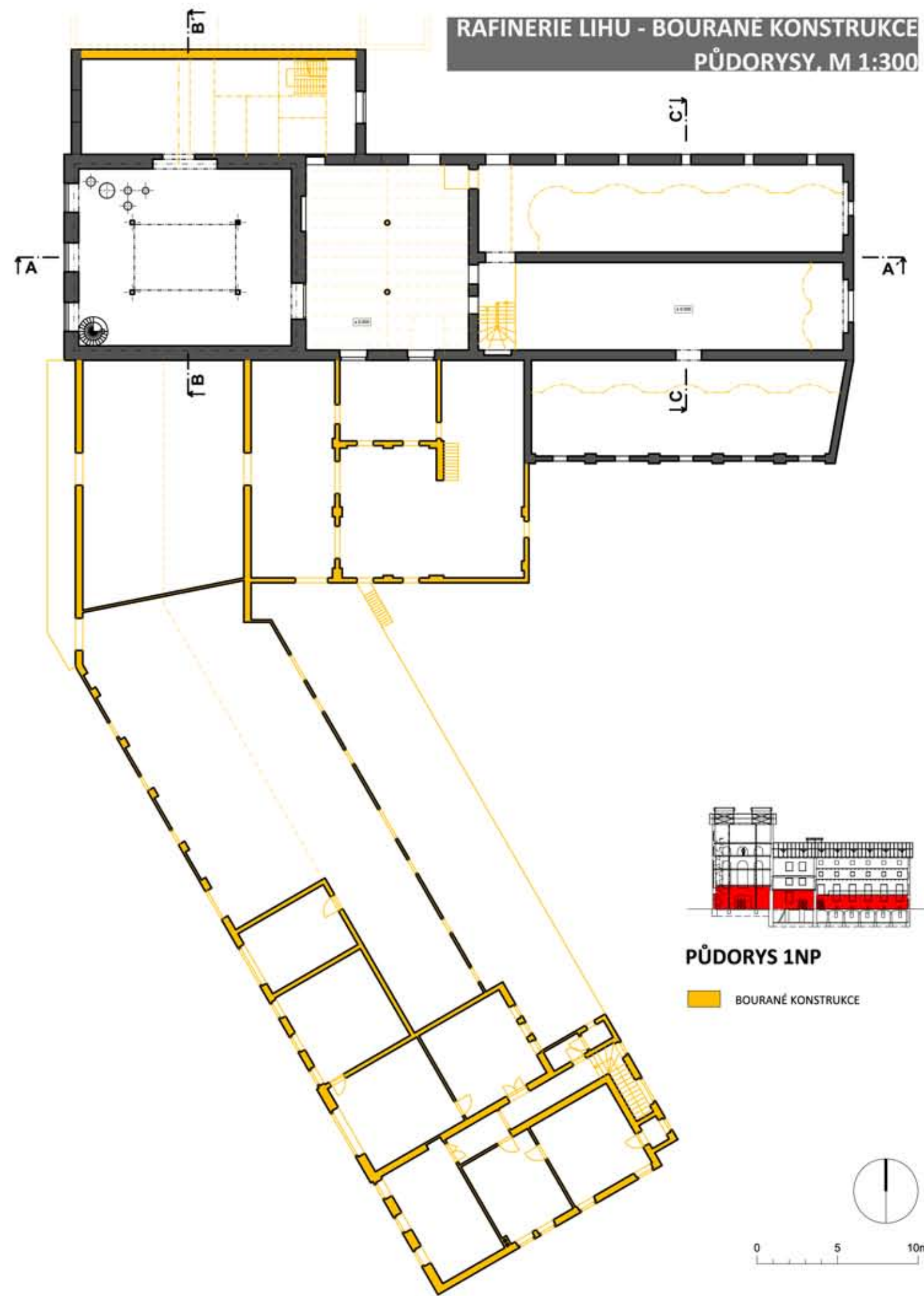

SOUČASNÝ STAV OBJEKTU - POHLEDY ZE DVORA AREÁLU

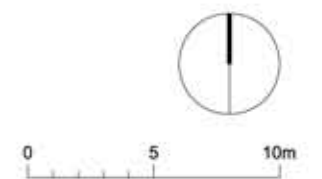
PŮDORYS 1PP

BOURANÉ KONSTRUKCE

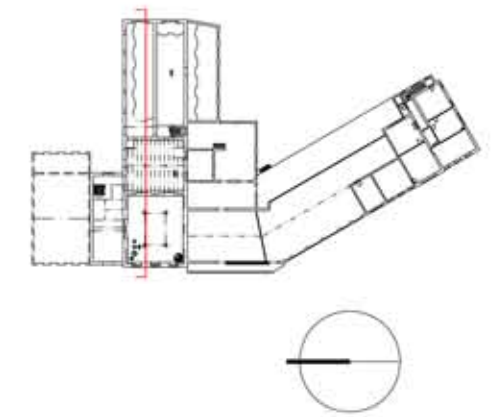

PŮDORYS 1NP

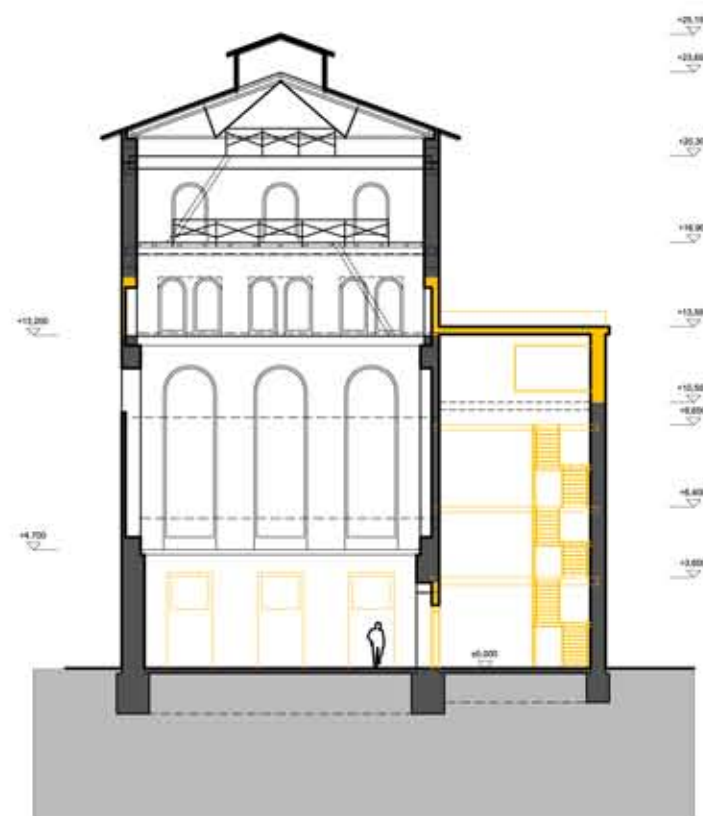
BOURANÉ KONSTRUKCE

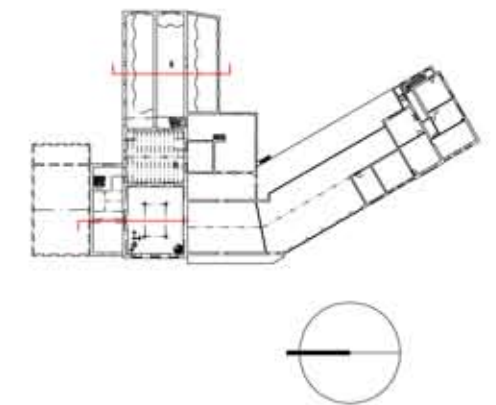
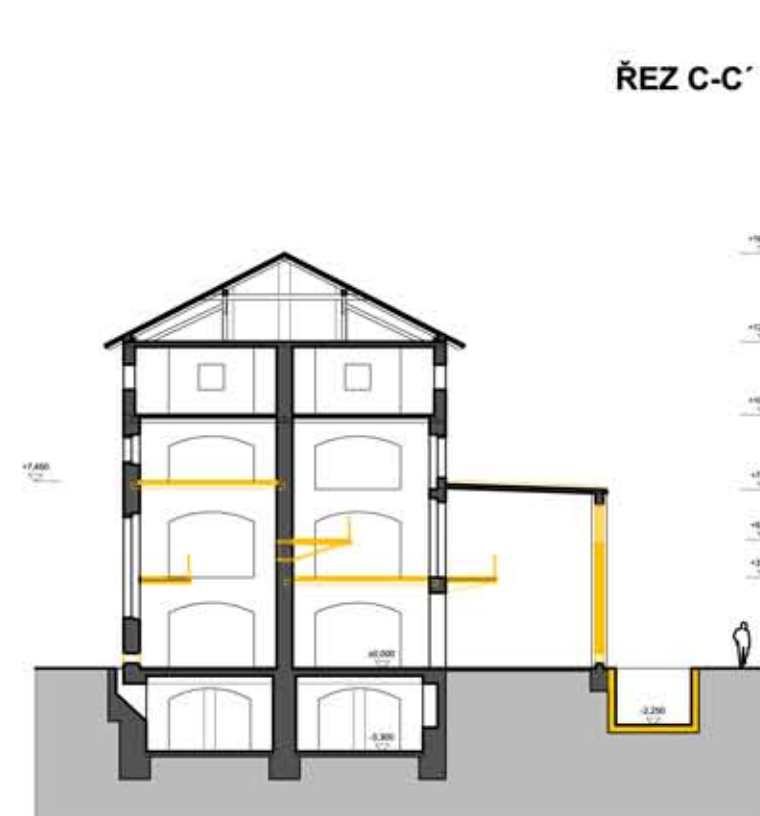
ŘEZ A-A'

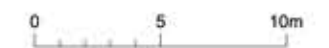
ŘEZ B-B'

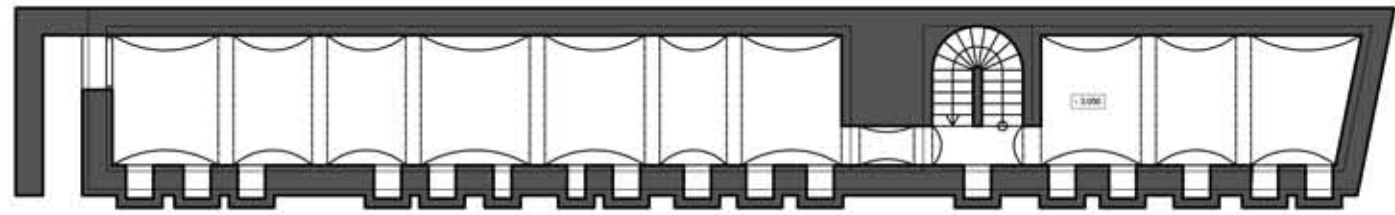

ŘEZ C-C'

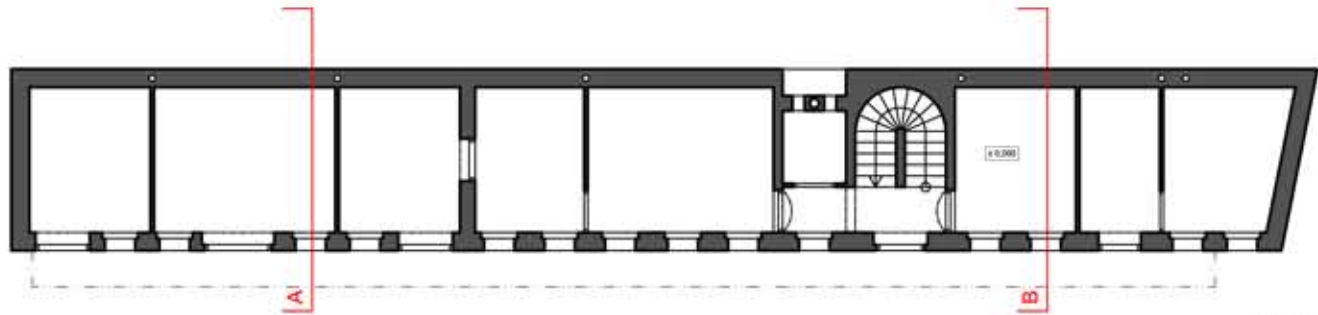

 BOURANÉ KONSTRUKCE

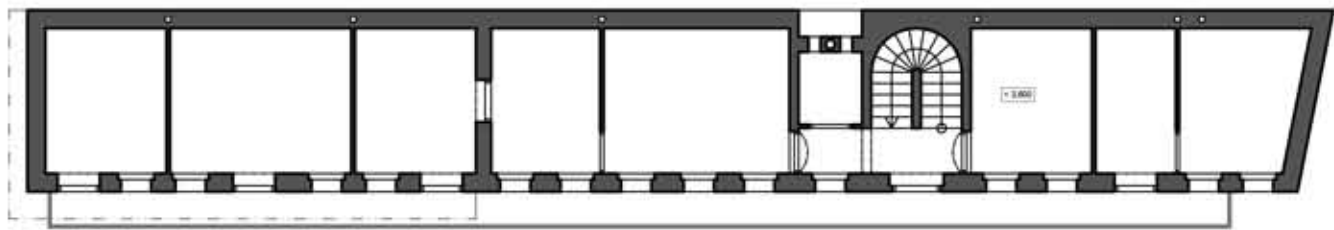

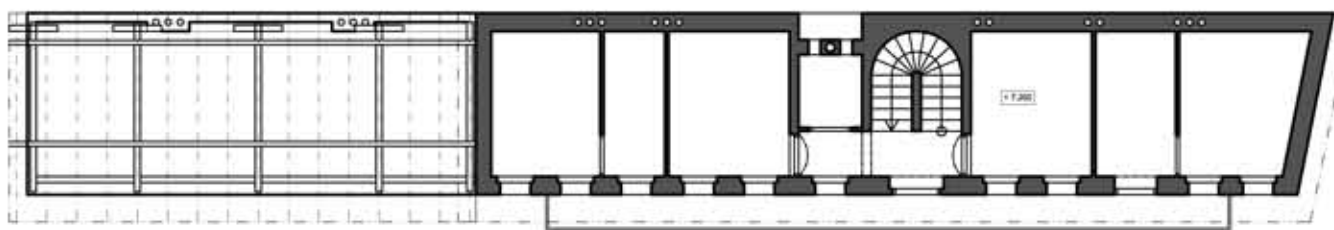
1.PP

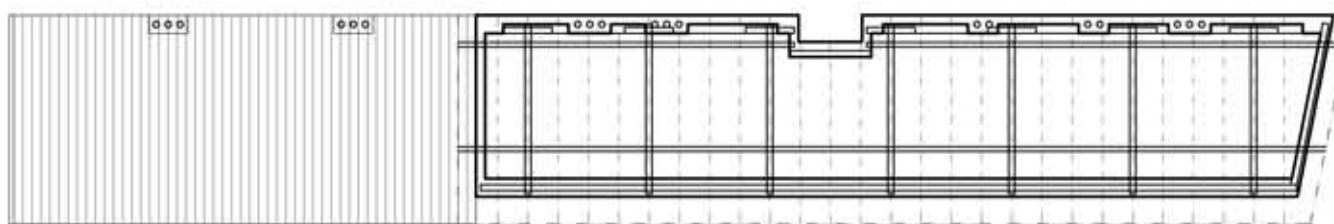
1.NP

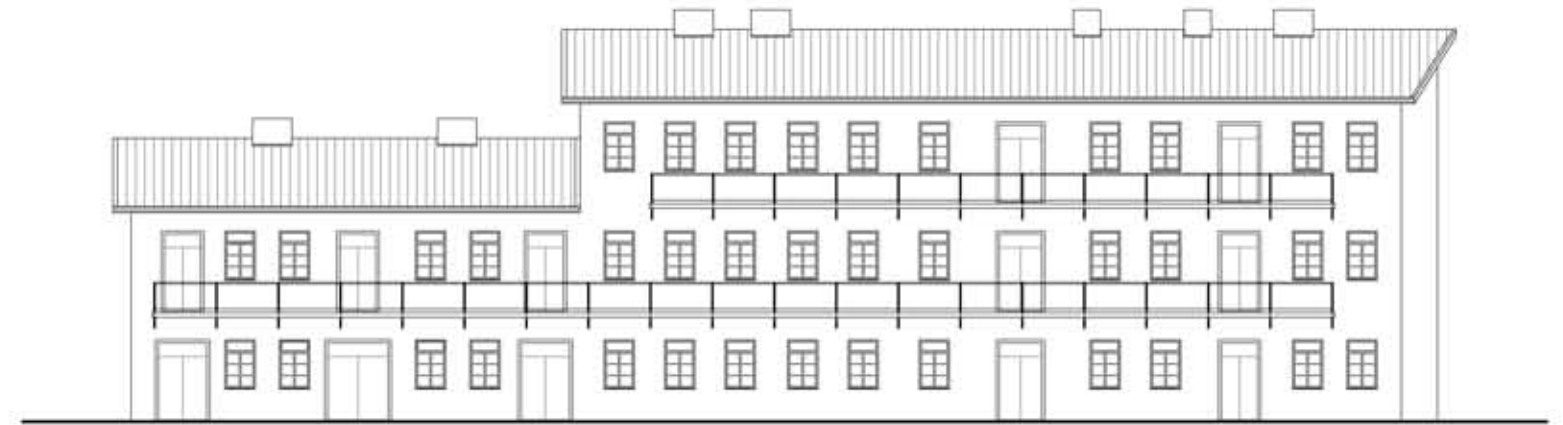
2.NP

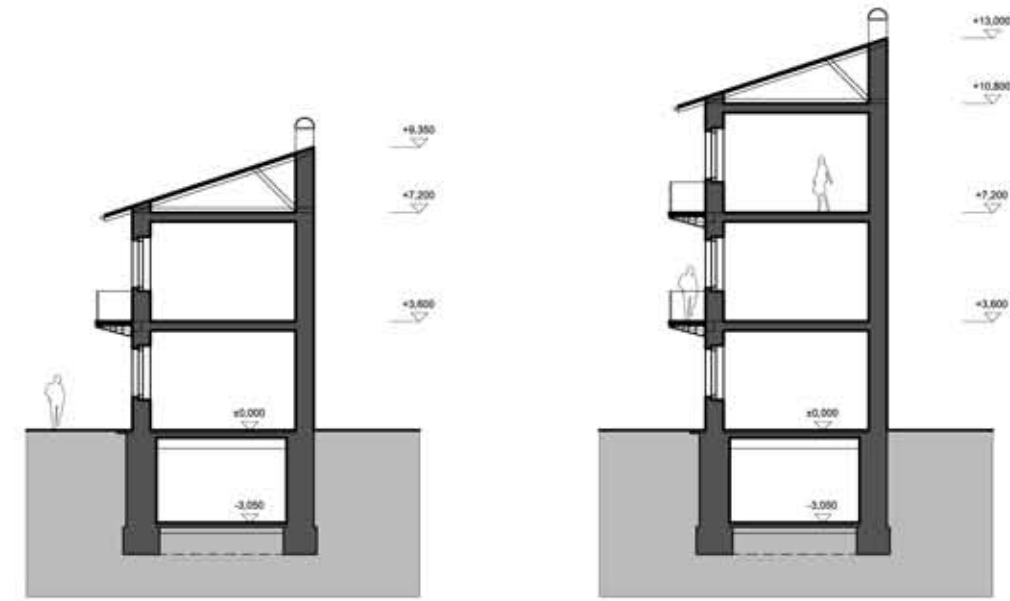
3.NP

STŘEŠNÍ KONSTRUKCE

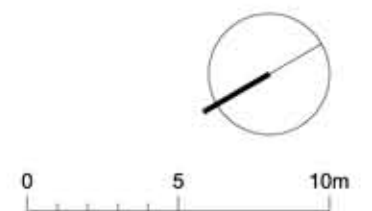

POHLED SEVERO - ZÁPADNÍ

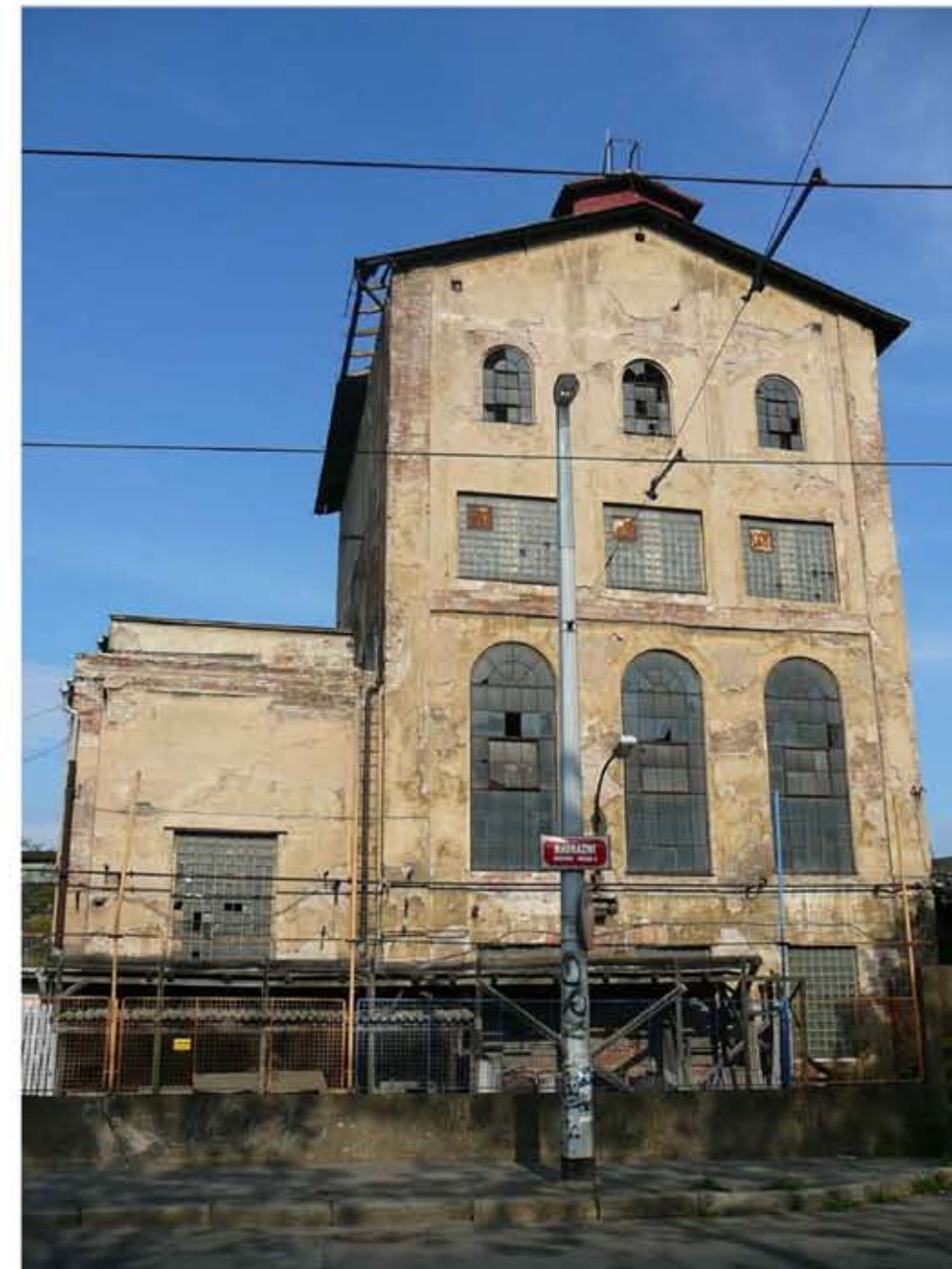
ŘEZ A

ŘEZ B

POHLED NA LIHOVAR - OBJEKT POTAŠOVNY (se zřícenou střešní konstrukcí), KOMÍN A BUDOVA RAFINERIE (varná síň)

HLAVNÍ OBJEKT RAFINERIE LIHU S PŘILÉHAJÍCÍ BUDOVOU ODPARKY, pohled z ulice Nádražní

ZÁPADNÍ POHLED NA AREÁL LIHOVARU, zleva: POMOCNÝ OBJEKT, HLAVNÍ BLOK VÝROBY OCTA - SKLAD LIHU A POTAŠOVNA, v pozadí KOMÍN LIHOVARU, HLAVNÍ BLOK VÝROBY LIHU. Objekt byl založen s orientací k ulici Nádražní (podél kolejíště) a část bloku hlavní výroby se rovnoběžně stáčela spolu s dráhou vlečky

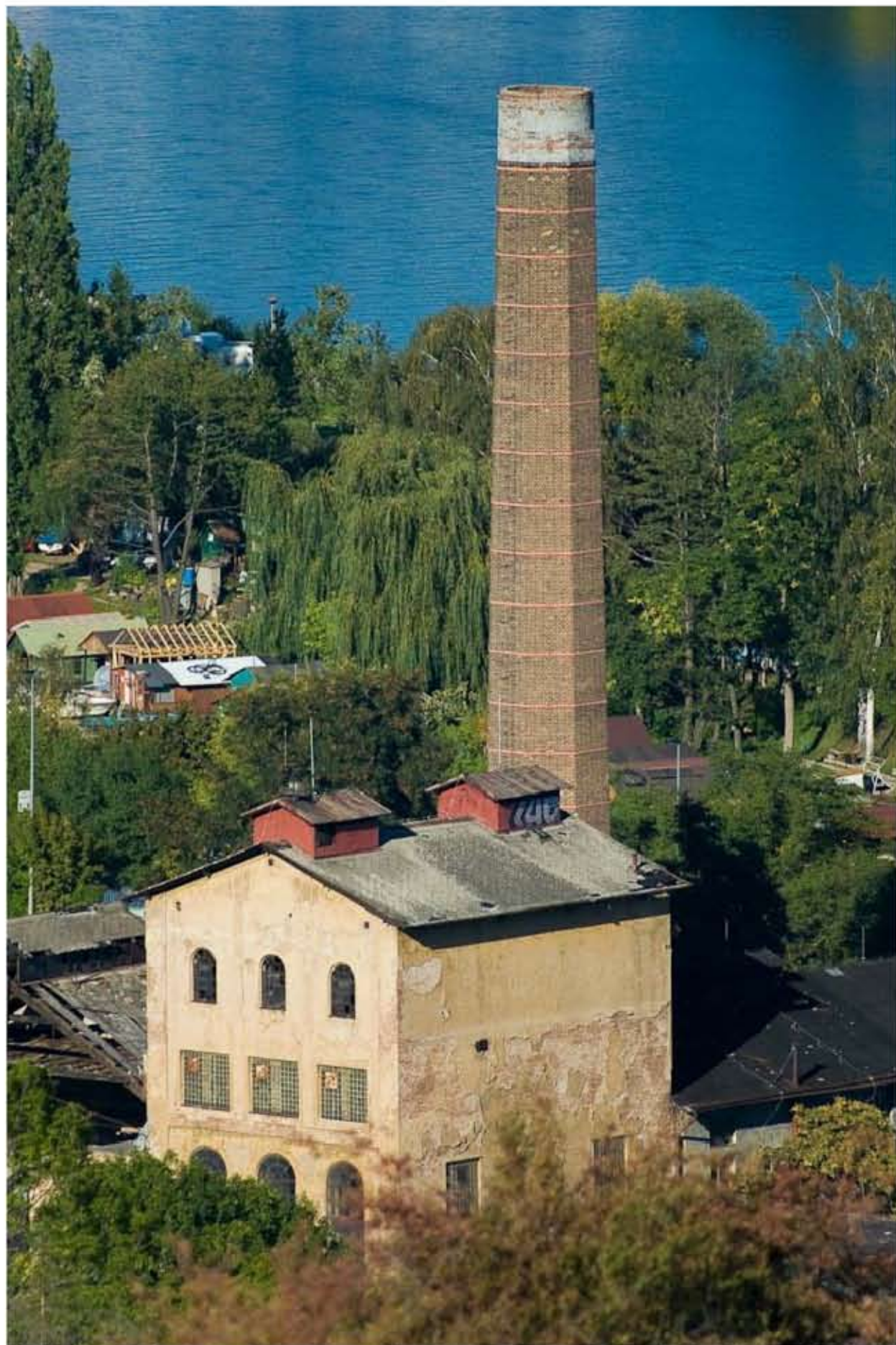
POHLED NA RAMENO HLAVNÍHO VÝROBNÍHO BLOKU LIHU (A) - OBJEKT RAFINERIE S PŘILÉHAJÍCÍMI SKLADY A ADMINISTRATIVOU/LABORATOŘÍ

POHLED Z ULICE NÁDRAŽNÍ OD SEVERU NA SKLAD LIHU - SOUČÁST VÝROBNÍHO BLOKU OCTA

POHLED DO DVORA AREÁLU OD STRAKONICKÉ ULICE NA POMOCNÝ OBJEKT - BÝVALÉ GARÁŽE/SKLADY A ŠATNY PRO ZAMĚŠTANCE

PÁMÁTKOVĚ CHRÁNĚNÉ OBJEKTY LIHOVARU - v popředí HLAVNÍ BUDOVA RAFINERIE, v pozadí OBJEKT KOMÍNOVÉHO TĚLESA

nahoře: NADHLEDOVÝ ZÁBĚR NA STRUKTURU LIHOVARU OD DÍVČÍCH HRADŮ, dole: LETECKÝ SNÍMEK AREÁLU

SEVERNÍ POHLED NA RAFINERII S OBJEKTEM ODPARKY Z NÁDRAŽNÍ ul.

BOČNÍ POHLED NA BÝVALÝ HLAVNÍ BLOK VÝROBY - KŘÍDLO LABORATOŘE A ADMINISTRATIVY

KOMÍN LIHOVARU

KOTELNA SE ZÁKLADNOU KOMÍNOVÉHO TĚLESA

ŠUTERÉN SKLADŮ - HLAVNÍ BLOK VÝROBY (A)

OCTÁRNA

INTERIÉR RAFINERIE (varná síň) PŘED UKONČENÍM PROVOZU

RAFINERIE (varná síň) - OCHOZY A OBSLUŽNÉ GALERIE

SKLAD - HLAVNÍ BLOK VÝROBY (A)

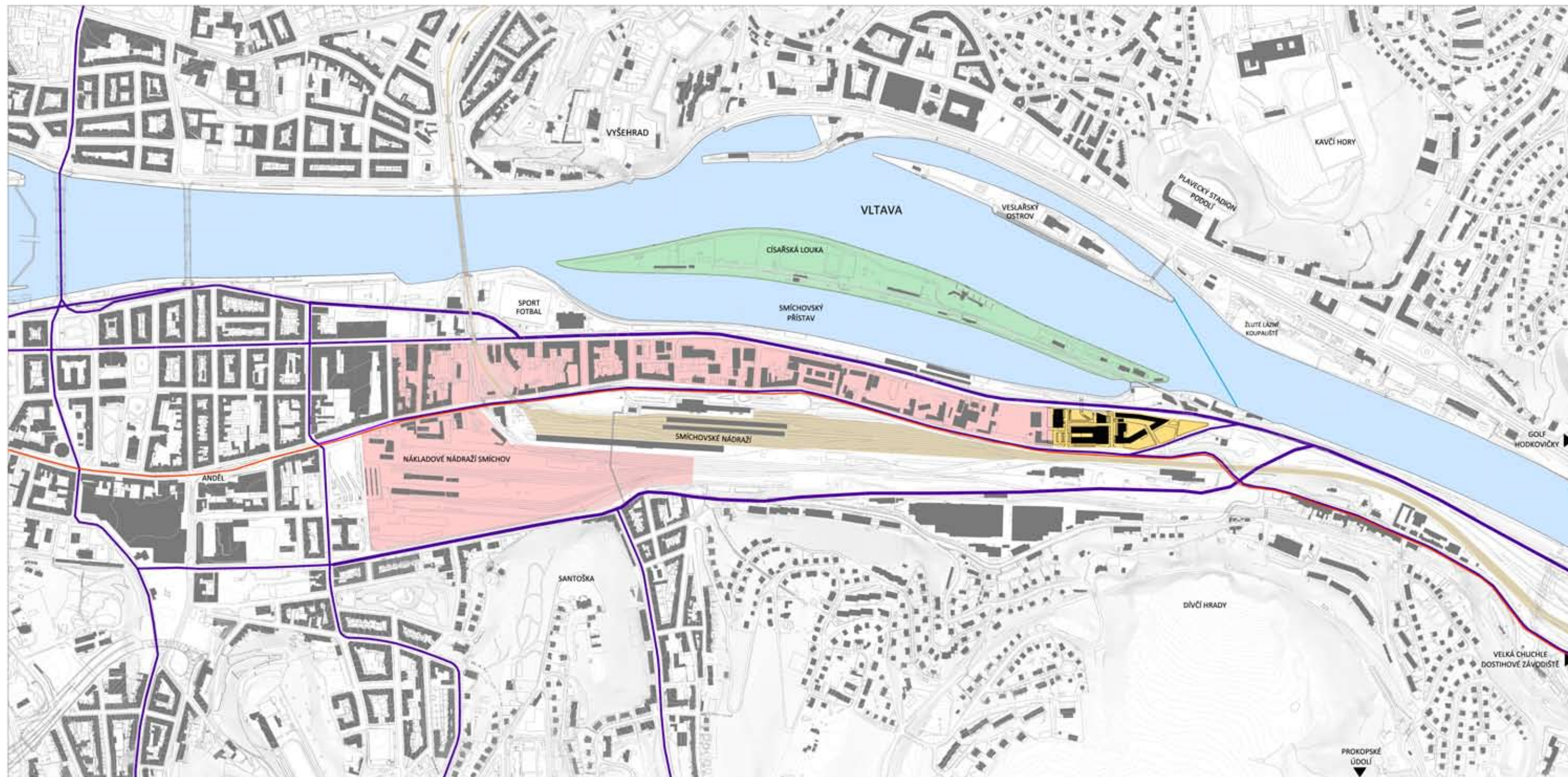
SKLAD LIHU (BLOK B)

SKLAD LIHU (BLOK B) - SKLADOVACÍ TANK NA LÍH

III.) GRAFICKÁ ČASŤ - NÁVRH - OBSAH:

- SITUACE ŠIRŠÍCH VZTAHŮ - KONVERZE A PŘEDPOKLÁDANÁ ZÁSTAVBA
- SITUACE AREÁLU ZLÍCHOVSKÉHO LIHOVARU - NÁVRH
- NADHLEDOVÁ PERSPEKTIVA
- HOTEL - VÝKRESY
- KREATIVNÍ INKUBÁTOR A GALERIE - VÝKRESY
- VIZUALIZACE

 AREÁL ZLÍCHOVSKÉHO LIHOVARU - KONVERZE

 ÚZEMÍ S PŘEDPOKLADANÝM ROZVOJEM ZÁSTAVBY SMÍCHOVSKÉ NÁKLADOVÉ NÁDRAŽÍ / SMÍCHOVSKÉ NÁBŘEŽÍ

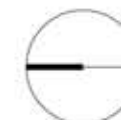
 OSTROV CÍSAŘSKÁ LOUKA - REKREAČNÍ OBLAST

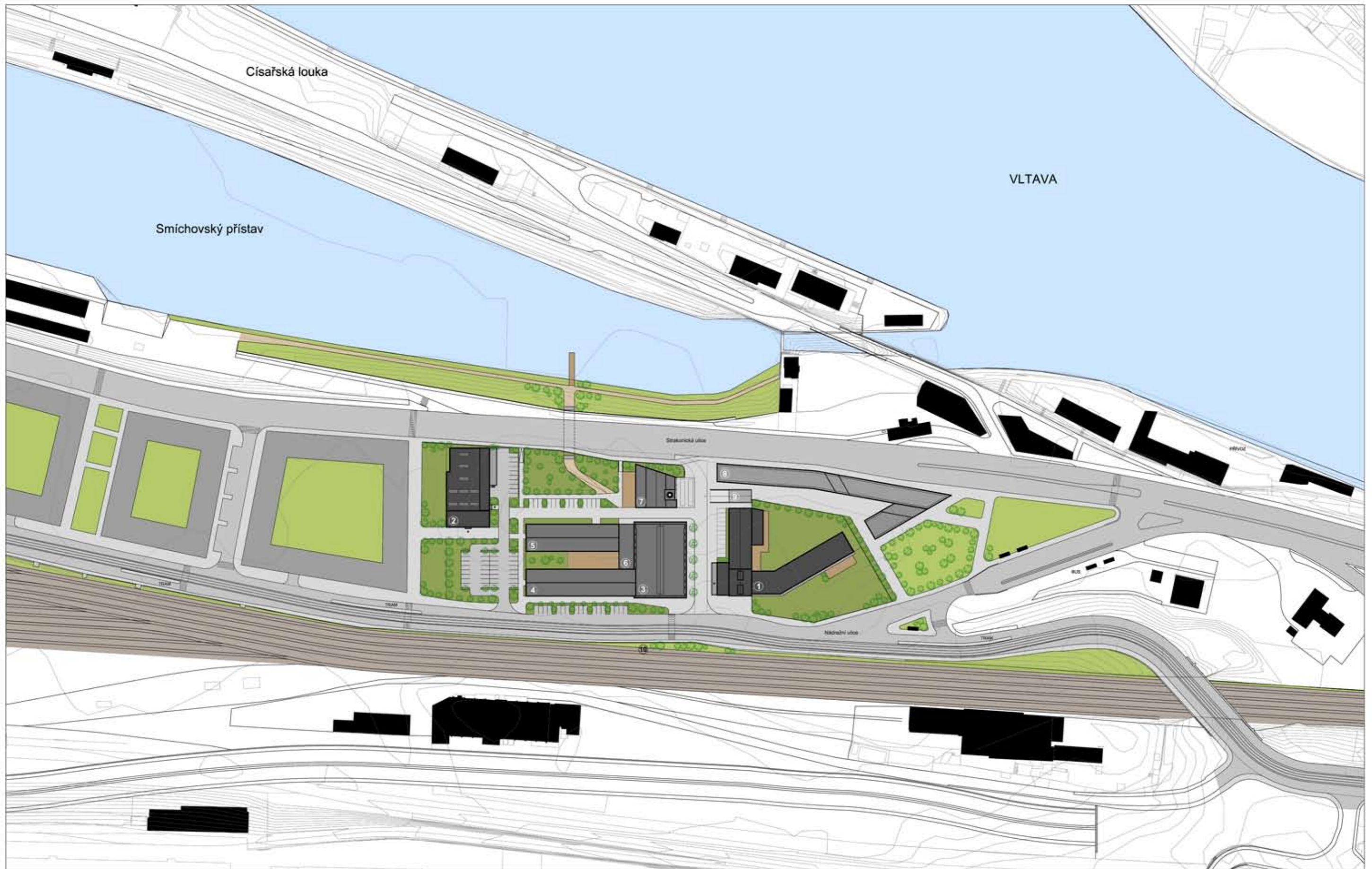
 VÝZNAMNÉ KOMUNIKACE

 ŽELEZNICE - SMÍCHOVSKÉ NÁDRAŽÍ

 TRASA CYKLOSTEZKY

 PŘÍVOZ

OBJEKTY: 1 - HOTEL, 2 - KREATIVNÍ INKUBÁTOR A GALERIE, 3 - KONFERENČNÍ SÁL, 4 - KOMERČNÍ PROSTORY / ADMINISTRATIVA, 5 - MULTIFUNKČNÍ SÁLY A PRONAJÍMATELNÉ KANCELÁŘE, 6 - PASÁŽ, 7 - MULTIFUNKČNÍ OBJEKT, 8 - POLYFUNKČNÍ OBJEKT, 9 - PARKING, 10 - ODHLUČNĚNÍ TRATI/PROTIHLUKOVÁ STĚNA

OKOLNÍ ZÁSTAVBA

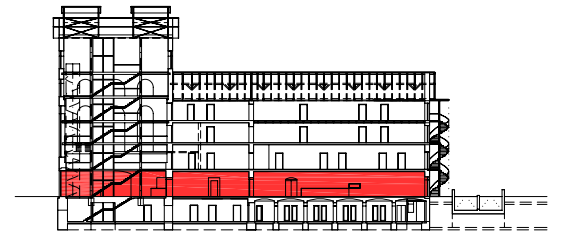
OBJEKTY PONECHANÉ,
URČENÉ K DALŠÍMU VYUŽITÍ

OBJEKTY UPRAVENÉ V RÁMCI KONVERZE

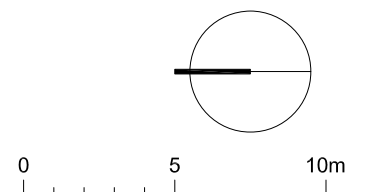
PŘEDPOKLÁDANÁ ZÁSTAVBA

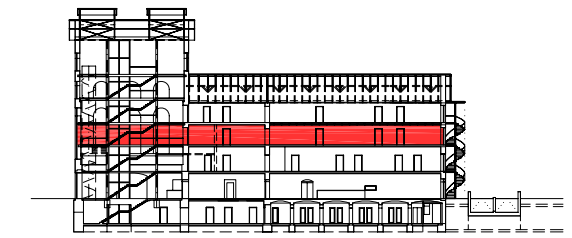

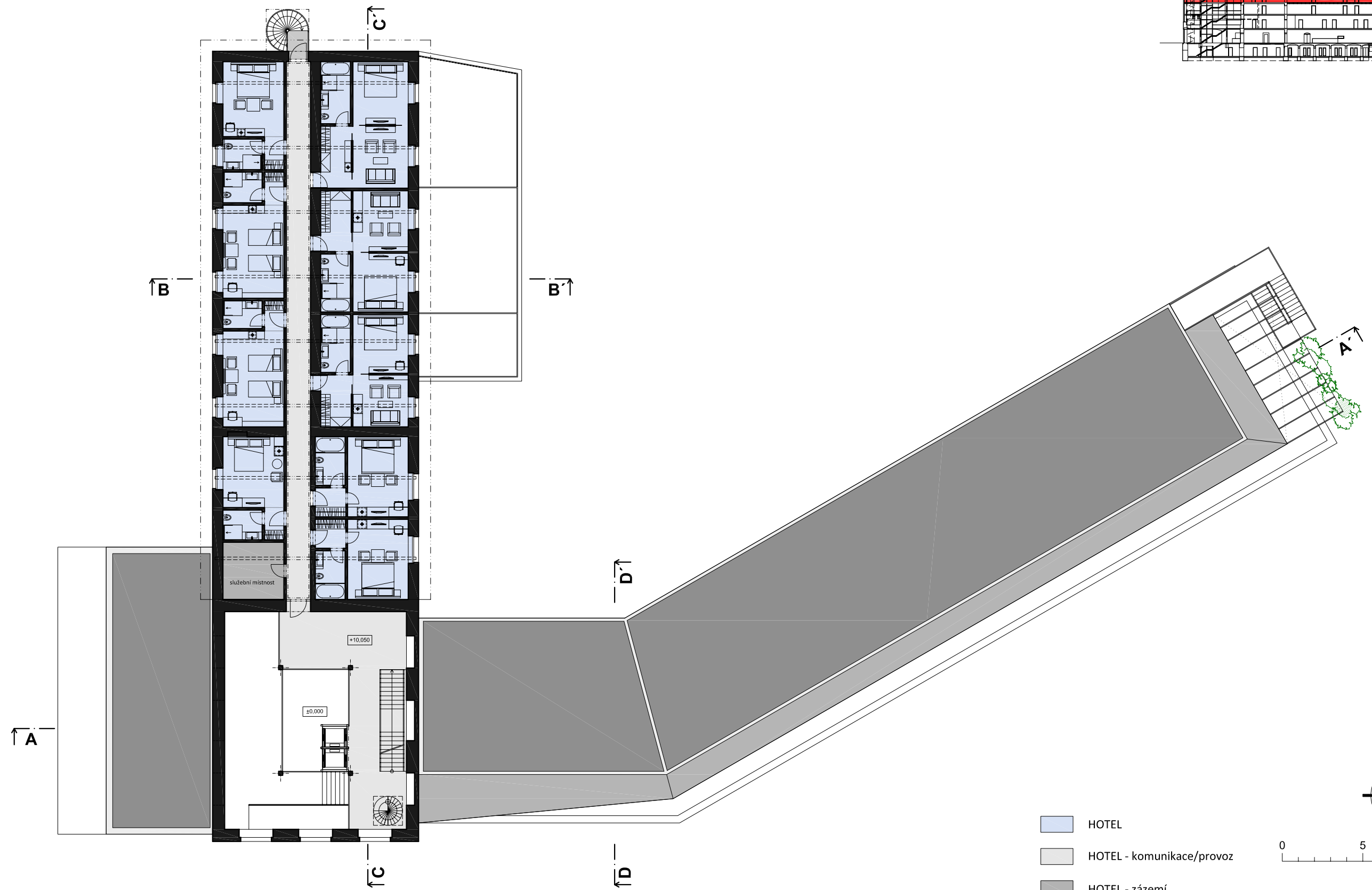
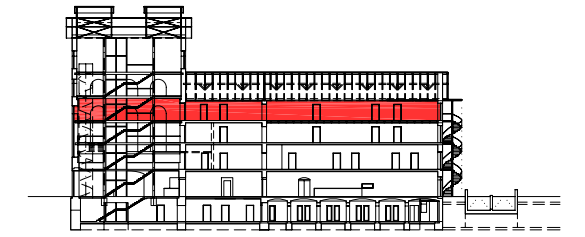

- HOTEL
- HOTEL - komunikace/provoz
- HOTEL - zázemí
- RESTAURACE

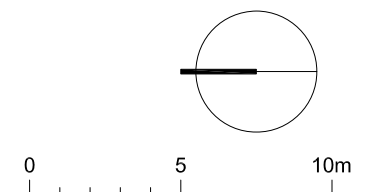

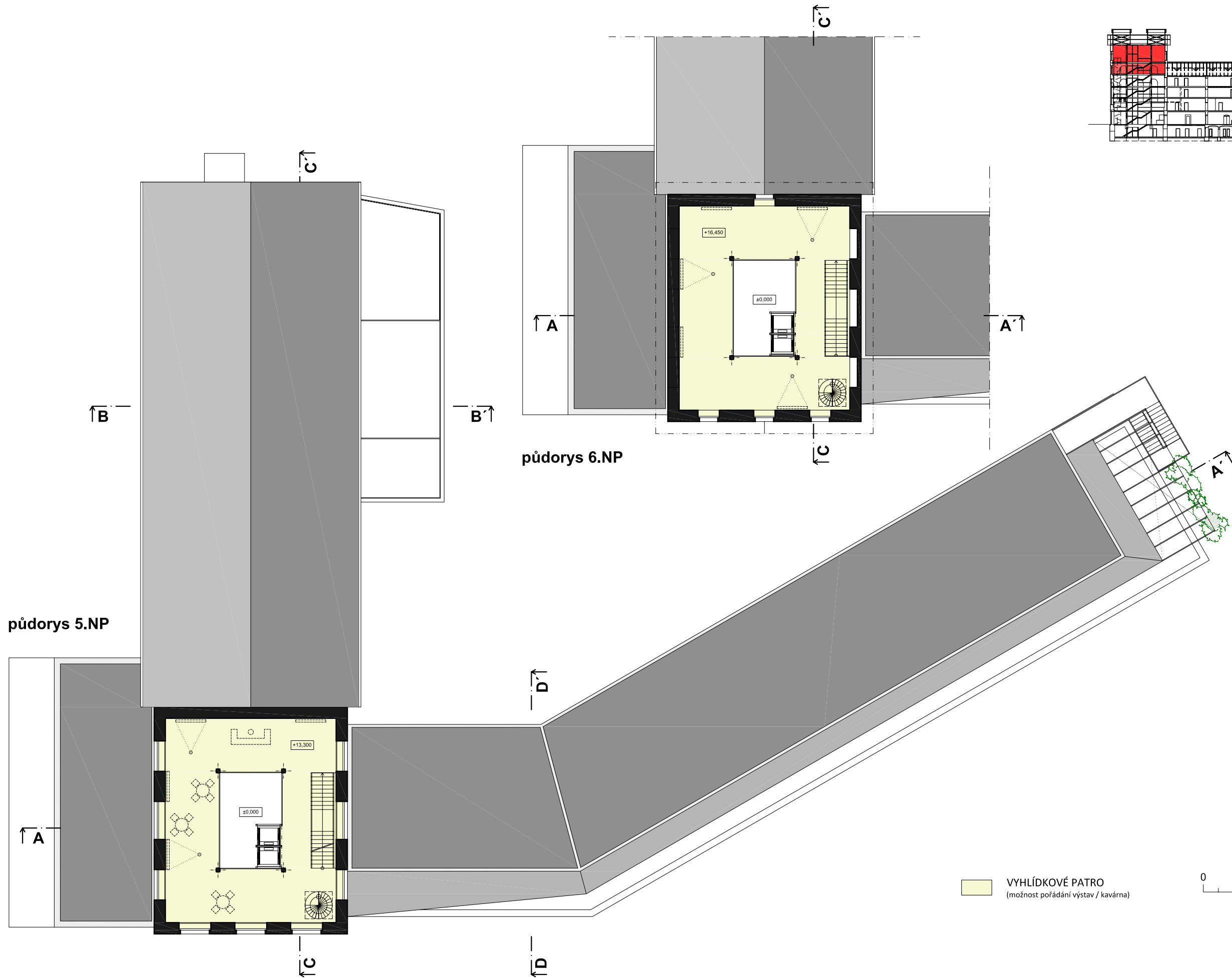
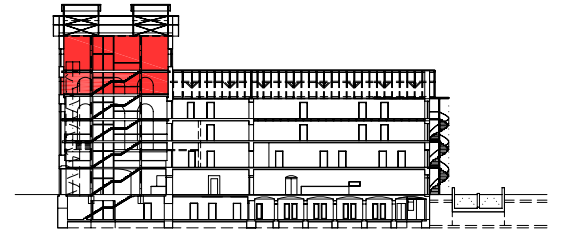

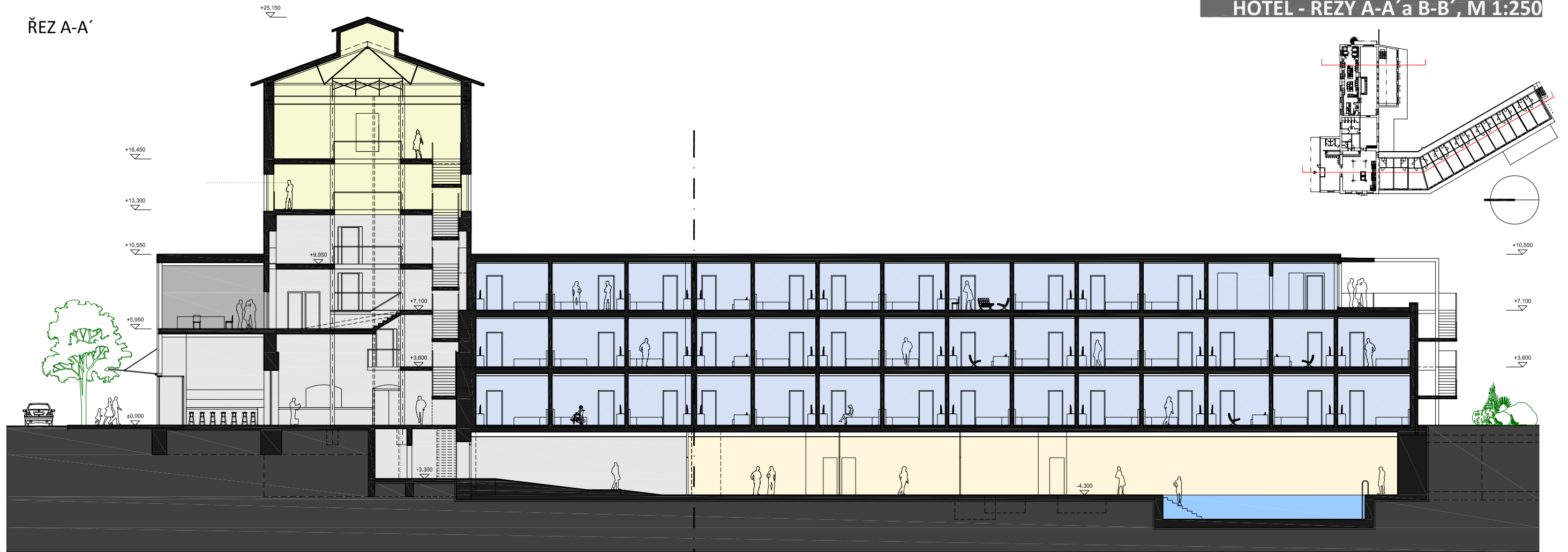

- HOTEL
- HOTEL - komunikace/provoz
- HOTEL - zázemí

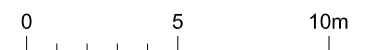

ŘEZ A-A'

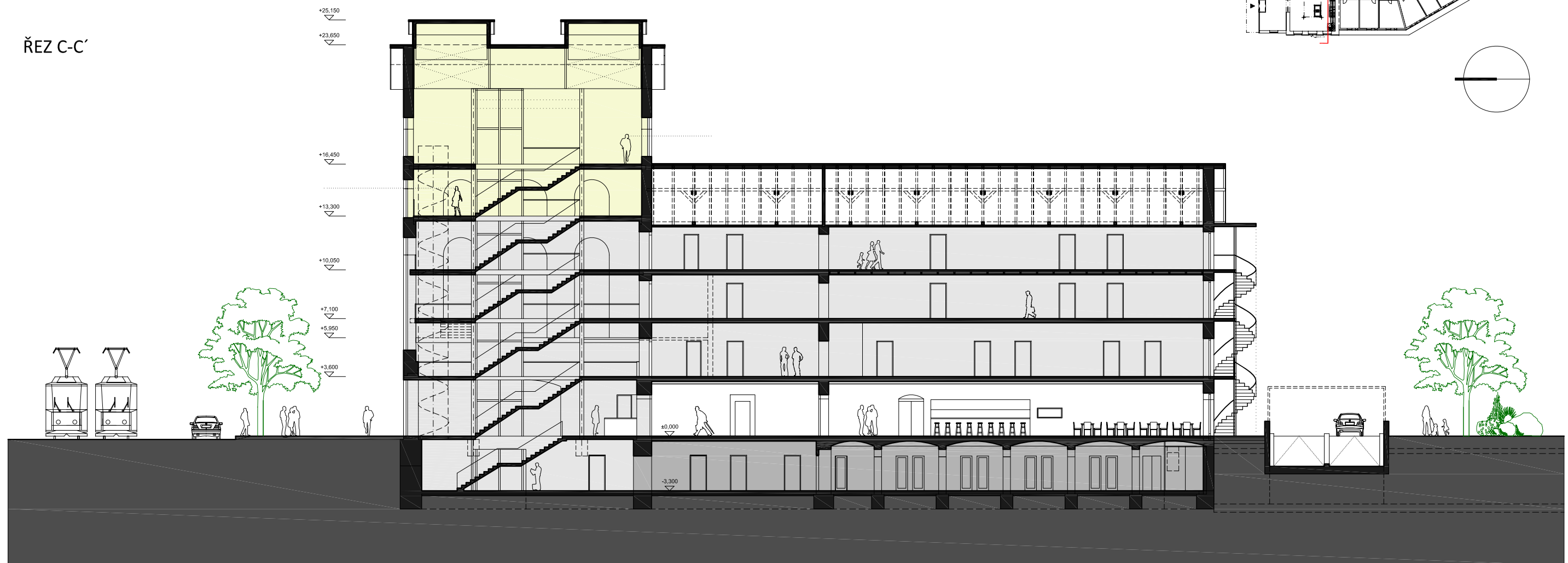

rozvinutý fez

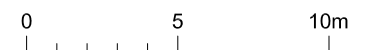
ŘEZ B-B'

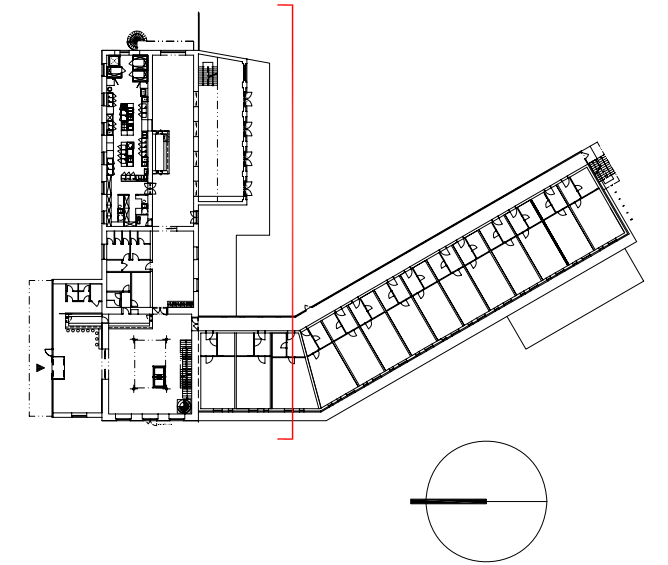
ŘEZ C-C'

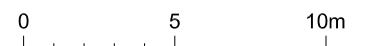
- HOTEL
- HOTEL - komunikace/provoz
- HOTEL - zázemí
- RESTAURACE
- VYHLÍDKOVÉ PATRO
(možnost pořádání výstav / kavárna)

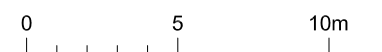
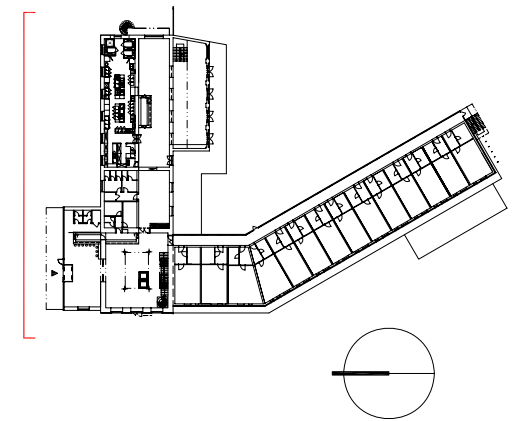

ŘEZ D-D'
POHLED JIŽNÍ

- HOTEL
- HOTEL - komunikace/provoz
- HOTEL - zázemí

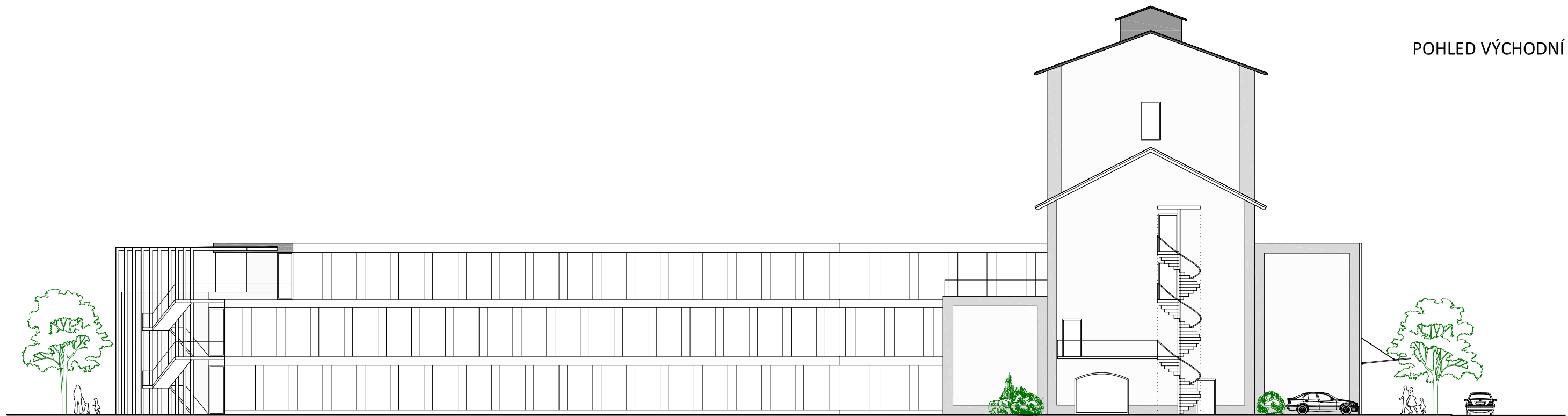

POHLED ZÁPADNÍ

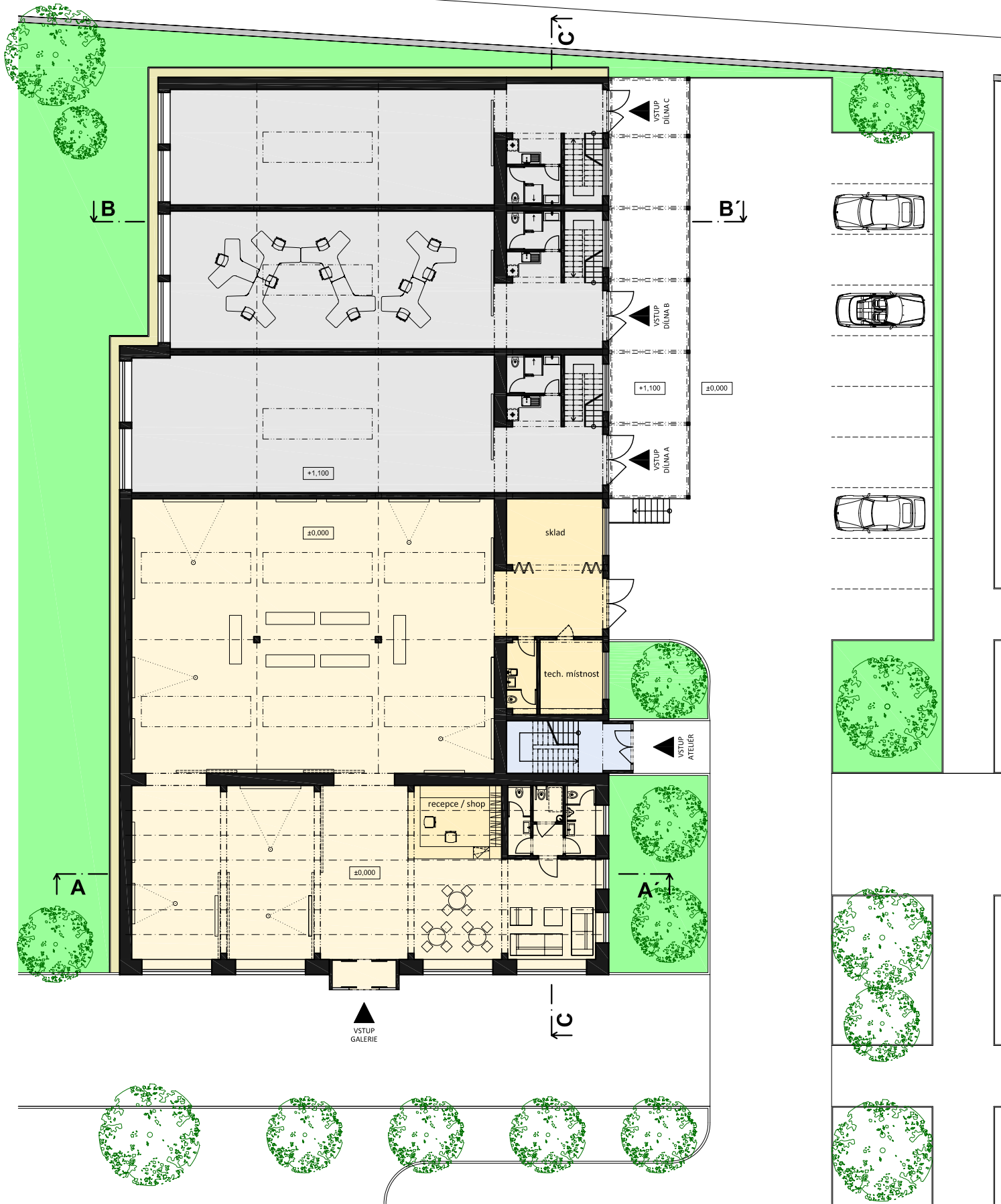

POHLED VÝCHODNÍ

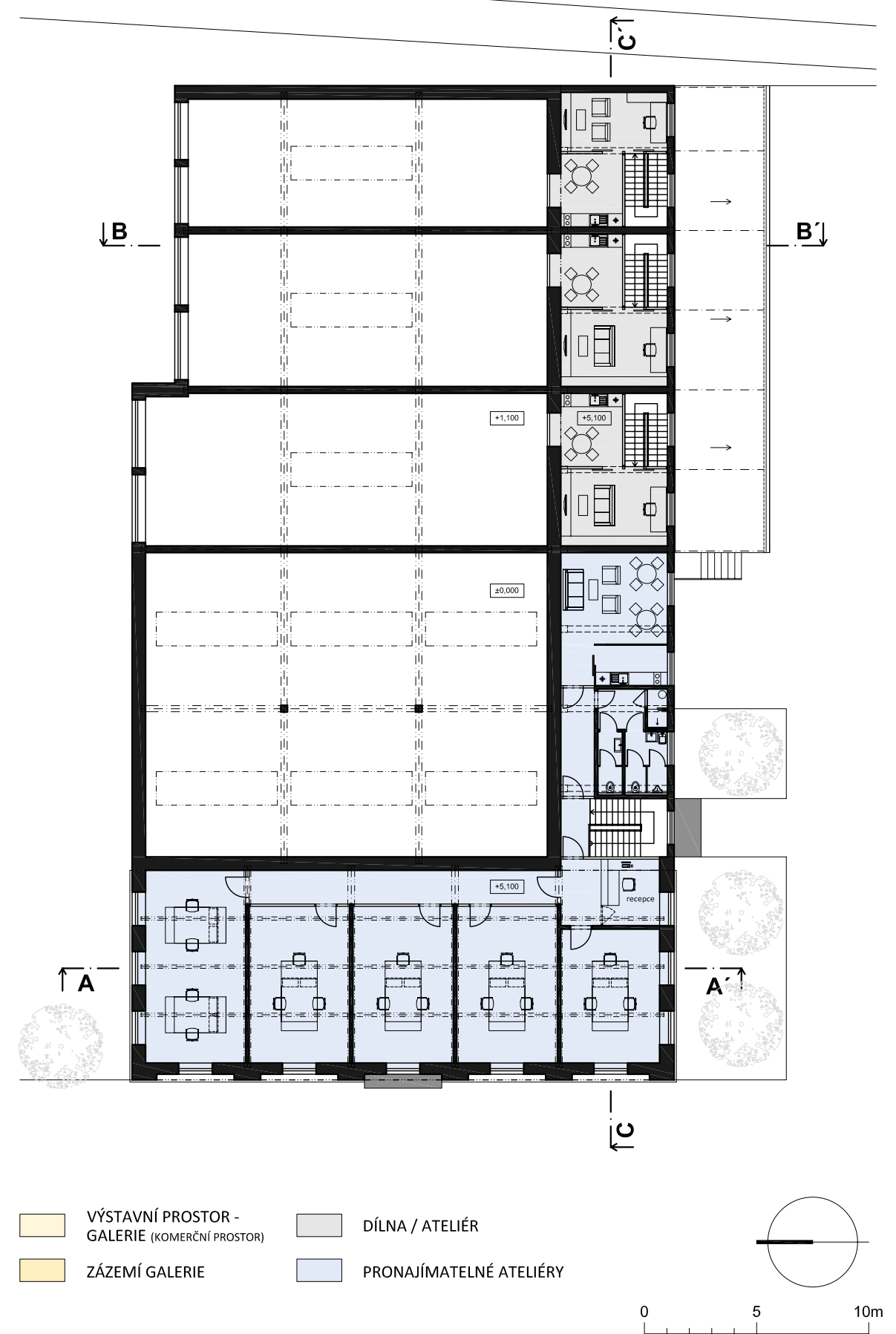
0 5 10m

PŮDORYS 1.NP

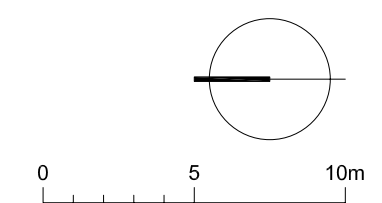

KREATIVNÍ INKUBÁTOR A GALERIE - PŮDORYSY, M 1:250

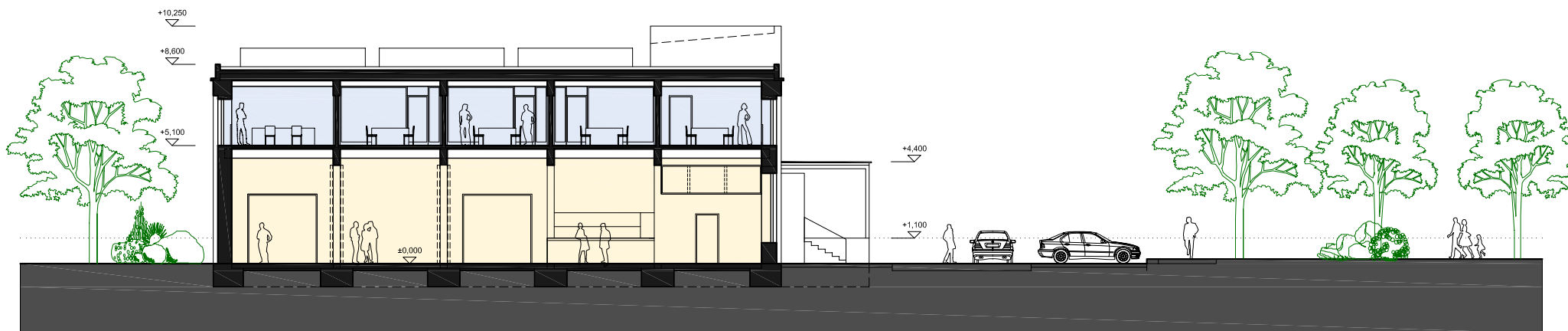
PŮDORYS 2.NP

- VÝSTAVNÍ PROSTOR - GALERIE (KOMERČNÍ PROSTOR)
- ZÁZEMÍ GALERIE
- DÍLNA / ATELIER
- PRONAJÍMATELNÉ ATELIERY

ŘEZ A-A'

ŘEZ B-B'

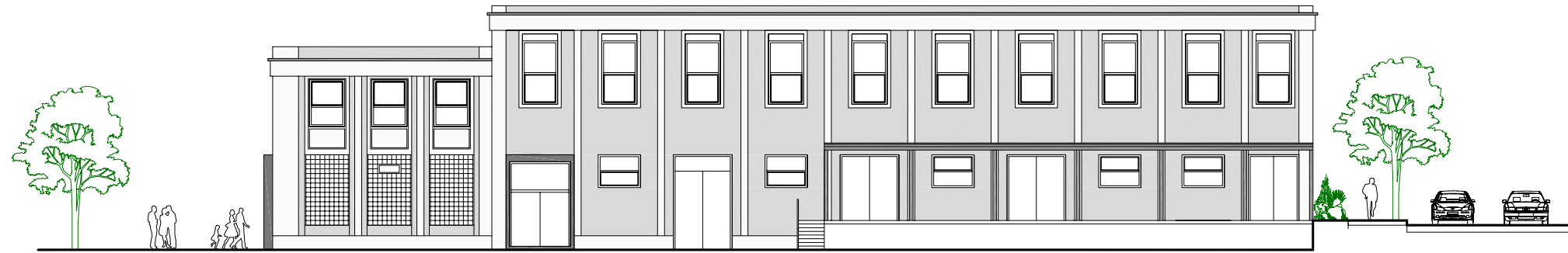
ŘEZ C-C'

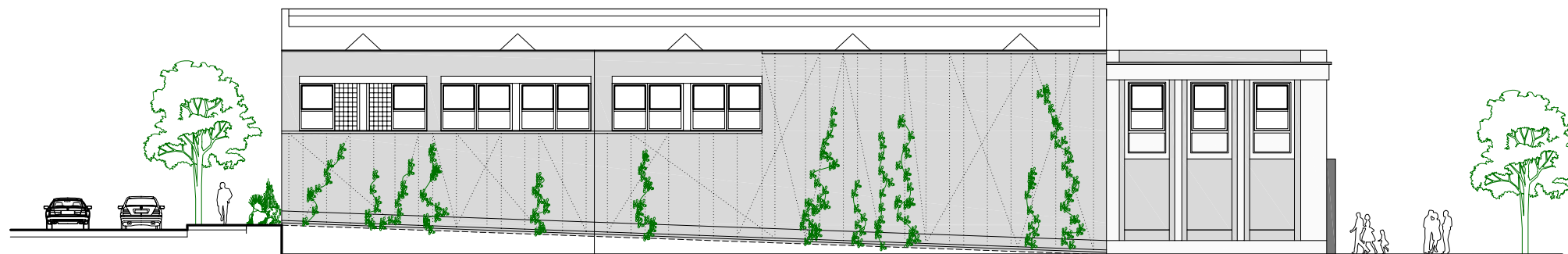
- VÝSTAVNÍ PROSTOR - GALERIE (KOMERČNÍ PROSTOR)
- ZÁZEMÍ GALERIE
- DÍLNA / ATELIÉR
- PRONAJÍMATELNÉ ATELIÉRY

0 5 10m

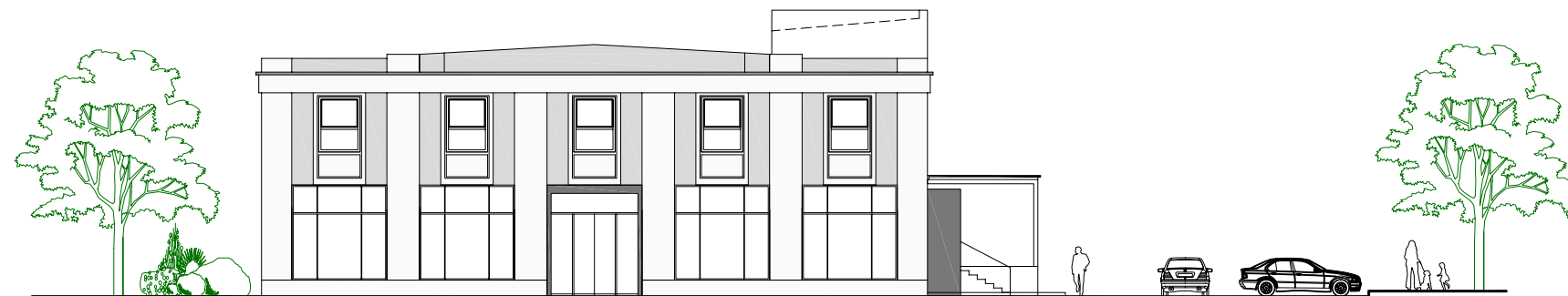
POHLED JIŽNÍ

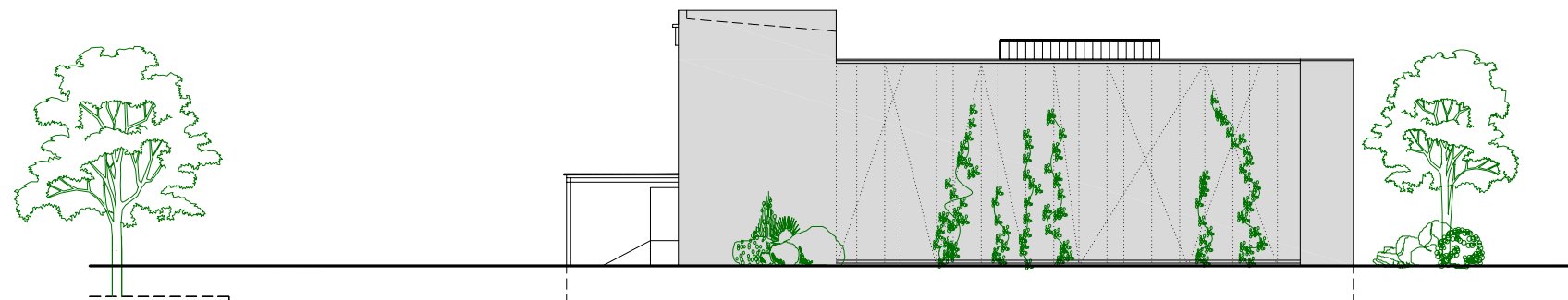
POHLED SEVERNÍ

POHLED ZÁPADNÍ

POHLED VÝCHODNÍ

0 5 10m

